

Załącznik Nr 1
do uchwały Nr ...../...../2022
Rady Gminy Krośnice
z dnia ... . 2022 r.

GMINA KROŚNICE

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY KROŚNICE

TEKST UJEDNOLICONY

**„Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Krośnice”
ze zmianą obejmującą swoimi granicami działki o numerach ewidencyjnych:
25/1 oraz 712/6, 721/7, 712/8, 712/10, 712/11, 712/12,
813/1, 813/2, 813/3 i 813/4, obręb Krośnice**

S P I S   T R E Ś C I

WPROWADZENIE.	3
1. Podstawy prawne.	3
2. Metodologia.	5
UWARUNKOWANIA ROZWOJU.	6
1. Dotychczasowe przeznaczenie, zagospodarowanie i uzbrojenie terenu.	6
2. Stan ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony.	6
3. Stan środowiska.	6
3.1. Stan rolniczej przestrzeni produkcyjnej.	7
3.2. Stan leśnej przestrzeni produkcyjnej.	8
3.3. Wielkość i jakość zasobów wodnych.	8
3.4. Wymogi ochrony środowiska.	10
3.5. Wymogi ochrony przyrody.	11
3.6. Wymogi ochrony krajobrazu kulturowego.	14
4. Stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.	14
4.1. Wykaz obiektów wpisanych do rejestru zabytków.	14
4.2. Pozostałe zabytki architektury i budownictwa.	15
4.3. Stanowiska archeologiczne.	15
5. Warunki i jakość życia mieszkańców, w tym ochrona ich zdrowia.	15
5.1. Sieć osadnicza i demografia.	15
5.2. Oświata.	19
5.3. Rynek pracy i bezrobocie.	20
5.4. Sport, rekreacja i wypoczynek.	22
5.5. Ochrona zdrowia.	22
5.6. Pomoc społeczna.	23
5.7. Podsumowanie.	23
6. Zagrożenie bezpieczeństwa ludności i jej mienia.	24
7. Stan prawny gruntów.	24
8. Występowanie obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych.	25
9. Występowanie obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych.	28
10. Stan systemu komunikacji.	29
10.1. Drogi.	29
10.2. Ścieżki rowerowe.	30
10.3. Kolej.	30
10.4. Podsumowanie.	30
11. Stan systemów infrastruktury technicznej.	31
11.1. Zaopatrzenie w wodę.	31
11.2. Gospodarka ściekowa.	33
11.3. Zaopatrzenie w energię elektryczną.	33
11.4. Zaopatrzenie w gaz.	34
11.5. Gospodarka odpadami.	35
11.6. Energetyka ciepłna.	35
11.7. Telekomunikacja.	35
12. Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych.	36
13. Potrzeby i możliwości rozwoju gminy.	37

KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.	38
14. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów	38
15. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania terenów.	38
16. Obszary oraz zasady ochrony:	43
16.1. Środowiska i jego zasobów.	43
16.2. Przyrody.	45
16.3. Krajobrazu kulturowego.	48
16.4. Uzdrawisk.	48
16.5. Dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej:	48
16.5.1. Zabytki nieruchome wpisane do rejestru i ich otoczenia.	48
16.5.2. Inne zabytki nieruchome, znajdujące się w gminnej ewidencji zabytków.	49
16.5.3. Stanowiska archeologiczne.	50
16.5.4. Strefy ochrony konserwatorskiej.	50
17. Kierunki rozwoju systemów komunikacji.	52
17.1. Drogi.	52
17.2. Kolej.	54
18. Kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej.	54
18.1. Zaopatrzenie w wodę.	54
18.2. Gospodarka ściekowa.	54
18.3. Wody opadowe.	55
18.4. Zaopatrzenie w energię elektryczną.	56
18.5. Zaopatrzenie w gaz.	57
18.6. Zaopatrzenie w ciepło.	57
18.7. Gospodarka odpadami.	57
18.8. Telekomunikacja.	58
19. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym.	58
20. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym. .	58
21. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.	59
22. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne.	60
23. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej.	61
24. Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemnych.	62
25. Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny.	62
26. Obszary pomników zglądy i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej.	62
27. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji.	62
28. Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych.	62
29. Obszary, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy zainstalowanej większej niż 500 kW, a także ich strefy ochronne.	62
UZASADNIENIE.	63
SPIS RYSUNKÓW.	64
TABELE.	65
BIBLIOGRAFIA.	86

WPROWADZENIE.

~~Tekst w formie ujednoliconej zgodnie z §8 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. z 2004 r. Nr 118 poz. 1233). <usunięto>~~

1. Podstawy prawne.

Studium [2000 r.]

Pierwotny dokument „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Krośnice” został przyjęty uchwałą Rady Gminy Krośnice Nr XIV/94/2000 z dnia 28 kwietnia 2000 roku. Jego autorem jest firma Wrocławskie Biuro Urbanistyki.

Zmiana Studium [2005 r.]

Kolejny dokument „zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Krośnice”, stanowiący aktualizację polityki przestrzennej gminy, został przyjęty uchwałą Nr XXX/197/05 Rady Gminy Krośnice z dnia 23 listopada 2005. Jego autorem jest firma Studio Projektowe REGION, G. Kosturek, A. Leśniak-Mądry. Został on sporządzony w oparciu o przepisy ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2003 r. Nr 80, poz. 717 ze zmianami) oraz Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. z 2004 r. Nr 118 poz. 1233).

Zmiana Studium [2008 r.]

Do sporządzenia ~~kolejnej niniejszej~~ <usunięto> zmiany studium przystąpiono uchwałą Nr VII/46/07 w dniu 25 lipca 2007 roku. Wójt Gminy Krośnice, zgodnie z art. 32 przeprowadził ocenę aktualności studium, stwierdzając konieczność dokonania aktualizacji kierunków polityki przestrzennej gminy wyrażonej w studium. Potrzeba ta wynika z analizy własnych potrzeb Gminy w zakresie realizacji zadań wynikających z ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. nr 142, poz. 1591 z późn. zm.), jak również oceny złożonych wniosków w sprawie dokonania zmian w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. **Zmiany studium objęły łącznie 10 obszarów położonych w obrębach ewidencyjnych: Bukowice, Krośnice, Kuźnica Czeszycka, Łazy Wielkie, Pierstnica, Stara Huta i Wierzchowice.**

~~Zadania własne Gminy koncentrują się na obszarze wsi Krośnice i Wierzchowice i wiążą się z planowanymi przez Gminę inwestycjami w zakresie, o którym mowa w art. 7 ustawy o samorządzie gminnym, a w szczególności:~~

- ~~1. ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej,~~
- ~~2. gminnych dróg, ulic i placów,~~
- ~~3. kultury fizycznej i turystyki, w tym terenów rekreacyjnych i obiektów sportowych,~~
- ~~4. zieleni gminnej i zadrzewień.~~

~~Zostały one pokazane na załączniku nr 2 do uchwały rysunku studium jako obszary nr 1, 2, 3. Obejmują działki o następujących numerach ewidencyjnych:~~

~~1. w obrębie Krośnice:~~

~~2. 507/3, 507/27, 507/28, 507/29, 508/5, 508/18, 508/31, 508/67, 508/69, 508/70, 508/71, 508/94, 508/95, 508/96, 512, 513/2, 513/4, 530/2, 531, 532, 533/1, 789 — obszar nr 1;~~

~~3. 504, 506/15, 506/16, 506/41, 506/74, 506/75, 506/76, 506/77, 506/79, 506/80, 528 — obszar nr 2;~~

~~4. w obrębie Wierzchowice: 235/1, 236, 238 — obszar nr 3;~~

~~Zmiany w studium wynikające z uwzględnienia potrzeb inwestycyjnych oraz analizy wniosków dotyczą terenów położonych w obrębach Łazy Wielkie, Bukowice, Pierstnica, Stara Huta i Kuźnica Czeszycka. Zostały one pokazane na załączniku nr 2 do uchwały rysunku studium, jako obszary nr 4 do 10. Obejmują działki o następujących numerach ewidencyjnych:~~

~~1. w obrębie Łazy Wielkie:~~

~~5. 49/9 obszar nr 4,~~

~~6. 46/1 obszar nr 5,~~

~~2. w obrębie Bukowice:~~

~~1 8 obszar nr 6,~~

~~2 73, 82, 96, obszar nr 7,~~

~~3. w obrębie Pierstnica: 85/1 obszar nr 8,~~

~~4. w obrębie Stara Huta: 31 obszar nr 9,~~

~~5. w obrębie Kuźnica Czeszycka: 155/2 obszar nr 10.~~

~~Czeionką Arial oznaczone zostały zmiany w tekście studium (str. nr 5, 6, 34, 37, 38, 40, 52, 53). Przekreśleniem i adnotacją zaznaczono wykreślony tekst studium (str. nr 5, 6, 34). <usunięto>~~

Zmiana studium została przyjęta uchwałą Nr XIII/98/08 Rady Gminy Krośnice z dnia 23 kwietnia 2008 r.

Zmiana Studium [2022 r.]

Do niniejszej zmiany *Studium* Rada Gminy Krośnice przystąpiła uchwałą Nr XXXIII/235/2021 z dnia 30 marca 2021 r., zmienioną uchwałą Nr XXXVI/251/2021 z dnia 7 maja 2021 r.

Zmiana studium obejmuje swoimi granicami działki o nr ewid.: 25/1, 25/2, 25/3 oraz 712/6, 712/7, 712/8, 712/10, 712/11, 712/12, 813/1, 813/2, 813/3 i 813/4, obręb Krośnice. Obszary objęte zmianą studium usytuowane są po północnej i południowej stronie drogi wojewódzkiej nr 448, łączącej Krośnice z Policami. Obszar położony po północnej stronie drogi przylega od strony wschodniej do linii kolejowej nr 281. Tereny objęte zmianą studium są obecnie niezabudowane i użytkowane rolniczo. Zgodnie z ustaleniami dotychczas obowiązującego *Studium*, są to obszary obiektów produkcyjnych, składów i magazynów, oznaczone na rysunku *Studium* symbolem „P”.

Zgodnie z przyjętym w uchwale inicjującej prace planistyczne uzasadnieniem, przystąpienie do zmiany studium nastąpiło w celu dopuszczenia w rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW (z wyłączeniem urządzeń wytwarzających energię z wykorzystaniem siły wiatru). Z uwagi na wejście w życie w dniu 30 października 2021 r. przepisów art. 5 ustawy z dnia 17 września 2021 r. o *zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. z 2021 r. poz. 1873), zmianie uległo brzmienie art. 10 ust. 2a ustawy o *planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (dalej zwanej ustawą „opizp”). W związku z powyższym w niniejszej zmianie studium w granicach obszaru położonego po południowo-zachodniej stronie drogi wojewódzkiej nr 448 wyznaczono obszar, na którym dopuszcza się rozmieszczenie urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy zainstalowanej większej niż 500 kW (oraz ich stref ochronnych). W przypadku obszaru położonego po północno-wschodniej stronie drogi wojewódzkiej, stwierdzono, że jest on zlokalizowany w całości w granicach Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy”, jak również w granicach obszarów Natura 2000 OSO „Dolina Baryczy” o kodzie PLB020001 i SOO „Ostoja nad Baryczą” o kodzie PLH020041. Z tego względu, na etapie projektowym, zrezygnowano z wprowadzania na tej części obszaru objętego zmianą studium obszaru rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy zainstalowanej większej niż 500 kW.

Pozostałe ustalenia dotychczas obowiązującego „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Krośnice”, przyjętego uchwałą Nr XIII/98/08 z dnia 23 kwietnia 2008 r. nie podlegają aktualizacji w ramach przeprowadzonej zmiany tego dokumentu.

Ponieważ zmiana *Studium* ogranicza się wyłącznie do wprowadzenia wyżej opisanego ustalenia i nie powoduje zmiany zasięgu wyznaczonych w *Studium* obszarów przeznaczonych do zabudowy, procedura jest realizowana z pominięciem wymogu przeprowadzenia bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę, o którym mowa w art. 10 ust. 1 pkt 7 lit. d oraz w art. 10 ust. 5 ustawy. Niniejsza zmiana nie rodzi konieczności szerokiej nowelizacji studium.

~~Aktualny system planowania przestrzennego w Polsce opiera się na daleko posuniętej decentralizacji zadań, kształtując samodzielność planistyczną najistotniejszego szczebla samorządu terytorialnego czyli: samorządu gminnego. Studium jest aktem kierownictwa wewnętrznego, wyrazem woli politycznej samorządu w zakresie rozwoju przestrzennego i gospodarczego. Studium to również koordynacja działań, w zakresie zagospodarowania, z samorządami szczebla powiatowego i wojewódzkiego oraz administracją rządową (art. 10, ust. 1, pkt 14 i ust. 2 pkt. 7 ustawy opizp). Studium, obok „Strategii”, jest także elementem promocji gminy na zewnątrz i ofertą inwestycyjną dla potencjalnych inwestorów. <usunięto>~~

Studium, zgodnie z art. 9 ust. 5 ustawy opizp, nie jest aktem prawa miejscowego, jednakże poprzez podniesienie rangi tego dokumentu, m.in. art. 17 pkt. 4 ustawy opizp, jego ustalenia są obligatoryjne przy opracowywaniu innych dokumentów planistycznych, a przede wszystkim miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

2. Metodologia.

Studium..” składa się z dwóch podstawowych części:

A – uwarunkowań rozwoju gminy (w formie opisowej), stanowiących szczegółową ocenę stanu zagospodarowania obszaru gminy, jej potencjału oraz ograniczeń w możliwościach rozwoju;

B – kierunków zagospodarowania przestrzennego (w formie ustaleń o charakterze strategicznym), stanowiących podstawowe narzędzie do koordynacji sposobów realizacji polityki przestrzennej gminy (głównie za pomocą miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego); dyspozycje dotyczące kierunków zagospodarowania przestrzennego przedstawiono również w formie graficznej.

Części **C-F** zawierają odpowiednio: uzasadnienie, tabele, spis rysunków oraz bibliografię.

Zgodnie z art. 27 ustawy opizp, zmiana studium następuje w takim trybie, w jakim uchwalane jest studium. Ustawodawca określił przy tym, że zgodnie z art. 9 ust. 3a ustawy *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*, zmiana studium dla części obszaru gminy polega (zarówno w części tekstowej jak i graficznej studium), na wprowadzeniu zmian w odniesieniu do wszystkich treści, które w wyniku wprowadzonej zmiany przestają być aktualne. § 8 ust. 2 i 3 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. *w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy* (Dz.U. z 2004 r. nr 118 poz. 1233) określa, projekt zmiany studium wykląda się do publicznego wglądu oraz przekazuje radzie gminy do uchwalenia w formie ujednoliconej, z wyróżnieniem projektowanych zmian.

Wprowadzone do *Studium* zmiany polegają na:

1. uzupełnieniu studium w części graficznej – na rysunku *Studium*, w zakresie:

- 1) określenia granicy obszaru objętego zmianą studium,
- 2) określenia obszaru, na którym dopuszcza się rozmieszczenie urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy zainstalowanej większej niż 500 kW, a także ich stref ochronnych;

2. zmianie ustaleń studium w części tekstowej:

- 1) wprowadzeniu nowych bądź modyfikowanych treści wyróżnionych czcionką **Calibri** w kolorze bordowym,
- 2) usunięciu zdezaktualizowanych treści (pierwotna treść studium czcionką **Times New Roman** w kolorze czarnym) – usunięte treści oznaczono ~~przekreśleniem~~ z adnotacją <usunięto>).

Zgodnie z § 9 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 17 grudnia 2021 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. z 2021 r. poz. 2405), w przypadku niniejszej zmiany *Studium* nie mają zastosowania przepisy tego rozporządzenia.

UWARUNKOWANIA ROZWOJU.

1. Dotychczasowe przeznaczenie, zagospodarowanie i uzbrojenie terenu.

Gmina Krośnice zajmuje powierzchnię 179 km² z czego ponad 46% (83,29 km²) zajmują użytki rolne, a prawie 40% (71,30 km²) zajmują lasy i grunty leśne. Na pozostałe 14% powierzchni gminy składają się tereny zainwestowane obiektami kubaturowymi, drogami oraz pozostałe grunty i nieużytki. Tak wyraźna przewaga gruntów rolnych i leśnych ściśle warunkuje rozwój gminy oraz sposoby zainwestowania. Dotychczas gmina rozwijała się głównie w kierunku leśnictwa oraz rolnictwa włącznie z rybactwem. Obecnie ze względu m.in. na zmianę struktury rolnictwa oraz zmiany obyczajowe i społeczne zmienia się przedmiot podstawowej działalności gminy, mianowicie na terenie gminy coraz intensywniej zaczyna się rozwijać turystyka i rekreacja.

Zgodnie z ustaleniami „Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego” (PZPWD) przyjętego uchwałą nr XIX/482/20 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 16 czerwca 2020 r. (Dziennik Urzędowy Województwa Dolnośląskiego z dnia 30 czerwca 2020 r. poz. 4036), obszary objęte zmianą studium (podobnie jak cała Gmina Krośnice) położone są w zasięgu **Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego** (Strefa III - zewnętrzna strefa stabilnego rozwoju WroF), dla którego obowiązują ustalenia wynikające z PZPWD.

2. Stan ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony.

Ze względu na dotychczasowe zagospodarowanie głównie leśne i rolne, na terenie gminy nie występują elementy zagospodarowania w istotnym stopniu dysharmonizujące przestrzeń. W planach rozwoju gminy należy szczególnie zadbać o zachowanie dotychczasowej równowagi przestrzennej, uwzględniając przy tym zasady zrównoważonego rozwoju.

Krajobraz gminy jest zdominowany przez obszary leśne (przede wszystkim w południowo-zachodniej części, w rejonie miejscowości Łazy, Dziewiętlin, Pierstnica i Bukowice oraz centralnej i wschodniej części), oraz przestrzenie produkcji rolnej.

Ukształtowanie terenu jest zróżnicowane. Zachodnia część gminy posiada zdecydowanie pofałdowany charakter z pasmem wzniesień przebiegającym z północy na południe, równoległe niemal do granicy administracyjnej gminy, przez rejon wsi Bukowice, Pierstnica, Dziewiętlin, Wierzchowice i Wąbnice. Najwyższe wzniesienia w tej części gminy znajdują się na poziomie ok. 240 m.n.p.m., podczas gdy wschodnia jej część posiada ukształtowanie terenu regularne, o nieznacznych spadkach, gdzie najniższy punkt znajduje się na wysokości ok. 110 m.n.p.m.

Centralna część omawianego terenu jest urozmaicona ciekami wodnymi i zbiornikami (gł. stawami hodowlanymi), szczególnie w rejonie pomiędzy wsiami Krośnice, Kotlarka, Brzostowo i Żeleźniki.

Układ osadniczy wsi jest przeważnie ulicowy, z obustronnie zlokalizowaną zabudową. Niektóre miejscowości utworzyły wybitnie długie łańcuchy osadnicze (np. Łazy Wielkie i Małe, Bukowice). Krośnice, Wierzchowice, Świebodów, Pierstnica, Kuźnica Czeszycka czy Stara Huta i Cieszyce posiadają bardziej na rozgałęziony układ ulic. W przypadku wsi Grabownicy i Luboradowa utworzony został połączony układ przestrzenny, którego osią jest ciek Grabownicy (Kotlarki).

Najbardziej rozwinięty układ przestrzenny posiadają Krośnice, pełniące funkcje ośrodka administracyjnego. szczególnie wartościowy krajobrazowo i architektonicznie jest zespół parkowo-pałacowy.

Na pozostałym obszarze dominuje zabudowa 2-3 kondygnacyjna, o dachach spadzistych, zagrodowa (siedliska rolników) i mieszkaniowa. Na obszarach leśnych występują pojedyncze zabudowania związane z gospodarką leśną.

3. Stan środowiska.

3.1. Stan rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

Dla zbiorczej charakterystyki warunków przyrodniczych do celów gospodarki rolnej stosuje się metodę waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej Instytutu Upraw Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach. Wskaźnik ten wycenia 4 podstawowe elementy środowiska przyrodniczego: gleby, agroklimat, rzeźbę terenu, warunki wodne.

Ogólny wskaźnik waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej dla gminy Krośnice wynosi 60,6 punktów. Wskaźnik ten obrazuje średnio korzystne warunki dla rolnictwa.

Gleby żytne dobre stanowiące ok.30% gruntów ornych rozproszone są na powierzchni całej gminy, podobnie jak stanowiące 50% gruntów ornych gleby żytne słabe. Gleby pszenne stanowią tylko ok.10% gruntów ornych (na północnym zachodzie i południowym wschodzie gminy); pozostałe gleby to gleby zbożowo-pastewne.

Gospodarstw do 5 ha jest 327 co stanowi 54,1% gospodarstw. Gospodarstw od 10 do 20 ha jest 111 co stanowi 18,3%. Powierzchnie powyżej 20 ha posiada zaledwie 44 gospodarstw co stanowi 7,2 % z czego 8 to gospodarstwa wielkoobszarowe o pow. użytków rolnych pow. 50 ha. Średnia wielkość gospodarstwa rolnego ok.9,2 ha (wg US Wrocław).

Należy zauważyć, że procentowy udział gospodarstw dużych (powyżej 20 ha) w ogólnej ilości gospodarstw rolnych nie odbiega od średniej dla województwa dolnośląskiego, która wynosi za 2002 r. 7,5%.

Bardzo ważnym elementem gospodarki rolnej na terenie gminy Krośnice jest gospodarka rybacka. Zespoły stawów doliny Baryczy występujące na terenach gmin Milicz, Krośnice i Żmigród stanowią kompleks, w obrębie którego obok zadań związanych z działalnością gospodarczą, istotnymi są również problemy ochrony przyrody i krajobrazu, w tym także retencji wody. Gmina Krośnice leży w obszarze intensywnej gospodarki rybackiej. Większość stawów hodowlanych należy do Agencji Własności Skarbu Państwa (obecnie Agencja Nieruchomości Rolnych) i wchodzi w skład Zakładu Produkcji Rybackiej Krośnice - Wierzchowice, Brzostowo, Krośnice.

Zespoły rybnych kompleksów stawowych determinowane są dwoma czynnikami - celową gospodarką rybacką i dopływem ryb ze zlewni Baryczy. Skomplikowany system młynówek, doprowadzalników i odprowadzalników, rowów opaskowych oraz kanałów powoduje, że w całej zlewni Baryczy ichtiofauna jest w swym składzie gatunkowym niemal identyczna.

Głównym kierunkiem produkcji stawów jest hodowla karpia. Poza karpiem w obsadach mieszanych występuje lin, amur, tołpyga, sum, sandacz i szczupak. Inne gatunki przenikają do stawów hodowlanych z doprowadzalników.

Większość stawów znajduje się we władaniu Gospodarstwa Rybackiego Krośnice, choć również użytkowane są stawy prywatne, w części powstałe jako zalewy na bazie dopływów rzeki Baryczy, zlokalizowane powyżej już istniejących stawów. Brak ścisłej kontroli i koordynacji działań w tym zakresie może poważnie zakłócić stosunki wodne zlewni Baryczy. Rozdrobnienie gospodarstw rybackich jest tendencją niekorzystną. Stawy zlewni Baryczy stanowią jeden organizm i z punktu widzenia ochrony zasobów przyrody oraz krajobrazu wymagają stałego nadzoru, przede wszystkim pod kątem prawidłowej dystrybucji wody. Zlewnia Baryczy jest obszarem o znacznym deficycie wody - jednym z najbardziej suchych w Polsce. Stawy hodowlane wymagają napełniania w okresie wiosennym

i opróżniania w okresie jesienno - zimowym. W związku z deficytem wody nie wszystkie stawy są napełniane. Powoduje to sukcesywne zarastanie stawów pustych zaś w miesiącach letnich zasilanie w wodę bywa niewystarczające dla uzupełnienia jej braków spowodowanych parowaniem, co z kolei powoduje zamulanie i zarastanie, a tym samym spłykanie stawów. W konsekwencji następuje spadek wielkości hodowli ryb. Istotnym zagrożeniem dla gospodarki rybackiej jest czystość wody - przekraczane są normy zawartości fosforanów, manganu oraz azotanu amonowego i cynku.

Gospodarka rybacka na obszarze parku krajobrazowego winna podlegać pewnym ograniczeniom. Nie należy zmieniać stosunków wodnych, spuszczać wody w okresie wiosennym (od 15 kwietnia do 30 czerwca), likwidować (kosić) szuwarów, należy utrzymywać sprawność urządzeń hydrotechnicznych, grobli i dróg dojazdowych.

3.2. Stan leśnej przestrzeni produkcyjnej.

LESISTOŚĆ		Tabela nr 1.
	Powierzchnia gruntów leśnych	Lesistość %
1997	6620	37,0
1996	6595	36,9
1995	6793	38,0
1994	6793	38,0
2003	6825	39,8

Lasy występujące na terenie gminy zaliczane są do obszarów o wybitnych walorach przyrodniczych. Spełniają one funkcje ekologiczne, gospodarcze i turystyczne. Gospodarcze znaczenie lasów opiera się przede wszystkim na produkcji drewna.

Obręb Kubryk wchodzący w skład nadleśnictwa Milicz ma powierzchnię 8.298,16 ha z czego 7.638,01 ha to teren leśny, pozostała część 660,15 to teren nieleśny. Gleby występujące na terenie nadleśnictwa (rdzawe i bielcowe) są przydatne do hodowli sosny, a występujące gleby brunatne do hodowli buka.

W „Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego” przyjętym uchwałą nr XIX/482/20 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 16 czerwca 2020 r. (Dziennik Urzędowy Województwa Dolnośląskiego z dnia 30 czerwca 2020 r. poz. 4036), dla obszaru Gminy Krośnice ujęto m.in. zadanie K141 - *Kompleksowy projekt adaptacji lasów i leśnictwa do zmian klimatu - mała retencja oraz przeciwdziałanie erozji wodnej na terenach nizinnych*. W granicach obszarów objętych zmianą studium nie występują grunty leśne (obszar położony po południowo-zachodniej stronie drogi wojewódzkiej nr 448 otaczają od zachodu grunty leśne i zadrzewione, zlokalizowane w obrębie Wierzchowice).

3.3. Wielkość i jakość zasobów wodnych.

3.3.1. Wody powierzchniowe

Gmina Krośnice leży w zlewni rzeki Baryczy. Przez obszar opracowania przepływa rzeka Prądnia, która jest lewobrzeżnym dopływem rzeki Baryczy. Ponadto przez teren przepływają mniejsze rzeki: Grabownica (Kotlarka), Jażwinek oraz Kobylarka (Sarni Rów). Na opracowywanym terenie istnieje również cała sieć rowów melioracyjnych.

Barycz jest ciekim II rzędu, prawobrzeżnym dopływem Odry o długości 133 km, z czego w granicach województwa dolnośląskiego znajduje się 110 km. Jest to największy prawobrzeżny dopływ środkowej Odry o powierzchni zlewni 5534, 5 km². Rzeka płynie bardzo szeroką podmokłą doliną wypełnioną piaskami rzecznyymi i torfem. W zlewni tej dominujący udział mają grunty orne (59,5%) i lasy (21,4%). Rzeka ma duże znaczenie gospodarcze ze względu na zasilanie kompleksu milickich

stawów hodowlanych. W zlewni Baryczy istnieje rezerwat „Stawy Milickie” oraz „Park Krajobrazowy Doliny Baryczy”, który swym zasięgiem obejmuje również teren opracowania.

Z uwagi na charakter rzeki zasilającej stawy hodowlane i przepływającej przez obszary ochrony przyrodniczej dąży się, aby wody Baryczy odpowiadały na terenie województwa dolnośląskiego normom I klasy czystości.

Na obszarze opracowania i terenach sąsiednich występują licznie stawy (łączna powierzchnia ok. 500 ha). W warunkach przewagi cieków niewielkich oznacza to znaczne zwiększenie retencji zlewniowej. Może ona aktywnie uczestniczyć w stabilizacji odpływu w ciekach przede wszystkim w przypadku stawów przepływowych. Okresowe zrzuty wody oraz jej pobór w celu wypełnienia stawów oddziałują jednak destabilizująco na reżim przepływu. Zwiększają się także straty na parowanie z wolnej powierzchni wody – zwłaszcza w sezonie letnim.

ZESTAWIENIE ZBIORNIKÓW WODNYCH O POWIERZCHNI POWYŻEJ 10 ha

Tabela nr 2.

Lp.	Nazwa zbiornika	Miejscowość	Powierzchnia [ha]
1.	Staw Antoni	Brzostowo	34,96
2.	Staw Ernest	Brzostowo	10,48
3.	Staw Henryk Nowy	Brzostowo	32,9
4.	Staw Nowy	Brzostowo	83,91
5.	Staw Emilia	Brzostowo	19,57
6.	Staw Henryk	Brzostowo	25,14
7.	Staw Młyński	Brzostowo	18,75
8.	Staw Karol	Brzostowo	20,62

Wysoki udział gruntów drenowanych średnio przepuszczalnych określa te tereny jako obszary zasilania wód podziemnych, kierujących się następnie przez ciek. Obszary te powinny podlegać wzmożonej ochronie przed zanieczyszczeniem środowiska wodnego.

3.3.2. Wody podziemne

Obszar arkusza należy do wielkopolskiego regionu hydrogeologicznego (XIII), a w jego ramach do podregionu wielkopolsko - śląskiego (XIII 3). Wyróżnia się na tym obszarze rejon hydrogeologiczny Kotliny Odolanowskiej (inaczej Milickiej, w północno-wschodniej części arkusza) W rejonie Kotliny Odolanowskiej główny użytkowy poziom wodonośny wykształcony jest w utworach czwartorzędowych (piaski i żwiry, 2-3 warstwy wodonośne), na głębokości 20-60m. Występują w nim wody o zwierciadle swobodnym, niekiedy słabo naporowym. Najbardziej wodonośne obszary $30-70\text{m}^3\text{h}^{-1}$ występują w okolicach Grabownicy na pozostałej części wodonośność średnio wynosi $10-30\text{m}^3\text{h}^{-1}$. Pierwszy użytkowy poziom wodonośny posiada częściową izolację od powierzchni. Wody wymagające skomplikowanego uzdatniania występują w okolicy Czeszyc oraz w rozległej strefie od Kuźnicy Goszczańskiej po okolice Krośnic. Na pozostałym obszarze w głównym poziomie wodonośnym występują wody wymagające prostego uzdatniania. Na większości obszaru pierwsze zwierciadło wód podziemnych zalega na głębokości do 5 m.

Wody omawianego poziomu na terenie gminy charakteryzują się średnią twardością, niską mineralizacją ogólną i zawierają ponadnormatywną ilość żelaza i manganu. Pod względem bakteriologicznym nie budzą zastrzeżeń. Przed użyciem wody wymagają uzdatniania.

Opisywany teren znajduje się w obrębie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 303 – „Dolina Baryczy – Głógów (E)”. Jest to zbiornik porowy czwartorzędowy, posiadający status wysokiej i najwyższej ochrony (ONO i OWO). Obszary ochronne zbiornika zaproponowane zostały w atlasie „Mapa obszarów głównych zbiorników wód podziemnych (GZWP) w Polsce wymagających szczególnej ochrony” (Kleczkowski A.S, AGH, Kraków 1990), które w związku z brakiem stosownych decyzji administracyjnych nie są prawnie obowiązującymi obszarami ochronnymi zbiorników wód śródlądowych w rozumieniu ustawy *prawo wodne* (Dz. U. z 2001 r. Nr 115, poz. 1229 ze zmianami).

3.4. Wymogi ochrony środowiska.

Dotychczasowy sposób zagospodarowania i użytkowania analizowanego terenu nie wpłynął degradująco na środowisko przyrodnicze. Najistotniejszy wpływ na środowisko ma fakt całkowitego braku kanalizacji sanitarnej na wsi, co stwarza bardzo duże zagrożenie dla jakości wód powierzchniowych. Z terenów wiejskich przedostają się bowiem do rzek ścieki bytowo-gospodarcze, odcieki z obornika i kiszonkowe, a także spływ powierzchniowy obciążony zanieczyszczeniami z pól i zabudowy, gdzie nie zawsze stan sanitarny powierzchni terenu jest zadowalający. Uwzględniając stosunkowo niski udział gruntów ornych chronionych na tym obszarze, a wysoki udział gruntów podatnych na infiltrację zanieczyszczeń, znaczna część terenu powinna mieć leśny kierunek zagospodarowania. Pierwszoplanowym zadaniem jest tutaj całkowite uregulowanie gospodarki ściekami z wykonaniem kanalizacji sanitarnej we wsi. Zaznaczyć należy, że opisywany teren znajduje się w obrębie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 303 – „Dolina Baryczy – Głogów (E)”. Jest to zbiornik porowy czwartorzędowy, posiadający status wysokiej i najwyższej ochrony (ONO i OWO).

Uprawy rolne przeplatają się z kompleksami leśnymi i dużymi obszarami łąk. Większość słabo nachylonych terenów rolniczych nie jest zagrożona erozją gleb. Erozja taka możliwa jest jedynie na zboczach lokalnych wyniosłości.

Nieznaczna degradacja powierzchni terenu występuje w bezpośrednim sąsiedztwie większych wyrobisk eksploatacyjnych (czynnych i starych) surowców budowlanych koło Grabowna Wielkiego. Stan sanitarny wód powierzchniowych jest zróżnicowany. Od dobrego, umożliwiającego hodowlę ryb w stawach, do wód zanieczyszczonych ściekami komunalnymi z oczyszczalni mechaniczno - biologicznych z Twardogóry (odprowadzane do rzeczki Prądnia).

Drogi kołowe mają znaczenie lokalne i ruch pojazdów jest tu umiarkowany. Pewne niekorzystne zmiany na tereny sąsiadujące mogą być związane ruchem kołowym pojazdów. Pojazdy samochodowe w ruch emitują gazy spalinywe, wytwarzają pyły powstające na skutek ścierania okładzin hamulców oraz opon na nawierzchni drogowej. W wyniku spalania paliwa dostają się do atmosfery zanieczyszczenia gazowe. Powstające pyły zawierają związki ołowiu, kadmu, niklu, miedzi, a także wyższe węglowodory aromatyczne. Ilość emitowanych zanieczyszczeń zależy od wielu czynników, między innymi od natężenia i płynności ruchu, konstrukcji silnika i jego stanu technicznego, zastosowania dopalaczy i filtrów, rodzaju paliwa, parametrów technicznych i stanu drogi. Mogą być one źródłem skażenia wód powierzchniowych, gleb, roślinności, jak również człowieka.

Na omawianym terenie brak jest większych emitorów zanieczyszczeń powietrza. Z reguły zanieczyszczenia powietrza związane są przede wszystkim ze źródłami niskiej emisji. Emisja niska osiąga swe maksimum w sezonie grzewczym, kiedy może stanowić główne źródło zanieczyszczeń w powietrzu obszarów zabudowanych i ich sąsiedztwie.

Znaczniejsze ilości pyłów i gazów ze spalania opału powstają w osiedlach mieszkalnych i w gorzelni w Grabownie Wielkim. Pomiary zanieczyszczenia powietrza, pozwoliły ustalić, że nie są przekraczane normy stężenia dwutlenku siarki, tlenek azotu oraz pyłu ogólnego. Parametry jakościowe powietrza atmosferycznego badane w punkcie kontrolnym położonym w Parku Krajobrazowym, wskazały podwyższone stężenia średnie tlenku węgla, dwutlenku siarki i pyłu zawieszonego. Zmierzone najwyższe w województwie wrocławskim stężenie chwilowe dwutlenku siarki. Wyniki te wskazują na istnienie istotnego oddziaływania zanieczyszczeń napływowych na jakość powietrza terenu. Ich źródła należy szukać po stronie zachodniej, gdyż takie kierunki wiatru przeważają w regionie.

Na obszarze gminy obowiązują ograniczenia wynikające z uchwały Nr XLI/1407/17 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 8 grudnia 2017 r. *w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa dolnośląskiego, z wyłączeniem Gminy Wrocław i uzdrowisk, ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw* (Dz. Urz. Województwa Dolnośląskiego z 2017 r., poz. 5155) - tzw. „uchwały antysmogowej”.

Na terenie gminy Krośnice znajdują się obszary górnicze: „Brzostowo” utworzony w związku z koncesją na wydobywanie gazu ziemnego ze złoża Brzostowo oraz „Wierzchowice” utworzony

w związku z koncesją na podziemne magazynowanie gazu. Ponadto występują złoża kruszywa naturalnego „Łazy Wielkie”, „Świebodów” i „Wierzchowice”. W złożach „Świebodów” i „Wierzchowice” eksploatacja jest zaniechana. „Łazy Wielkie” posiadają koncesje na wydobycie kruszywa ważną do 2009 r.

Tereny po starych opuszczonych wyrobiskach wymagają rekultywacji. Część z nich uległa samoczynnej rekultywacji. Skarpy uległy złagodzeniu. Wyrobiska zostały porośnięte roślinnością. W niektórych wyrobiskach miejscowa ludność urządziła nielegalne wysypiska śmieci, które powinny ulec likwidacji. Nieczystości należy wywieźć na wysypiska komunalne, a zagłębienia po nich wyrównać, by nie stały się ponownie „dzikimi” wysypiskami.

Na terenie gminy znajdują się gazociągi wysokiego ciśnienia:

- DN400 relacji Czeszów – Wierzchowice - Odolanów o długości na opracowywanym terenie 13,998 km wybudowany w 1973 roku,
- DN1000 relacji Odolanów – Wierzchowice - o długości na opracowywanym terenie 4,645 km wybudowany w 2000 roku.

Poprzez budowę gazociągu zaburzono warunki krajobrazowe, jak również powstała możliwość wybuchu gazu w przypadku nieumyślnego uszkodzenia rur.

Przez Wierzchowice przebiega linia napowietrzna napięcia 110 kVS –128 biegnąca z GPZ Trzebnica do GPZ Milicz. Usytuowane w południowej i wschodniej części opisywanego obszaru. Obiekt ten ma negatywny wpływ na organizmy żywe.

Kolejnym ważnym zagrożeniem dla środowiska przyrodniczego są bariery ekologiczne, które jednocześnie stanowią szereg elementów fizycznych środowiska. Ograniczają one swobodne rozprzestrzenianie się gatunków. Bariery możemy podzielić na naturalne, np. rzeka czy wąwóz lub stworzone przez człowieka - droga, zabudowa, płot, linia energetyczna. Drogi o intensywnym ruchu pojazdów istotnie zwiększają śmiertelność wielu grup zwierząt, podobnie jest w sąsiedztwie linii kolejowych. Według innego kryterium podziału wyróżniamy bariery liniowe (linie kolejowe, drogi, linie energetyczne) oraz powierzchniowe (miasta, wioski, pola uprawne, tereny ogrodzone). Łącznie znajduje się tu ok. 460 km różnych liniowych barier ekologicznych, w tym ok. 22 km linii kolejowych, 239 km dróg intensywnie eksploatowanych oraz ok. 200 km linii energetycznych.

Fragmentacja środowiska przez człowieka na różnorodne obszary jest uważana za jedno z głównych zagrożeń dla istnienia wielu gatunków roślin i zwierząt. W takiej sytuacji nieodzownym staje się zachowanie istniejących jeszcze połączeń między izolowanymi fragmentami środowiska w miarę naturalnego. Takie „łączniki” nazywane są korytarzami ekologicznymi. Rolę korytarzy mogą pełnić „miejsca przystankowe”, czyli małe fragmenty środowisk zbliżone do naturalnych (np. niewielkie zadrzewienia) położone pomiędzy większymi kompleksami środowisk, a także rzeki i strumienie o brzegach porośniętych naturalną roślinnością.

Ochrona całego obszaru przed dalszą degradacją musi mieć jednak aktywny charakter, czyli musi być poparta różnymi formami edukacji ekologicznej i aktywnym udziałem mieszkańców oraz władz lokalnych.

3.5. Wymogi ochrony przyrody.

Część obszaru gminy Krośnice znajduje się w zasięgu parku krajobrazowego „Dolina Baryczy” oraz Europejskiej Sieci Ekologicznej NATURA 2000, na obszarze, których znajduje się wiele szczególnie cennych i rzadkich gatunków ptaków oraz fragmentów środowisk wodnych i błotnych, stanowiących miejsca ich gniazdowania, żerowania a także odpoczynku.

Ponadto, zgodnie z ustaleniami „Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego” przyjętego uchwałą nr XIX/482/20 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 16 czerwca 2020 r. (Dziennik Urzędowy Województwa Dolnośląskiego z dnia 30 czerwca 2020 r. poz. 4036), obszary objęte zmianą studium położone są w zasięgu obszaru funkcjonalnego cennego przyrodniczo:

- obszar objęty zmianą studium w części położonej po stronie północno-wschodniej drogi wojewódzkiej nr 448 (dz. nr ewid.: 25/1, 25/2, 25/3) zlokalizowany jest w granicach obszarów wysokiej ochrony – Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy” oraz obszarów Natura 2000: Obszaru Specjalnej Ochrony (OSO) „Dolina Baryczy” o kodzie PLB020001 i Obszaru Specjalnej Ochrony (OSO) „Ostoja nad Baryczą” o kodzie PLH020041
- obszaru uzupełniającego - korytarza ekologicznego o znaczeniu międzynarodowym Stawy Milickie GKPdC-17.

Ekosystem wodno-łąkowo-leśny obejmuje doliny rzeczne wraz z dopływami oraz przyległy do nich kompleks łąk, pastwisk i lasów. Działania w obrębie ekosystemu wodno-łąkowo-leśnego powinny zmierzać do:

- zachowania istniejącej obudowy biologicznej cieków;
- wzbogacenia i uzupełnienia istniejących nasadzeń;
- unikanie zwartych nasadzeń utrudniających przewietrzanie dolin rzecznych;
- obsadzanie głównie południowych brzegów (ochrona przed nadmiernym parowaniem i zarastaniem roślinnością wodną);
- zakazu lokalizacji inwestycji kubaturowych oraz nowych zbiorników wodnych;

Ochrona gruntów rolnych polega przede wszystkim na ograniczeniu przeznaczania gruntów wysokich klas bonitacyjnych na cele nierolnicze. Większość obszaru pokrywają gleby klas IV – VI. Gleby dobre występują w postaci niewielkich enklaw. Ze względu na niewielkie ilości dobrych gleb wskazane jest maksymalne ograniczanie ich przeznaczania na cele inne niż rolnicze i leśne, w tym również pod terenochłonne urządzenia produkcji rolnej (takie jak np. fermy hodowlane o charakterze przemysłowym). Tereny zagrożone erozją wietrzną gleb, leżące na znacznych spadkach należy przeznaczyć do zalesienia.

Lasy, zadrzewienia i zakrzaczenia śródpolne występujące na terenie opracowania należą do obszarów o wybitnych walorach przyrodniczych. Spełniają one funkcje ekologiczne, gospodarcze i turystyczne. Gospodarcze znaczenie lasów opiera się przede wszystkim na produkcji drewna. Gleby występujące na tym terenie to gleby rdzawe i bielcowe sprzyjające hodowli sosny oraz gleby brunatne sprzyjające hodowli buka.

Na terenie gminy udokumentowano występowanie **pomników przyrody** prawem chronionych z zgodnie z „Ustawą o ochronie przyrody”, wpisanych do rejestru wojewódzkiego, a także drzewa o charakterze pomnikowym. Przeważają dęby (*Quercus sessilis*) i dęby szypułkowe (*Quercus robur*), nielicznie występuje lipa drobnolistna (*Tilia cordata*), platan kloniasty (*Platanus x acerifolia*) i inne gatunki. Dokładna lista pomników przyrody znajduje się w „Opracowaniu ekofizjograficznym – podstawowym” sporządzonym dla potrzeb niniejszego „Studium...” [oprac. Skana s.c. 2005].

Ochrona gatunkowa roślin

Na terenie gminy Krośnice występuje 21 gatunków objętych ochroną i potwierdzono ich obecność na 210 stanowiskach. Pod względem systematycznym gatunki te należą do 20 rodzajów i 18 rodzin. Spośród 10 gatunków objętych ochroną całkowitą najwięcej stanowisk w obrębie gminy ma grzyb sromotnik bezwstydnny (*Phallus impudicus*) na 15 stanowiskach i podkolan biały (*Platanthera bifolia*) 7st., listera jajowata (*Listera ovata*) 5st. Pozostałe gatunki znane są tu z pojedynczych lub bardzo nielicznych stanowisk. Z grupy 11 gatunków roślin chronionych częściowo do najbardziej rozpowszechnionych zaliczyć można: bluszcz pospolity (*Hedera helix*) 14 st., kruszyna pospolita (*Frangula alnus*) 68st., kalina koralowa (*Viburnum opulus*) 31st. oraz konwalia majowa (*Convallaria majalis*) 24st. - dokładna lista znajduje się w „Opracowaniu ekofizjograficznym – podstawowym” sporządzonym dla potrzeb niniejszego „Studium...” [oprac. Skana s.c. 2005]. Do ciekawych fragmentów przyrody w obrębie gminy Krośnice, skupiających więcej stanowisk rzadkich i chronionych gatunków roślin zaliczyć można porośnięte lasami bukowymi oraz borami mieszanymi i sosnowymi zachodnią część gminy.

Ochrona gatunkowa zwierząt

Do najcenniejszych, z przyrodniczego punktu widzenia, terenów na obszarze gminy należy zakwalifikować duży kompleks leśny, ciągnący się od Bukowic na południu do Dziewiętłina na północy. Na uwagę zasługują również tereny pomiędzy Krośnicami, a Grabownicą gdyż obfitują one w liczne stare dęby porastające głównie groble na stawach.. Dęby te zasiedlane są przez liczne, rzadkie gatunki owadów, niestety nie chronionych, będących relikdami puszczańskimi.

Z punktu widzenia fauny chronionych owadów gmina Krośnice należy do stosunkowo bogatych, lecz zdecydowana większość stwierdzonych tu gatunków to formy pospolite. Na uwagę zasługuje tu występowanie rzadkich dwóch gatunków biegaczy - *Carabus arvensis*, *Carabus Convexus* oraz Jelonka rogacza (*Lucanus cervus*). Dokładna lista owadów chronionych znajduje się w „Opracowaniu ekofizjograficznym – podstawowym” sporządzonym dla potrzeb niniejszego „Studium...” [oprac. Skana s.c. 2005].

Strumienie, przepływające przez gminę Krośnice są bardzo mocno zróżnicowane i oferują szeroką gamę środowisk bytującym w nich rybom. Strumienie gminy pozostają pod dużym wpływem znajdujących się tu stawów, z których do wód otwartych na krótszy lub dłuższy czas przenika szereg gatunków typowo stawowych. Stwierdzono występowanie w rzekach gminy 15 gatunków. Do najciekawszych występujących tu gatunków należy niewątpliwie rodzimy pstrąg potokowy (*Salmo trutta fario*), którego niewielka populacja zasiedla Młyńską Strugę. Pozostałe strumienie mają typowy rybostan nizinnych potoków, zasilanych częściowo w ryby drogą ich migracji ze stawów hodowlanych, z dominującą gatunków o krótkim cyklu życiowym i niewielkich rozmiarach ciała - ciernik (*Gasterosteus aculeatus*), kiełb (*Gobio gobio*), słonecznica (*Leucaspis delineatus*). Lista pozostałych gatunków znajduje się w „Opracowaniu ekofizjograficznym – podstawowym” sporządzonym dla potrzeb niniejszego „Studium...” [oprac. Skana s.c. 2005]. W ukształtowanej obecnie formie ichtiofaunie potoków gminy w zasadzie, poza nieprzewidywalnym, silnym punktowym zanieczyszczeniem wód nic nie zagraża. Jedynym wyjątkiem jest tu Młyńska Struga, gdzie nieprzemysłanymi regulacjami łatwo można zniszczyć bytującą tu populację pstrąga potokowego (*Salmo trutta fario*).

Gmina Krośnice należy do stosunkowo bogatych w herpetofaunę (płazy i gazy) wśród gmin województwa dolnośląskiego. Najbardziej istotne z punktu widzenia ochrony herpetofauny na tym terenie są niewielkie, częściowo zarośnięte stawki, położone zwykle na obrzeżach dużych zespołów stawów. Na omawianym terenie stwierdzono występowanie wielu gatunków herpetofauny, których lista zawarta została w „Opracowaniu ekofizjograficznym – podstawowym” sporządzonym dla potrzeb niniejszego „Studium...” [oprac. Skana s.c. 2005].

Na terenie gminy Krośnice stwierdzono 114 lęgowych gatunków ptaków podlegających ochronie. 69 z nich to gatunki pospolite lub dość liczne. Pozostałych 45 to gatunki rzadsze lub występujące na terenie gminy w dużym rozproszeniu albo tylko w pojedynczych parach.

Miejscami o szczególnym znaczeniu dla ptaków na terenie gminy są:

- Stawy rybne w kompleksie „Krośnice”, położone na wschód od Krośnic. Gnieźdzą się tutaj takie gatunki jak: perkoz rdzawoszyi, bąk, łabędź niemy, gągoł, gęgawa, błotniak stawowy, zimorodek, wąsatka, remiz i dziwonina.
- Stawy rybne w kompleksie „Żelaźniki”, położone między Policami, Żelaźnikami a Brzostowem. Poza gatunkami wymienionymi przy stawach krośnickich, z których szczególnie liczna jest dziwonina, gniazdują tu w koloniach śmieszki i rybitwy zwyczajne. Poza opisanymi gatunkami chronionymi występują tu w dużej ilości różne gatunki kaczek.
- Stawy położone na południe od szosy Luboradów - Suliradzice. Wraz z otaczającymi je lasami i przyległym stawem Grabek (gmina Twardogóra) stanowią ostoję dla wielu gatunków drobnych ptaków, a w przypadku pełnego napełnienia stawów wodą, są miejscem lęgowym dla ptaków wodnych.
- Kompleks leśny między Krośnicami, Pierstnicą Małą, Łazami Wielkimi a szosą z Milicza do Skoroszowa. W części środkowej kompleksu znajdują się drzewostany bukowe. W najstarszych gniazdują siniaki, a w nieco młodszych muchołówki małe, gatunki gdzie indziej bardzo rzadkie.

Wschodnia część kompleksu leśnego jest ostoją lęgową bielika, gatunku zagrożonego wyginięciem.

Dokładna lista gatunków ptaków i ssaków chronionych pospolitych oraz gatunków chronionych rzadkich lub bardzo rzadkich o stałych miejscach lęgowych zawarta jest w „Opracowaniu ekofizjograficznym – podstawowym” sporządzonym dla potrzeb niniejszego „Studium...” [oprac. Skana s.c. 2005].

Stwierdzono również występowanie nietoperzy: gacka brunatnego (*Plecotus auritus*), mroczka późnego (*Eptesicus serotinus*), nocka Natterera (*Myotis nattereri*), nocka rudego (*Myotis daubentoni*).

Występowanie nietoperzy uzależnione jest od dostępności miejsc na kryjówki dzienne i kolonie rozrodcze, miejsc zimowania, oraz bazy pokarmowej. Kryjówkami tymi są dla części gatunków dziuple drzew. Dla ich ochrony konieczne jest zachowanie starodrzewu.

Osuszanie terenów podmokłych, wycinanie roślinności nadbrzeżnej, likwidacja zadrzewień śródpolnych, uprawy w monokulturach oraz wszelkiego typu działania prowadzące do ograniczenia różnorodności środowiska, powodują zubożenie bazy pokarmowej.

Istotnym zagrożeniem są również stosowane w rolnictwie i leśnictwie insektycydy, powodujące masowe wymieranie żywiących się owadami nietoperzy.

3.6. Wymogi ochrony krajobrazu kulturowego.

Najwartościowsze obiekty oraz zabytkowe układy urbanistyczne objęte zostały strefami ścisłej ochrony („A”) oraz ochrony konserwatorskiej („B”). Obszary, których charakter historyczny oraz elementy dawnego układu przestrzennego zachowały się w stanie niezniszczonym, nieznacznie zniekształconym, bądź nawet jedynie czytelnym, objęte zostały ochroną konserwatorską krajobrazu kulturowego („K”). Strefą „K” ochrony krajobrazu objęto miejscowości: Wąbnice, Bukowice-Brzostowo, Brzostówko oraz Kuźnica Czeszycka.

Szczegółowy wykaz obiektów i obszarów stanowiących świadectwo historyczne i kulturowe tych ziem oraz zasady ich ochrony przedstawiono w rozdziałach 4 oraz 17.

Na etapie składania wniosków do zmiany studium Zarząd Województwa Dolnośląskiego poinformował, że z uwagi na brak audytu krajobrazowego dla obszaru województwa dolnośląskiego, nie ma obecnie rekomendacji i wniosków dotyczących kształtowania i ochrony krajobrazów oraz lokalizacji krajobrazów priorytetowych na obszarze Gminy Krośnice.

4. Stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.

Na terenie gminy Krośnice znajduje się wiele obiektów świadczących o bogatej historii regionu. Są to zarówno obiekty kubaturowe, jak i historyczne układy urbanistyczne miejscowości oraz zieleni. Potwierdzenia faktów historycznych dostarczają również bardzo liczne stanowiska archeologiczne, obecnie eksplorowane głównie przy okazji różnego rodzaju inwestycji.

Ustalenia „Studium...” powinny dążyć do prawnej ochrony tych wszystkich zabytków dając w tym zakresie narzędzia administracyjne zarówno służbom ochrony zabytków jak i gminie.

4.1. Wykaz obiektów wpisanych do rejestru zabytków.

Na terenie gminy Krośnice znajduje się kilka obiektów chronionych wpisem do rejestru zabytków (patrz: poniższa tabela)

WYKAZ OBIEKTÓW WPISANYCH DO REJESTRU ZABYTKÓW	Tabela nr 3.
--	--------------

Lp.	Obiekt	Adres	Wiek	Rejestr Zabytków	Karta ewidencyjna
1.	Kurhan 2/6/73-31 AZP	Dziewiętin	młodsza epoka brązu – okres halsztat	280/Arch/57 z 28.04.1967	
2.	Kurhan 7/26/73-31 AZP	Łązy Wielkie	wczesna epoka brązu	279/Arch/1967 z 28.08.1967	
3.	Kościół parafialny św. J Chrzyciciela	Kuźnica Czeszycka	1789-1790 r.	1541 z 25.03.66	Zielona
4.	Kościół Nar. NMP (adres: Nr 111)	Wierzchowice	1770-73, 1781, 1819 r.	152/1170 z 02.12.64	Biała Zielona
5.	Dwór ruina (adres: Nr 118)	Wierzchowice	XVII, 1731, ok. 1920	153/1552 z 25.02.66	Biała Zielona
6.	Układ urbanistyczny wsi	Wierzchowice		151/400/W z 30.09.78	
7.	Park	Pierstnica	ok.1900	150/650/W z 21.09.90	
8.	Zagroda	Bukowice - <i>przeniesiona do skansenu w Lubiżu</i>	XIX	1991 z 28.03.72	Zielona

4.2. Pozostałe zabytki architektury i budownictwa.

Ponadto na terenie gminy Krośnice znajduje się szereg obiektów nie wpisanych do rejestru zabytków - tabela nr 56 (Wojewódzka ewidencja zabytków), a które z uwagi na wysokie walory kulturowe i świadectwo minionej epoki należałoby również objąć ochroną konserwatorską. W przeciwieństwie do obiektów wpisanych do rejestru zabytków, obiekty te stanowią szeroki przekrój tematyczny od budynków mieszkalnych poprzez zabudowania gospodarcze do cmentarzy.

4.3. Stanowiska archeologiczne.

Poza zabytkami kubaturowymi na terenie gminy Krośnice znajduje się szereg stanowisk archeologicznych potwierdzających liczne fakty historyczne. Prace wykopaliskowe prowadzone były we wszystkich miejscowościach gminy. Skutkiem tego jest ok. 270 stanowisk archeologicznych (Tabela nr 57, Rozdział „D. Tabele.”) oznaczonych na mapie. Niemalże połowa tych stanowisk to stanowiska archiwalne o określonej lokalizacji. Prawie w każdej miejscowości na terenie gminy Krośnice znajdują się stanowiska archiwalne o nieokreślonej lokalizacji. Nowe stanowiska tworzone są przy okazji realizacji inwestycji, poprzez ratownicze badania archeologiczne i nadzór archeologiczny nad prowadzonymi robotami ziemnymi.

5. Warunki i jakość życia mieszkańców, w tym ochrona ich zdrowia.

5.1. Sieć osadnicza i demografia.

Gmina Krośnice zajmuje 179 km² powierzchni, co stanowi 0,9% powierzchni całkowitej województwa.

Głównym ośrodkiem gminnym jest położona w północnej części wieś Krośnice, licząca wg danych na koniec 1998 roku 1710 mieszkańców. Dalszą pozycję co do wielkości i rangi zajmują wsie: Bukowice - 1861 mieszkańców oraz Wierzchowice - 717 mieszkańców.

System hierarchii ośrodków:

- wieś Krośnice – ośrodek gminny II poziomu obejmujący swym zasięgiem obszar gminy, spełniający funkcję administracyjną, usługowo-handlową i uzdrowiskową;
- wieś Bukowice – ośrodek gminny poziomu I o poszerzonym programie;
- wieś Kuźnica Czeszycka - ośrodek poziomu I.

Gmina liczy (wg danych zawartych w „Roczniku Statystycznym woj. Dolnośląskiego - 2004”) 7928 mieszkańców, a gęstość zaludnienia na jej terenie wynosi 44 osoby na km², która jest niższa od średniej dla województwa dolnośląskiego wynoszącej 145 osób na km².

Liczba ludności gminy wykazuje stałą tendencję wzrostową. Zmiany ludności w latach 1990-2003 przedstawiono na wykresie numer 1.

Wg danych zawartych w „Roczniku Statystycznym woj. Dolnośląskiego - 2004” w gminie w roku 2003 przypadało na 100 mężczyzn 98 kobiet, co jest wartością niższą niż średnia dla powiatu – 101 kobiet i zdecydowanie niższą od średniej wartości dla całego województwa – 108 kobiet przypadających na 100 mężczyzn.

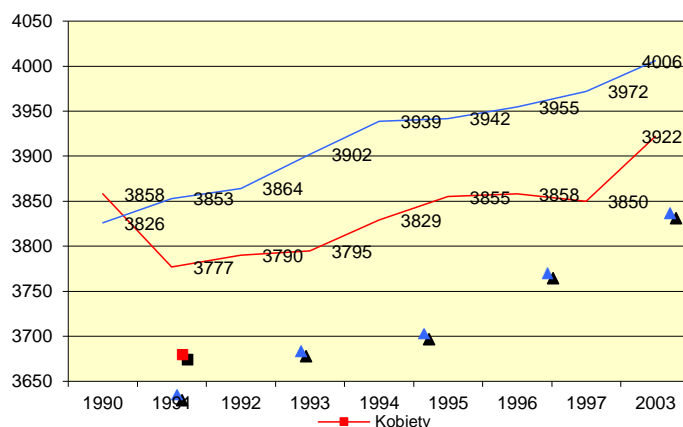
LICZBA LUDNOŚCI

Tabela nr 4.

Lata	Ludność				
	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	na 1 km ²	Kobiety na 100mężczyzn
1990	7684	3826	3858	44	98
1991	7630	3853	3777	43	98
1992	7654	3864	3790	43	98
1993	7697	3902	3795	43	97
1994	7768	3939	3829	43	97
1995	7797	3942	3855	44	98
1996	7813	3955	3858	44	98
1997	7822	3972	3850	44	97
2003	7928	4006	3922	44	98

WYKRES NR 1.

Liczba ludności w gminie Krośnice w latach 1990-2003

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Rocznika Statystycznego woj. Dolnośląskiego – 2004. US we Wrocławiu

Przyrost naturalny

Na liczbę urodzeń wpływa dzietność kobiet, która jest wypadkową wzorców kulturowych, zasobności społeczeństwa, ponadto ilości zawieranych małżeństw i polityki państwa. Powszechnie znana jest zależność, im bogatsze społeczeństwo tym mniejsza liczba urodzeń. Natomiast liczbę zgonów kształtuje ogólnie mówiąc jakość życia, tj. ochrona zdrowia, opieka społeczna, poziom życia. Relacja pomiędzy tymi wartościami to przyrost naturalny.

Wśród czynników w istotnym stopniu określających dynamikę procesów demograficznych na obszarze gminy istotną rolę odgrywa także przyrost naturalny ludności, który podlegał w latach 1990-2003 wahaniom, utrzymując jednak w analizowanym okresie, pomimo tendencji spadkowej, wartości dodatnie. Liczbę urodzeń i zgonów w latach 1990-2003 przedstawia wykres nr 2.

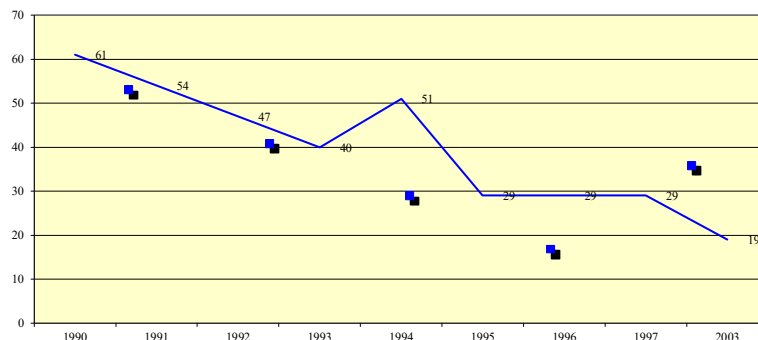
RUCH NATURALNY LUDNOŚCI

Tabela nr 5.

Lata	Małżeństwa	Urodzenia żywe	Zgony		Przyrost naturalny	Małżeństwa	Urodzenia żywe	Zgony	Przyrost naturalny
			ogółem	w tym niemowląt					
	W liczbach bezwzględnych					Na 1000 mieszkańców			
1990	42	131	70	3	61	5,3	16,5	8,8	7,7
1991	70	125	71	1	54	9,1	16,3	9,3	7,0
1992	34	112	65	2	47	4,4	14,3	8,3	6,0
1993	57	114	74	4	40	7,4	14,7	9,5	5,2
1994	52	119	68	1	51	6,7	15,2	8,7	6,5
1995	41	113	84	4	29	5,2	14,4	10,7	3,7
1996	51	107	78	2	29	6,5	13,5	9,9	3,7
1997	53	90	61	2	29	6,7	11,4	7,7	3,7
2003	48	95	76	-	19	6,1	12,0	9,6	2,4

WYKRES NR 2.

Przyrost naturalny ludności w gminie Krośnice 1990-2003

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Rocznika Statystycznego woj. Dolnośląskiego - 2004. US we Wrocławiu

Migracje

Migracje na terenie gminy Krośnice niemalże niezmiennie wskazują ujemne saldo. Współczynnik ten wahał się dość znacznie, jednak jedynie w latach 1993, 1994, 1996 saldo migracji było dodatnie. Zaskakujące jest, iż ludność migruje równomiernie zarówno do miast jak i do wsi. Napływ mieszkańców jednak następuje głównie z miast.

MIGRACJE WEWNĘTRZNE NA POBYT STAŁY

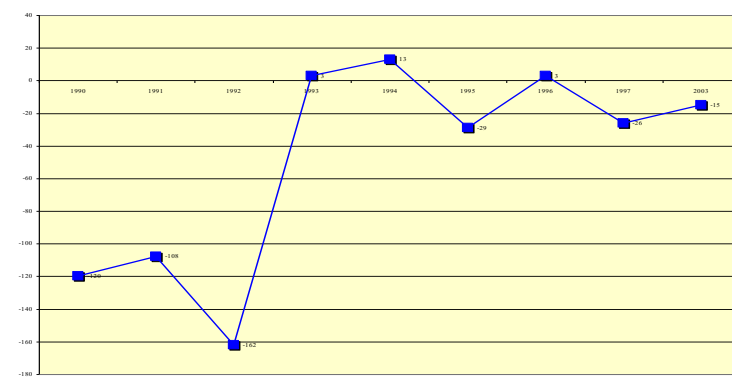
Tabela nr 6.

Lata	Napływ				Odływ				Saldo Migracji
	Ogółem	z miast	ze wsi	z zagranicy	Ogółem	do miast	na wieś	za granicę	
1990	11	2	9	0	131	82	49	0	-120
1991	0	0	0	0	108	74	34	0	-108
1992	3	2	1	0	165	105	60	0	-162
1993	123	87	35	1	120	58	62	0	3
1994	109	61	48	0	96	51	38	7	13
1995	96	39	54	3	67	51	46	-30	-29
1996	127	59	67	1	124	77	46	1	3
1997	76	39	35	2	102	55	41	6	-26
2003	72	45	27	bd	87	43	44	bd	-15

Źródło: Rocznik Statystyczny woj. Dolnośląskiego - 2004. US we Wrocławiu

WYKRES NR 3.

Migracje wewnętrzne na pobyt stały gminie Krośnice 1990-2003

Źródło: Rocznik Statystyczny woj. Dolnośląskiego – 2004. US we Wrocławiu

Ludność w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym

W gminie Krośnice struktura wiekowa ludności w aspekcie produkcyjnym, podobnie jak w całym kraju wykazuje pewne zmiany. Zmniejsza się grupa osób w wieku przedprodukcyjnym, rośnie w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym. Obecnie na terenie gminy współczynnik ilości osób w wieku nieprodukcyjnym w stosunku do osób w wieku produkcyjnym wynosi 60% i jest wyższy o 5% niż na terenie całego województwa dolnośląskiego.

LICZBA LUDNOŚCI W WIEKU PRZEDPRODUKCYJNYM, PRODUKCYJNYM I POPRODUKCYJNYM– STAN NA DN. 31.XII.2003

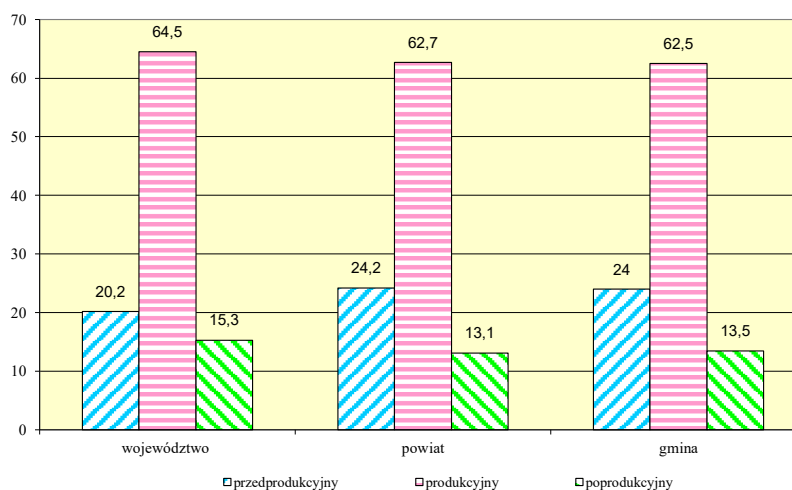
Tabela nr 7.

		Województwo		Powiat Milicki		Gmina Krośnice	
		%	wartości bezwzględne	%	wartości bezwzględne	%	wartości bezwzględne
Liczba ludności ogółem		100	2898313	100	36929	100	7928
w tym kobiety		51,9	1505969	50,2	18533	49,5	3922
Udział ludności w wieku	przedprodukcyjnym	20,2	583889	24,2	8931	24,0	1903
	w tym kobiety	9,8	285054	11,5	4250	11,5	911
	produkcyjnym	64,5	1869853	62,7	23143	62,5	4962
	w tym kobiety	31,6	915327	29,7	10975	2,9	2294
	poprodukcyjnym	15,3	444571	13,1	4855	13,5	1063
	w tym kobiety	10,5	305585	8,9	3308	9,0	717
Ludność nieprodukcyjna w %		55		60		60	

Źródło: Rocznik Statystyczny woj. Dolnośląskiego -2004. US we Wrocławiu

WYKRES NR 4.

Liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym – stan na 31.XII.2003

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Rocznika Statystycznego woj. Dolnośląskiego –2004. US we Wrocławiu

Zasoby mieszkaniowe

Zasoby mieszkaniowe pochodzą głównie z okresu przedwojennego z czego przeszło połowa znajduje się w budynkach wybudowanych w 2-giej połowie XIX i na pocz. XX w. (domy mieszkalne bądź mieszkalno-gospodarcze w zabudowie zagrodowej objęte ochroną konserwatorską ze względu na walory kulturowe). Są to najczęściej budynki w złym stanie technicznym wymagające kompleksowych prac rewaloryzacyjnych zmierzających do zachowania istniejących zasobów mieszkaniowych.

Zabudowa mieszkaniowa powojenna to:

- Zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna pochodząca głównie z lat 60-tych i 70-tych dla pracowników byłych PGR,
- Domy mieszkalne w zabudowie zagrodowej i zabudowie mieszkalno-rzemieślniczej (po kilka obiektów w większych wsiach).

ZASOBY MIESZKANIOWE

Tabela nr 8.

Lata	Mieszkania	Izby	Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	Przeciętna		
				powierzchnia użytkowa mieszkania w m ²	liczba osób na mieszkanie	liczba osób na izbę
1990	1839	7081	130,1	97,0	bd	bd
1991	1839	7081	130,1	71,1	4,03	1,05
1992	1845	7116	131,6	71,3	4,03	1,04
1993	1856	7161	132,5	71,4	4,03	1,04
1994	1866	7223	133,8	71,7	4,04	1,0
1995	1874	7270	134,7	71,9	4,0	1,04
1996	1880	7297	135,2	71,9	4,0	1,04
1997	1888	7338	136,0	72,1	4,0	1,0
2003	2080	8562	165,0	79,3	3,81	0,93

Na podstawie danych zawartych w tabeli nr 8 zauważyć można w ostatnich latach znaczny wzrost liczby mieszkań, a co za tym idzie poprawę jakości życia mieszkańców poprzez zwiększenie się przeciętnej powierzchni użytkowej mieszkania z 72,1 m² w roku 1997 do 79,3 m² oraz zmniejszenie liczby osób przypadających na 1 izbę. W roku 2003 wg danych zawartych w „Roczniku Statystycznym woj. Dolnośląskiego – 2004” na terenie gminy Krośnice oddanych do użytku zostało 17 mieszkań o przeciętnej powierzchni 100m².

Należy przyjąć wystarczające zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych na terenie gminy. Biorąc pod uwagę przewidywane zmiany liczby ludności w poszczególnych wsiach, znaczne oddalenie gminy od dużych ośrodków miejskich jak Wrocław, położenie na uboczu głównych tras komunikacyjnych nie należy spodziewać się w najbliższym 20-leciu większego ruchu budowlanego w zakresie budownictwa mieszkaniowego. Jedynie we wsiach dużych takich jak Krośnice, Bukowice, Wierzchowice można spodziewać się przyrostu zasobów mieszkaniowych. Może pojawić się natomiast ze względu na walory przyrodnicze (duże powierzchnie lasów, stawy, unikalne gatunki zwierząt) większe zapotrzebowanie na budownictwo letniskowe.

5.2. Oświata.

Wychowanie przedszkolne oraz kształcenie na poziomie szkolnictwa podstawowego i gimnazjalnego w obecnie funkcjonującym systemie edukacyjnym należy do zadań własnych gminy. Na terenie gminy wg danych z września 1999 r. istniało sześć szkół. Trzy z nich to Szkoły Podstawowe z Gimnazjami w Krośnicach, Bukowicach i Kuźnicy Czeszyckiej, pozostałe w Łazach, Pierstnicy, Wierzchowicach to szkoły niepełne z nauczaniem początkowym. Obecnie (dane uzyskane z Urzędu Gminy Krośnice – stan na XII.2004) na terenie gminy znajdują się 3 szkoły podstawowe, 3 gimnazja oraz 2 placówki przedszkolne:

- Zespół Szkół SP i Gimnazjum w Bukowicach – 505 uczniów,
- Zespół Szkół SP i Gimnazjum w Kuźnicy Czeszyckiej – 215 uczniów,

- Zespół Szkół i Przedszkole w Krośnicach – 508 uczniów i przedszkolaków,
- Przedszkole Publiczne w Krośnicach – 66 przedszkolaków.

SZKOŁY PODSTAWOWE

Tabela nr 9.

Lata	Szkoły podstawowe	
	Liczba szkół	Liczba pomieszczeń
1990	7	43
1991	7	47
1992	7	52
1993	7	53
1994	7	53
1995	7	65
1996	7	66
1997	7	67
2003	3	33

WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE W 2003R.

Tabela nr 10.

		Województwo	Powiat Milicki	Gmina Krośnice
Placówki	ogółem	1010	14	2
	w tym przedszkola	505	5	1
Miejsca w przedszkolach		51657	564	90
Oddziały	Ogółem	2712	39	7
	w tym w przedszkolach	2071	27	3
Dzieci	Ogółem	58744	697	121
	w tym w przedszkolach	47066	483	66

Źródło: Rocznik Statystyczny woj. Dolnośląskiego –2004. US we Wrocławiu

Na terenie gminy Krośnice znajdują się 3 placówki biblioteczne: w Wierchowicach, Bukowicach i Krośnicach. Działa tu również powstały w 2001 roku chór parafialny „Ballada” we wsi Bukowice oraz zespół „Pierścienie” z Pierstnicy, w którym dzieci i młodzież śpiewają i tańczą.

Działalność swoją prowadzi również Gminny Zespół Kultury i Bibliotek w Bukowicach.

LICZBA WOLUMINÓW W POSZCZEGÓLNYCH PLACÓWKACH BIBLIOTEKI W 2003 R.

Tabela nr 11.

		Województwo	Powiat Milicki	Gmina Krośnice
Placówki biblioteczne		821	17	3
Księgozbiór w tys.		10744,0	152	28,5
Czytelnicy		650894	7092	975
Wypożyczenia	w tys.	13784,4	154,7	19,6
	na 1 czytelnika	21,2	21,8	20,1
Liczba ludności na 1 placówkę biblioteczną		3530	2178	2643

Źródło: Rocznik Statystyczny woj. Dolnośląskiego –2004. US we Wrocławiu

5.3. Rynek pracy i bezrobocie.

WSKAŹNIKI BEZROBOCIA

Tabela nr 12.

Lata	Liczba bezrobotnych			Bezrobotni na 100 osób w wieku produkcyjnym
	ogółem	%	w tym kobiety	
1995	734	16,7	401	-
1996	565	12,6	347	12,6
1997	449	9,9	305	10,0
2003	711	14,3	380	14,3

PODMIOTY GOSPODARCZE ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGON

Tabela nr 13.

Lata	Ogółem	Sektor własności		
		Publiczny	prywatny	
			razem	w tym zakłady osób fizycznych
1993	112	19	93	71
1994	151	20	131	113
1995	180	21	159	136
1996	216	18	198	173
1997	292	18	274	236
2003	499	23	476	416

Występujące na terenie gminy Krośnice stopa bezrobocia nie odbiega swą wartością od innych gmin na terenie województwa dolnośląskiego. Szansę na znalezienie zatrudnienia zmniejsza malejąca oferta miejsc pracy ze strony pracodawców. Powstawanie nowych miejsc pracy to jedyna szansa na zmniejszenie bezrobocia. W gminie Krośnice na przestrzeni ostatnich pięciu lat prawie dwukrotnie wzrosła liczba podmiotów gospodarczych osób fizycznych. Świadczyć to może o wysokim stopniu przedsiębiorczości mieszkańców oraz na prawidłową tendencję do tworzenia nowych miejsc pracy poza rolnictwem w sektorze prywatnym. W przeciągu lat 1993-1997 liczba zakładów prowadzonych przez osoby fizyczne wzrosła ze 71 do 236, natomiast w 2003 roku liczba ta wyniosła już 416 prywatnych podmiotów gospodarczych.

PODMIOTY GOSPODARCZE ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGON WG
WYBRANYCH SEKCJI W 2003R.

Tabela nr 14.

	Ogółem	W tym							
		Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo	Przemysł	Budownictwo	Handel, naprawy	Hotele, restauracje	Transport	Pośrednictwo finansowe	Obsługa nieruchomości
Województwo	305888	7692	28580	30110	101666	9177	22738	10923	57321
Powiat Milicki	3155	202	330	322	1164	78	193	88	410
Gmina Krośnice	499	71	65	48	149	14	39	6	35

Źródło: Rocznik Statystyczny woj. Dolnośląskiego – 2004. US we Wrocławiu

Podmioty gospodarcze zarejestrowane w rejestrze REGON według sekcji gospodarki przedstawia tabela nr 14 Na przestrzeni ostatnich kilku lat zarówno w województwie dolnośląskim, jak i w powiecie milickim i gminie Krośnice wzrosła liczba podmiotów zarejestrowanych ogółem.

W gminie Krośnice największy udział w strukturze podmiotów gospodarki ma handel, jest to ok. 30%. Kolejne miejsce zajmuje rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo – ok. 15%, co ściśle wynika z uwarunkowań przyrodniczych, gdyż znaczną powierzchnię terenu gminy zajmują lasy oraz liczne stawy. Dalej przemysł – ok. 13%, budownictwo – 10% i transport – 8% w 2003r. Najmniejszy udział ma pośrednictwo finansowe – niewiele ponad 1%. Z powyższych danych wynika, iż kluczowymi dziedzinami w gminie są handel oraz rolnictwo i leśnictwo wraz z łowiectwem.

PRACUJĄCY WG SEKTORÓW W GMINIE KROŚNICE W PORÓWNANIU DO POWIATU
MILICKIEGO I WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO W 2003 R.

Tabela nr 15.

	Województwo dolnośląskie		Powiat Milicz		Gmina Krośnice		
	l. bezwzględna	%	l. bezwzględna	%	l. bezwzględna	%	% udział pracujących w powiecie
Ogółem	589664	100	6196	100	1015	100	16,4
Rolnictwo, leśnictwo	9932	1,7	402	6,5	42	4,1	0,7
Przemysł, budownictwo	226519	38,4	2954	47,7	384	37,9	6,2
Usługi rynkowe	188188	31,9	864	13,9	145	14,3	2,3
Usługi nierynkowe	165025	28,0	1976	31,9	444	43,7	7,2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Rocznika Statystycznego woj. Dolnośląskiego – 2004. US we Wrocławiu

Zatrudnienie w gminie Krośnice dość zaskakująco odbiega od tendencji występujących na rynku lokalnym, mianowicie największa ilość osób zatrudnionych jest w sektorze usług nierynkowych. Dopiero drugi w kolejności jest przemysł z budownictwem. W dalszej kolejności znajdują się usługi rynkowe, a na samym końcu rolnictwo wraz z leśnictwem i rybactwem. Liczba osób zatrudnionych w ostatnim z wymienionych sektorów jest ponad dwukrotnie większa niż dla całego województwa dolnośląskiego, nieznacznie mniejsza niż średnia dla powiatu milickiego. Wynika to z bogatych zasobów naturalnych gminy, szczególnie w lasy oraz liczne zbiorniki wodne.

5.4. Sport, rekreacja i wypoczynek.

Sport i rekreacja

Do wsi, które dysponują boiskami sportowymi należą: Krośnice, Bukowice, Wierzchowice, Łazy, Kuźnia Czeszycka, Wąbnice, Czeszyce, Czarnogoźdźce. Większość z nich to boiska przyszkolne, nieurządzone, wyposażone jedynie w bramki do gry w piłkę nożną. Zaleca się wyposażenie istniejących terenów sportowych w szatnie i sanitariaty. Docelowo w każdej miejscowości powinno znajdować się boisko sportowe.

Turystyka i wypoczynek

Atutem gminy jest bardzo duża powierzchnia lasów (lasy łęgowe) i liczne stawy będące siedliskiem wielu rzadkich gatunków zwierząt. Do ważniejszych miejscowości krajoznawczych gminy o znaczeniu lokalnym należą Krośnice i Wierzchowice. Obszar turystyczno-wypoczynkowy stanowi północno-wschodnia część gminy należąca do obszaru turystycznego Doliny Baryczy. Gmina dysponuje 96 miejscami noclegowymi, w tym 28 znajduje się w Domu Pracy Twórczej. W 2003 r. z bazy noclegowej skorzystało 2576 osób. Do ważniejszych urządzeń turystycznych na terenie gminy należą gospodarstwa agroturystyczne w Krośnicach, Kubryku i Kuźnicy Czeszyckiej oraz miejsca postoju pojazdów w lasach zachodniej i południowej części gminy.

Przez teren gminy Krośnice przebiegają następujące szlaki turystyczne:

- Szlak niebieski: Krośnice PKP - Wierzchowice - Grądy pod Wałkową, gdzie szlak łączy się ze szlakiem zielonym, którym istnieje możliwość kontynuacji wędrowki do Milicza z Karłowa lub w drugą stronę do rez. Stawy Milickie lub do Rudy Milickiej. Jest to krótki, ale bardzo malowniczy szlak łączący Krośnice z zielonym "Szlakiem rezerwatów przyrody",
- Szlak czerwony: Wzgórze Joanny (gm. Milicz) - Krośnice - Czatkowice. Szlak łączy ze sobą najczęściej odwiedzane miejsca środkowej doliny Baryczy: zabytkowe miasta i miasteczka wraz z zespołami urbanistycznymi i pałacowymi, najbardziej znane części stawów milickich oraz rezerwat Wzgórze Joanny.

5.5. Ochrona zdrowia.

OBIEKTY SŁUŻBY ZDROWIA NA TERENIE GMINY KROŚNICE

Tabela nr 16.

Lata	Apteki i punkty apteczne	Przychodnie	Ośrodki zdrowia	Żłobki
1990	0	0	2	1
1991	1	0	2	1
1992	1	0	2	1
1993	1	0	2	0
1994	1	0	2	0
1995	1	0	2	0
1996	1	0	2	0
1997	1	0	2	0

Obecnie (stan na XII.1999) na terenie gminy znajdują się trzy ośrodki zdrowia:

- Gminny Ośrodek Zdrowia w Krośnicach, Ul. Parkowa 37, 55-320 Krośnice - ośrodek dysponuje czterema gabinetami :ogólnym, pediatrycznym, stomatologicznym zabiegowy i szczepień;
- Wiejski Ośrodek Zdrowia w Bukowicach, Ul. Wrocławska 41, 56-321 Bukowice - ośrodek posiada trzy gabinety :ogólny, zabiegowy, szczepień;
- Wiejski Ośrodek Zdrowia w Kuźnicy Czeszyckiej, Kuźnica Czeszycka 47, 56-305 Kuźnica Czeszycka - ośrodek dysponuje gabinetem ogólnym zabiegowym i szczepień.

Na terenie gminy znajduje się również 1 apteka oraz 1 dom pomocy społecznej dysponujący 130 miejscami, które w pełni są wykorzystane.

PERSONEL MEDYCZNY W GMINIE KROŚNICE

Tabela nr 17.

Lata	W liczbach bezwzględnych			Liczba ludności na 1		
	Lekarz	Lekarz dentysta	Pielęgniarka	Lekarza	Lekarza dentystę	Pielęgniarkę
1992	14	3	78	547	2551	98
1993	17	3	80	453	2566	96
1994	14	1	75	555	7768	104
1995	17	3	83	459	2599	94
1996	18	4	86	434	1953	91
1997	23	3	92	340	2607	85

5.6. Pomoc społeczna.

Zgodnie z Ustawą o pomocy społecznej gmina realizuje zadania zlecone gminie oraz zadania własne. Zadania własne gminy to m.in. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych i specjalnych celowych, przyznawanie pomocy rzeczowej, przyznawanie pomocy w naturze na ekonomiczne usamodzielnienie, przyznawanie i wypłacanie zasiłków i pożyczek na ekonomiczne usamodzielnienie oraz inne zadania z zakresu pomocy społecznej wynikające z rozeznaczonych potrzeb mieszkańców gminy. Przy czym należy podkreślić, że przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym. Zadania zlecone gminie obejmują natomiast m.in. przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych, rent socjalnych, przysługujących dodatków do świadczeń, przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych, przyznawanie i wypłacanie zasiłku celowego na pokrycie wydatków powstałych w wyniku klęski żywiołowej lub ekologicznej, świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych.

Na terenie gminy działa również dom pomocy społecznej dysponujący 130 miejscami.

5.7. Podsumowanie

Charakterystyka demograficzna ludności gminy Krośnice przedstawia się następująco:

- Obciążenie ekonomiczne jest zrównoważone. Na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada 73,24 w wieku nieprodukcyjnym. Widać wyraźną poprawę w porównaniu do lat ubiegłych,
- Starość demograficzna jest niekorzystna. Ludność w wieku poprodukcyjnym jest 13,92% w ogólnej liczbie ludności i od roku 1993 ulega nieznacznemu pogorszeniu,
- Saldo migracji jest ujemne i w roku 1997 wyniosło –3,38 na 1000 ludności - pogorszyło się dość znacznie w stosunku do lat ubiegłych,
- Przyrost naturalny – współczynnik przyrostu naturalnego wynosi 3,7 na 1000 ludności,
- Feminizacja - współczynnik feminizacji jest niekorzystny. Na 100 mężczyzn przypada poniżej 100 kobiet (97),

- Gmina należy do rejonu o przeciętnym stopniu bezrobocia wynoszący w 1997 r. 5,7 %(9,94%) bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym) i wysokim udziale kobiet wśród bezrobotnych wynoszącym ponad 67,93%.

Analizując tendencje demograficzne należy przyjąć za zjawiska zdecydowanie niekorzystne:

- Starość demograficzną
- Ujemne saldo migracji
- Niekorzystny współczynnik feminizacji

Za zjawiska korzystne należy uznać:

- Zrównoważone obciążenie ekonomiczne
- Dodatni przyrost naturalny

Dotychczas gmina Krośnice korzystała z naturalnych bogactw jakie posiada głównie w wymiarze rolniczym, a lasy były źródłem pozyskiwania drewna. Jednakże ze względu na zachodzące zmiany w strukturze gospodarki rolnej oraz społeczne powinno się wykorzystywać również walory przyrodnicze gminy dla celów turystycznych, rekreacji. Za bardzo korzystne należy uznać stan środowiska oraz zasobów przyrodniczych na terenie gminy Krośnice, który daje ogromne możliwości rozwoju. Dodatkowym atutem gminy SA liczne stawy, które również należy włączyć do strategii rozwoju turystyki i rekreacji na terenie gminy.

6. Zagrożenie bezpieczeństwa ludności i jej mienia.

Na terenie gminy Krośnice występują następujące sfery zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia:

- zagrożenie bezpieczeństwa w ruchu komunikacyjnym – przejawiające się przede wszystkim brakiem w wielu miejscach segregacji ruchu pieszego (pieszo-rowerowego) od ruchu samochodowego, co przy nagminnym łamaniu przez kierowców ograniczeń prędkości stwarza realne zagrożenie bezpieczeństwa,
- zagrożenie przestępczością.

7. Stan prawny gruntów.

Gmina Krośnice zajmuje powierzchnię **17900 ha** i pod tym względem plasuje się w grupie gmin średnich.

STRUKTURA WŁADANIA GRUNTAMI – STAN NA 31.XII.1997

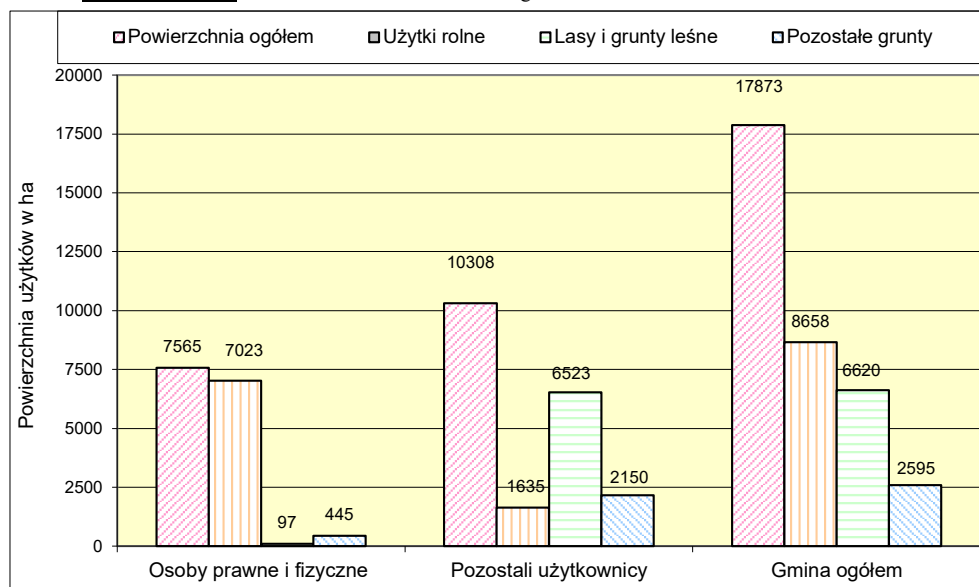
Tabela nr 18.

Użytkowanie gruntów	Gospodarstwa osób prawnych i fizycznych		Pozostali użytkownicy		Gmina ogółem	
	ha	%	ha	%	ha	%
Powierzchnia ogółem	7565	42,3%	10308	57,7%	17873	100%
Użytki rolne	7023	81,1%	1635	18,9%	8658	100%
Lasy i grunty leśne	97	1,5%	6523	98,5%	6620	100%
Pozostałe grunty	445	17,1%	2150	82,9%	2595	100%

Do osób prywatnych zalicza się zarówno osoby prawne jak i fizyczne. W ich rękach znajduje się niewiele powyżej 42% powierzchni gminy. Jest to stan korzystny, z tego względu iż gmina może prowadzić swobodną gospodarkę nieruchomościami. Dzięki temu gmina ma możliwość podnosić standardy zamieszkiwania i podwyższaniu jakości zamieszkiwania gminy. W rękach prywatnych znajdują się głównie grunty orne, natomiast niemalże w całości do gminy lub innych podmiotów państwowych należą lasy i grunty leśne. dzięki temu gmina ma możliwość prowadzenia swobodnych działań ukierunkowanych na rozwój turystyki i rekreacji.

WYKRES NR 5.

Struktura władania gruntami – stan na XII.1997

8. Występowanie obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych.

Obiekty i tereny chronione na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. O ochronie przyrody (Dz. U. z 2004 r. Nr 92, poz. 880).

Część obszaru gminy Krośnice znajduje się w zasięgu się parku krajobrazowego „Dolina Baryczy” oraz Europejskiej Sieci Ekologicznej NATURA 2000, na obszarze, których znajduje się wiele szczególnie cennych i rzadkich gatunków ptaków oraz fragmentów środowisk wodnych i błotnych, stanowiących miejsca ich gniazdowania, żerowania a także odpoczynku.

Z pośród wielu form ochrony przyrody, na obszarze gminy Krośnice występują pomniki przyrody, a także gatunki roślin i zwierząt objęte ochroną gatunkową. Ponadto wyróżnić można fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na ich walory widokowe lub estetyczne.

Pomniki przyrody

Na obszarze objętym opracowaniem udokumentowano również szereg drzew o charakterze pomnikowym, postulowanych do objęcia ochroną (w tym także alei wielo- i jedno- gatunkowych oraz grup drzew).

Ochrona gatunkowa

W celu ochrony ostoi i stanowisk roślin lub grzybów objętych ochroną gatunkową lub ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania zwierząt objętych ochroną gatunkową mogą być ustalane strefy ochrony.

Zespoły przyrodniczo - krajobrazowe

Na obszarze gminy Krośnice nie występują uznane zespoły przyrodniczo – krajobrazowe. Biorąc jednak pod uwagę charakter gminy, niezwykle istotne jest występowanie na jej obszarze terenów stanowiących naturalną ostoję zróżnicowanej flory i fauny, takich jak:

- lasy i parki,
- zadrzewienia i zakrzaczenia śródpolne,
- parki, cmentarze, aleje,
- ekosystem wodno – łąkowo - leśny.

Wykaz występujących na terenie gminy Krośnice elementów środowiska przyrodniczego podlegających ochronie zamieszczono w rozdziale 3.5.

Obiekty i tereny chronione na podstawie ustawy z dnia 4 lutego 1994r. Prawo górnicze i geologiczne (tj. Dz. U. z 2001 r. Nr 110, poz. 1190 ze zmianami).

Zgodnie z zapisami ustawy Prawo górnicze i geologiczne ochronie podlegają złoża kopalin, wód podziemnych i innych składników środowiska w związku z wykonywaniem prac geologicznych i wydobywaniem kopalin. Na terenie gminy Krośnice znajdują się obszary górnicze: „Brzostowo” utworzony w związku z koncesją na wydobywanie gazu ziemnego ze złoża Brzostowo oraz „Wierzchowice” utworzony w związku z koncesją na podziemne magazynowanie gazu. Ponadto występują złoża kruszywa naturalnego „Łazy Wielkie”, „Świebodów” i „Wierzchowice”. W złożach „Świebodów” i złożu surowców ilastych ceramiki budowlanej „Wierzchowice” eksploatacja jest zaniechana. „Łazy Wielkie” posiadają koncesję na wydobywanie kruszywa ważną do 2009r.

Zgodnie z danymi pochodzącymi z geoportalu Państwowego Instytutu Geologicznego - Państwowego Instytutu Badawczego MIDAS (<http://geoportal.pgi.gov.pl/midas-web/>), obszary objęte zmianą studium położone są:

- w części w granicach udokumentowanego złoża gazu ziemnego GZ 4692 „Wierzchowice”,
- w całości w granicach obszaru górniczego „Wierzchowice” oraz terenu górniczego „Wierzchowice”.

Jest to złożo zagospodarowane (G-gazy ziemne, podziemny magazyn gazu), o powierzchni 2 433 ha. Wydobywanie na złożu zakończono w 1995 roku. Stratygrafia skały zbiornikowej: perm-czerwony spągowiec, perm-czerwony spągowiec.

Zasoby wydobywalne złoża zatwierdzone decyzją Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych nr KZK/2/6486/95/A z dnia 27 czerwca 1997 r. (zmieniającą decyzję MOŚiZN nznak: KZK/2/6486/85 z dnia 18 maja 1995 r.) wg stanu na 1 kwietnia 1995 r. w kategorii A wynoszą 4 097,7 mln m³ zasobów bilansowych w kategorii A, jako gaz buforowy w poduszce gazowej powietrznego magazynu gazu. Zasoby te nie będą eksploatowane w okresie funkcjonowania magazynu.

Dla złoża Minister Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych w dniu 22 maja 1995 r. wydał koncesję Nr 11/95 z terminem ważności do 2035 r., zmienioną decyzją Ministra Środowiska Z1:DGe-4772-2/6117/05/A z dnia 8 sierpnia 2005 r., ustanawiając obszar i teren górniczy „Wierzchowice” o powierzchni 38 846 750 m² (nr w rejestrze 2/1/149).

W granicach obszaru położonego po północno-wschodniej stronie drogi wojewódzkiej nr 448 zlokalizowana jest infrastruktura gazowniczo-górnicza: przebiega tamtędy gazociąg wysokiego ciśnienia DN 200 relacji Brzostowo-Wierzchowice (cienienie PN 6,3 MPa, rok budowy 1983), rurociąg wody złożowej DN 80/ DN 50 (Ø 88,9 mm / Ø 57 mm) od odwiertu Wierzchowice-11 (MOP 14 MPa, rok budowy 1979 - rurociąg należy traktować jak gazociąg wysokiego ciśnienia) oraz nieczynny gazociąg g57 od zlikwidowanego odwiertu Wierzchowice – 16 do Podziemnego Magazynu Gazu PMG „Wierzchowice”. Dla gazociągów obowiązują strefy kontrolowane zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 26 kwietnia 2013 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe i ich usytuowanie (Załącz. Nr 2, tab. 1) o szerokości:

- 40 m dla budynków mieszkalnych zabudowy jedno- i wielorodzinnej (nie występują ani nie są planowane na przedmiotowych obszarach, ale istnieją w bezpośrednim sąsiedztwie),
- 30 m dla wolno stojących budynków niemieskalnych,
- 50 m dla obiektów zakładów przemysłowych (a także dla urządzeń wytwarzających energię ze źródeł energii odnawialnej).

Ponadto teren gminy objęty jest 2 koncesjami na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego:

- 1) „Pakosław-Krotoszyn” – nr 42/98/p z dnia 10.07.1998 r. (ważna do 10.07.2005 r.),
- 2) „Ostrów Wielkopolski” – nr 48/96/p z dnia 30.11.1996 r. (ważna do 31.10.2007 r.)

Obiekty i tereny chronione na podstawie ustawy z dnia 3 lutego 1995r. O ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. Nr 16, poz. 78 ze zmianami).

1. Zgodnie z zapisami Ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych, ochrona gruntów rolnych polega na:
  - 1) ograniczaniu przeznaczania ich na cele nierolnicze lub nieleśne,
  - 2) zapobieganiu procesom degradacji i dewastacji gruntów rolnych oraz szkodom w produkcji rolniczej, powstającym wskutek działalności nierolniczej,
  - 3) rekultywacji i zagospodarowaniu gruntów na cele rolnicze,
  - 4) zachowaniu torfowisk i oczek wodnych jako naturalnych zbiorników wodnych.
2. Ochrona gruntów leśnych polega na:
  - 1) ograniczaniu przeznaczania ich na cele nieleśne lub nierolnicze,
  - 2) zapobieganiu procesom degradacji i dewastacji gruntów leśnych oraz szkodom w drzewostanach i produkcji leśnej, powstającym wskutek działalności nieleśnej,
  - 3) przywracaniu wartości użytkowej gruntom, które utraciły charakter gruntów leśnych wskutek działalności nieleśnej,
  - 4) poprawianiu ich wartości użytkowej oraz zapobieganiu obniżania ich produktywności.
3. Zmiana przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne dokonana może być wyłącznie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Przy dokonywaniu wyłączeń należy kierować się zasadami zrównoważonego rozwoju, ograniczając w miarę możliwości zmianę przeznaczenia gruntów do terenów o małej przydatności dla gospodarki rolnej i leśnej, zapewniając jednocześnie ochronę rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej.

Obiekty i tereny chronione na podstawie ustawy z dnia 28 września 1991 r. O lasach (Dz. U. Nr 101, poz. 444 ze zmianami).

1. Zasady zachowania, ochrony i powiększania zasobów leśnych oraz zasady gospodarki leśnej w powiązaniu z innymi elementami środowiska i z gospodarką narodową regulują przepisy ustawy O lasach. Przepisy te mają zastosowanie do lasów, bez względu na formę ich własności, z wyłączeniem lasów:
  - 1) będących w zarządzie parków narodowych (nie występujących na obszarze gminy),
  - 2) wchodzących w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa,
  - 3) będących w użytkowaniu wieczystym na mocy odrębnych przepisów.
2. Na obszarze gminy Krośnice zalesione tereny stanowią ponad 40% jej powierzchni.
3. Gospodarka leśna w lasach wpisanych do rejestru zabytków prowadzona jest w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków, z uwzględnieniem przepisów O ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.
4. Powiększanie zasobów leśnych następuje w wyniku zalesienia gruntów oraz podwyższania produktywności lasu w sposób określony w planie urządzenia lasu. Do zalesienia mogą być przeznaczone nieużytki, grunty rolne nieprzydatne do produkcji rolnej oraz inne grunty nadające się do zalesienia. Grunty przeznaczone do zalesienia określa miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego lub decyzja o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

Obiekty i tereny chronione na podstawie ustawy z dnia 23 lipca 2003r. O ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2003 r. Nr 162, poz. 1568).

1. Ochronie i opiece podlegają, bez względu na stan zachowania, zabytki: nieruchome, ruchome i archeologiczne. Formami ochrony zabytków są:
  - 1) wpis do rejestru zabytków,
  - 2) uznanie za pomnik historii,
  - 3) utworzenie parku kulturowego,
  - 4) ustalenie ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.
2. Na obszarze gminy Krośnice zlokalizowane są liczne obiekty i tereny wpisane do rejestru zabytków oraz gminnej ewidencji zabytków. Nie udokumentowano występowania obiektów uznanych jako pomników historii jak również rada gminy nie podjęła dotychczas uchwał o utworzeniu parków kulturowych. Szczegółowe informacje dotyczące obiektów i obszarów objętych ochroną zamieszczono w rozdziale 4 i 16.5.
3. Rejestr zabytków znajdujących się na terenie województwa prowadzi wojewódzki konserwator zabytków wpisując do niego obiekty z urzędu lub na wniosek właściciela lub użytkownika wieczystego gruntu, na którym znajduje się zabytek.
4. Wójt gminy prowadzi gminną ewidencję zabytków objętych wojewódzką ewidencją zabytków. Ponadto podstawę do objęcia ochroną stanowi ustalenie stref ochrony konserwatorskiej w studium oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Lokalizację obiektów i obszarów podlegających ochronie przedstawiono na załączniku graficznym.

Obiekty i tereny chronione na podstawie ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. Nr 115, poz. 1229 ze zmianami).

1. Ochronie podlegają wody, niezależnie od tego, czyją stanowią własność. Celem ochrony wód jest utrzymywanie lub poprawa jakości wód, biologicznych stosunków w środowisku wodnym i na obszarach zalewowych, tak aby wody osiągnęły co najmniej dobry stan ekologiczny i w zależności od potrzeb nadawały się do:
  - 1) zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia,
  - 2) bytowania ryb w warunkach naturalnych oraz umożliwiania ich migrację,
  - 3) rekreacji oraz uprawiania sportów wodnych.
2. Ochronie podlegają ujęcia wody.

9. Występowanie obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych.

Środowisko geologiczne zostało ukształtowane w wyniku procesów geologicznych wywołanych czynnikami endo- lub egzogeodynamicznymi.

Czynniki endogeodynamiczne wywołują zagrożenia, przejawiające się najczęściej w obszarach występowania współcześnie czynnych stref skokowych, aktywnych sejsmicznie, działalności wulkanicznej, poziomych i pionowych ruchów skorupy ziemskiej. Tego rodzaju zagrożenia nie występują na omawianym rejonie geograficznym.

Czynniki egzogeodynamiczne wywołują zagrożenia m.in. w obszarach powierzchniowych ruchów masowych, erozji gleb, czy działalności wód gruntowych i powierzchniowych

Zagrożenia geologiczne oprócz czynników naturalnych są także wywołane działalnością człowieka. Człowiek stał się czynnikiem geologicznym, na przykład w przypadku górnictwa, którego postęp technologiczny w litosferze, hydrosferze i atmosferze może być porównywalny z oddziaływaniem czynników naturalnych. Dlatego głównym zadaniem geologii środowiska jest wyważenie proporcji między pozyskiwaniem kopalin i ich użytkowaniem a ochroną środowiska geologicznego.

Zgodnie z ustawą z dnia 4 lutego 1994 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. 94.27.96 z dnia 1 marca 1994 r. z późn. zm.), występujące w zakładach górniczych zagrożenia naturalne: tąpniętami,

metanowe, wyrzutami gazów i skał, wybuchem pyłu węglowego, wodne, erupcyjne, siarkowodorowe, radiacyjne naturalnymi substancjami promieniotwórczymi, a także działaniem pyłów szkodliwych dla zdrowia, podlegają zaliczeniu do poszczególnych stopni (kategorii, klas) zagrożeń.

Na terenie gminy Krośnice znajdują się obszary górnicze: „Brzostowo” utworzony w związku z koncesją na wydobywanie gazu ziemnego ze złoża Brzostowo oraz „Wierzchowice” utworzony w związku z koncesją na podziemne magazynowanie gazu. W zakładzie górniczym PGNiG na terenie gminy Krośnice występuje jedynie zagrożenie erupcyjne. Odwierty znajdujące się na obu złożach zalicza się do klasy B zagrożenia erupcyjnego.

Złoża kruszywa naturalnego „Łazy Wielkie”, „Świebodów” i złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej „Wierzchowice”. W złożach „Świebodów” i „Wierzchowice” eksploatacja jest zaniechana. „Łazy Wielkie” posiadają koncesje na wydobycie kruszywa ważną do 2009r.

10. Stan systemu komunikacji.

10.1. Drogi.

Drogi krajowe

Przez teren gminy przebiega fragment (ok. 2,5 km) drogi krajowej nr 15 relacji Trzebnica –Milicz –Krotoszyn -Jarocin. Zlokalizowana jest ona na zachodnie granicy gminy, klasa techniczna G – Główna. Generalna Dyrekcja Krajowych i Autostrad przewiduje przebudowę i wzmocnienie drogi nr 15 z dostosowaniem do warunków normatywnych zgodnie z przepisami odrębnymi.

Drogi wojewódzkie

Przez teren gminy przebiega droga wojewódzka nr 448 klasy „G” główna o przebiegu na terenie gminy Krośnice: Brzostowo – Police – Krośnice – Wierzchowice – Czarnogodź i w odległości ok. 2 km od północnej granicy gminy łączy się w miejscowości Karłów z droga krajowa nr 15. Droga w swoim przebiegu przechodzi bezpośrednio przez tereny zainwestowane ww. miejscowości.. W Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego przewidziana rezerwa terenu pod obejście wsi Krośnice i Wierzchowice. Natomiast projekt Wieloletniego Programu Inwestycyjnego Województwa Dolnośląskiego do roku 2008 nie przewiduje realizacji zadań inwestycyjnych na terenie gminy Krośnice.

Drogi powiatowe

Przez teren gminy Krośnice przebiega łącznie 18 dróg powiatowych o przebiegach zgonie z poniższa tabelą.

WYKAZ DRÓG POWIATOWYCH		Tabela nr 19.
------------------------	--	---------------

Lp.	Numer drogi	Przebieg drogi
1.	1446 D	dr pow. nr 1430 D – Czeszyce – Kuźnica Czeszycka – Suliradź – gr. woj. wlkpól.
2.	1451D	Krośnice – Bukowice – gr. pow. milickiego (Grabow.)
3.	1454 D	Bukowice (od dr.1450 D) – gr. powiatu (Kuźniczysko)
4.	1450 D	dr. kr. nr 15 – Łazy W. – Bukowice – Brzostowo – dr. woj. nr 448
5.	1453 D	Bukowice – gr. pow. (Wrocław)
6.	1452 D	dr. przez wieś Łazy Małe
7.	1447 D	Luboradów - Kotlarka
8.	1444 D	Wierzchowice – Dziewiętin – Świebodów
9.	1449 D	Grabownica - Suliradź
10.	1448 D	Żeleźniki - Grabownica
11.	1435 D	Stara Huta – gr. woj. wielkpl. (Janisławice)
12.	1445 D	droga przez wieś Krośnice
13.	1455 D	Bukowice – Malerzów - Bartków
14.	1440 D	Czatkowice – Wierzchowice – Świebodów - Gruszcza
15.	1436 D	Henrykowice – Borzynowo – Grabownica – gr. powiatu

16.	1441 D	Milicz – Wąbnice – Dąbrowa - Krośnice
17.	1434 D	Wielgie Milickie – dr. pow. nr 1436 D
18.	1437 D	Wielgie Milickie – gr. woj. wielkp.

Drogi gminne

Sieć dróg gminnych jest bardzo rozbudowana, jednakże stan techniczny większości z nich nie odpowiada parametrom i standardom wynikającym z przepisów dotyczących dróg jak i oczekiwanej ich jakości przez użytkowników.

Drogi gminne o ważnym znaczeniu dla układu komunikacyjnego gminy zostały zinwentaryzowane i nadane zostały im numery w układzie przyporządkowanym dla całego województwa (patrz tabela nr 44). Koordynacja procedury „numeracji” dróg gminnych prowadzona była przez Wydział Dróg, Komunikacji i Transportu Publicznego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego.

WYKAZ DRÓG GMINNYCH

Tabela nr 20.

Lp.	Numer drogi	Przebieg drogi
1.	101491 D	Wąbnice-Niesułowice
2.	101492 D	Świebodów - Pagórzyn
3.	101493 D	Wąbnice - Duchowo
4.	101494 D	Kotlarka - gr. gminy /Henrykowice/
5.	101495 D	Łazy Małe – Czeszów
6.	101496 D	Czarnogoźdźce - Pierstnica
7.	101497 D	Grabownica - Czeszyce
8.	101498 D	Brzostowo - Grabownica
9.	101499 D	Police - Brzostówko
10.	101430 D	Bukowice - Luszyce

10.2. Ścieżki rowerowe.

Teren gminy Krośnice doskonale nadaje się do uprawiania turystyki rowerowej. Gmina posiada wytyczone szlaki do rowerowe. W celu rozwoju i popularyzacji tej formy aktywności gmina bierze udział w organizacji różnych imprez rowerowych, organizowanych we współpracy z Polskim Związkiem Kolarskim, wpisując się corocznie w jego oficjalny kalendarz imprez.

Rower na obszarach wiejskich jest także tanim i wygodnym środkiem transportu. W ciągach komunikacyjnych (wzdłuż dróg łączących miejscowości) brakuje wytyczonych ścieżek rowerowych, umożliwiające dojazd do szkół, ośrodków zdrowia, sklepów i innych usług.

10.3. Kolej.

Przez teren gminy Krośnice przebiega linia kolejowa nr 281 **relacji Oleśnica - Chojnice, która na odcinku Oleśnica – Milicz jest linią kolejową znaczenia państwowego. Objęty zmianą studium obszar położony po północno-wschodniej stronie wspomnianej drogi przylega od strony wschodniej do opisywanej linii kolejowej.**

~~1 rzędu Grabowno Wlkp. — Milicz — Krotoszyn — Jarocin, jednotorowa, zelektryfikowana, znaczenia lokalnego.~~

~~Obsługa gminy następuje na stacjach Bukowice, Krośnice, Wierzchowice. <usunięto>~~

10.4. Podsumowanie.

1. Przebieg linii kolejowej z 3-ma stacjami na obszarze gminy zapewnia korzystne powiązania kolejną z gminami sąsiednimi i ośrodkami wyższego rzędu tj. Miliczem i Oleśnicą, wskazana jest poprawa warunków podróżowania komunikacją kolejową.

2. Podobnie przebieg drogi krajowej nr 15 w najbliższym sąsiedztwie gminy i drogi wojewódzkiej 448 przez jej obszar pozwala powiązać gminę z sąsiednimi obszarami; wskazana jest rozbudowa sieci drogowej do uzyskania warunków normatywnych dla danych klas oraz wyposażenie w obiekty obsługi pojazdów i podróżnych oraz poprawy warunków przejazdem drogami.
3. Jednocześnie brak silnej komunikacji osłabia potencjalne warunki rozwoju gminy, stwarza natomiast możliwości dla rekreacji i wypoczynku z dala od uciążliwości związanych z intensywnym ruchem drogowym (dotyczy to zwłaszcza północno-wschodnich obszarów gminy).
4. Umożliwienie bezpiecznego poruszania się ruchu rowerowego pozwoli na wykorzystanie jej walorów turystycznych i rekreacyjnych.

11. Stan systemów infrastruktury technicznej.

11.1. Zaopatrzenie w wodę.

1. Gmina Krośnice zaopatrywana jest w wodę z systemów komunalnych:
  - 1) –wodociąg grupowy „Czarnogoździce, Żeleźniki”
  - 2) –wodociąg grupowy „Bukowice – Kubryk”
  - 3) –wodociąg grupowy „Łazy Małe”
  - 4) –wodociąg grupowy „Grabownica”
  - 5) –wodociąg grupowy „Kuźnica Czeszycka”
2. System zaopatrzenia w wodę tj. ujęcia wody, jej uzdatnianie i rozprowadzanie powstał sukcesywnie w latach 70-tych, 80-tych i 90-tych.
3. Udokumentowane zasoby wód podziemnych w kategorii B wynoszą:
  - 1) studnie eksploatowane
    - a) ujęcie wód podziemnych Czarnogoździce Nr 153/1973 i 15/1986
      - 2 studnie $Q_e=72\text{m}^3/\text{h}$ $h=45\text{m}$ (czwartorzęd)
      - 1 studnia $Q_e=38\text{m}^3/\text{h}$ $h=50\text{m}$ (czwartorzęd)
    - b) ujęcie wód podziemnych Żeleźniki Nr 8/1983
      - 2 studnie $Q_e=42\text{m}^3/\text{h}$ $h=69\text{m}$ (trzeciorząd)
    - c) ujęcie wód podziemnych Kubryk
      - studnia $Q_e=35\text{m}^3/\text{h}$ $h=30\text{m}$
      - studnia $Q_e=18\text{m}^3/\text{h}$ $h=14\text{m}$
    - d) ujęcie wód podziemnych Łazy Małe Nr 63/1981
      - 2 studnie $Q_e=40,0\text{m}^3/\text{h}$ $h=33\text{m}$ (czwartorzęd)
    - e) ujęcie wód podziemnych Grabownica Nr 58/1982
      - 1 studnia $Q_e=80,0\text{m}^3/\text{h}$ $h=92,5\text{m}$ (czwartorzęd)
    - f) ujęcie wód podziemnych Kuźnica Czeszycka Nr 85/1980
      - 2 studnie $Q_e=71,0\text{m}^3/\text{h}$ $h=92\text{m}$ (czwartorzęd)
  - 2) studnie nieeksploatowane
    - a) ujęcie wód podziemnych Bukowice (d. PGR) Nr 16/1968
      - 2 studnie $Q_e=48,0\text{m}^3/\text{h}$ $h=19\text{m}$ (czwartorzęd)

- b) ujęcie wód podziemnych Brzostowo (folwark) Nr 18/1970
  - 2 studnie $Q_e=20,0\text{m}^3/\text{h}$ $h=23\text{m}$ (czwartorzęd)
- c) ujęcie wód podziemnych Krośnice
  - 1 studnia $Q_e=16,0\text{m}^3/\text{h}$ $h=30\text{m}$ (czwartorzęd) Nr 147/1970
  - 1 studnia $Q_e=7,3\text{m}^3/\text{h}$ $h=32\text{m}$ (czwartorzęd) Nr 172/1971
- d) ujęcie wód podziemnych Luboradów (nadleśnictwo)
  - 1 studnia $Q_e=18,0\text{m}^3/\text{h}$ $h=32\text{m}$ (czwartorzęd) Nr 19/1984
- e) ujęcie wód podziemnych Suliradzice (osada leśna)
  - 1 studnia $Q_e=57,0\text{m}^3/\text{h}$ $h=95\text{m}$ (trzeciorzęd) Nr 30/1986
- 3) Zasoby wód w ilości $378\text{m}^3/\text{h}$ są wystarczające do pokrycia potrzeb gminy. Zapotrzebowanie wody gminy wynosi średnio $1200\text{m}^3/\text{d}$.
- 4) Wodociąg grupowy „Czarnogoździce – Żeleźniki”
  - a) Wodociąg Czarnogoździce – Żeleźniki obsługuje centralny i południowozachodni rejon gminy. W układzie rozgałęzieniowo-pierścieniowym sieci zasilane są w wodę wsie: Czarnogoździce, Wierzchowice, Krośnice, Police, Żeleźniki oraz Dąbrowa i Świebodów. Wodociąg ten największy w gminie zasilany jest z dwóch ujęć: w Czarnogoździcach i w Żeleźnikach. Woda uzdatniana jest w dwóch stacjach uzdatniania (zlokalizowanych w pobliżu ujęć):
    - SUW Czarnogoździce $240\text{m}^3/\text{d}$
    - SUW Żeleźniki $480\text{m}^3/\text{d}$
  - b) Sieć wodociągowa wspomagana jest terenowymi zbiornikami wody oraz pompownią strefową
    - zbiornik Wierzchowice $2\times 50\text{m}^3$
    - zbiornik Żeleźniki $3\times 50\text{m}^3$
- 5) Wodociąg grupowy „Bukowice – Kubryk”

Wodociąg Bukowice obsługuje w układzie sieci rozgałęzieniowej wsie Bukowice, Pierstnicę Dużą i Pierstnicę Małą. Wodociąg ten zasilany jest z nowego ujęcia w Kubryku z uzdatnianiem wody w SUW Kubryk $Q=200\text{m}^3/\text{d}$. Z siecią wodociągową współpracuje zbiornik wody $V=2\times 50\text{m}^3$.
- 6) Wodociąg grupowy „Łazy Małe”

Wodociąg ten obsługuje Łazy Małe i Łazy Wielkie w układzie sieci rozgałęzieniowej. Stacja uzdatniania wody kontenerowa Wodrol Kielczów współpracuje ze zbiornikiem $V=50\text{m}^3$. Produkcja wody $Q=70\text{--}90\text{m}^3/\text{d}$.
- 7) Wodociąg grupowy „Grabownica”

Wodociąg ten obsługuje wsie: Grabownica, Luboradów, Kotlarka oraz Brzostowo i Brzostówko. Sieć wodociągowa rozgałęzieniowa zasilana ze stacji uzdatniania położonej w Grabownicy. Produkcja wody wynosi $Q=60\text{--}80\text{m}^3/\text{d}$.
- 8) Wodociąg grupowy „Kuźnica Czeszycka”

Wodociąg obsługuje wsie: Kuźnica Czeszycka, Suliradzice, Stara Huta i Czeszyce. Układ sieci rozgałęzieniowy. Stacja uzdatniania wody o układzie zamkniętym ciśnieniowym znajduje się w Kuźnicy Czeszyckiej. Produkcja wody wynosi $Q=50\text{--}65\text{m}^3/\text{d}$.

11.2. Gospodarka ściekowa.

GOSPODARKA ŚCIEKOWA – STAN SIECI KANALIZACYJNEJ NA 31.XII.1997

Tabela nr 21.

Lata	Długość sieci [km]	Przylączy do budynków mieszkalnych
1990	0,2	8
1995	3,0	18
1997	3,1	14

ŚCIEKI ODPROWADZONE Z TERENU GMINY (DANE TYLKO DLA GMIN, KTÓRE POWOŁAŁY ZAKŁADY USŁUG KOMUNALNYCH)

Tabela nr 22.

Lata	Ścieki odprowadzone [dam ³]
1995	33,0
1997	28,0

Gospodarka ściekowa w Gminie Krośnice jest w początkowym stadium jej tworzenia. Komunalny system urządzeń ściekowych znajduje się jedynie w Krośnicach w rejonie szpitala. W większości wsi najczęściej spotykanymi urządzeniami do usuwania ścieków są ustępy suche i zbiorniki ścieków z ich okresowym wywożeniem na użytki rolnicze bądź nieużytki. Spotykane są też przypadki bezpośredniego usuwania ścieków sanitarnych do zarurowanych rowów bądź do rowów melioracyjnych.

Następujące miejscowości posiadają lokalne systemy gospodarki ściekowej:

- Krośnice: komunalna kanalizacja sanitarna " 0,20m o długości ok. 1600m

oczyszczalnia ścieków – główne urządzenie osadnik Imhoffa i złoża biologiczne, osadnik wtórny, ścieki po oczyszczeniu odprowadzane poprzez rów melioracyjny do potoku Struga w zlewni rzeki Baryczy. Pozwolenie wodno prawne opiewa na Q=404m³/d. Oczyszczalnia ścieków eksploatowana jest przez Zakład Usług Komunalnych w Krośnicach.

- Kuźnica Czeszycka - oczyszczalnia ścieków dla budynku szkoły
- Brzostowo - oczyszczalnia ścieków dla byłego budynku szkoły

Urządzenia gospodarki ściekowej: kanały, pompownie sieciowe i lokalne oraz oczyszczalnie ścieków wymagają usytuowania stosownie do ich funkcji. Kanały lokalizuje się w ciągach drogowych i pasach infrastruktury podziemnych. Pompownie sieciowe w pobliżu ciągów drogowych. Oczyszczalnie ścieków wymagają lokalizacji terenu wydzielonego, oddalonego od zabudowy o stałym przebywaniu ludzi.

Proces technologiczny oczyszczania ścieków oraz powierzchnia terenu oczyszczalni powinny być tak dobrane, aby wszelkie uciążliwości wynikające z procesu oczyszczania ścieków zamykały się w ramach ogrodzenia oczyszczalni.

Podobnie jak dla oczyszczalni ścieków uciążliwości pompowni strefowych powinny zamykać się w ramach ogrodzenia. Pompy z rozdrabniarkami lub o wirnikach kanałowych eliminują stosowanie krat urządzeń o dużej uciążliwości.

Lokalizacje oczyszczalni ścieków w terenach o niewielkich ciekach, a szczególnie w ich początkowych (źródlewiszkowych) biegach wymagają przeanalizowania możliwości odprowadzania ich do rzeki. Odbiór ścieków w aspekcie hydraulicznym reguluje Rozporządzenie Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 5 listopada 1991r. w sprawie klasyfikacji wód oraz warunków jakim powinny odpowiadać ścieki wprowadzane do wód lub ziemi (Dz. U. Nr 116 poz. 503 z 16 XII 1991r. w § 4 ust. 2 pkt. 2 i pkt. 3).

11.3. Zaopatrzenie w energię elektryczną.

Obszar gminy w zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną obsługiwany jest z głównych punktów zasilania GPZ Milicz i GPZ Twardogóra. Teren gminy posiada podstawowe sieci i urządzenia

elektroenergetyczne. Zaopatrzenie w energię elektryczną prowadzone jest liniami napowietrznymi średnich napięć 20kV. Wszystkie miejscowości gminy są zelektryfikowane. Rozprowadzenie energii elektrycznej do poszczególnych odbiorców odbywa się liniami napowietrznymi lub kablowymi niskich napięć 0,4kV. Każda z miejscowości gminy posiada od jednej do kilku stacji transformatorowych.

Przez teren gminy przebiega linia napowietrzna 110kV Pasikurów – Odolanów. Wymagany pas terenu wolny od zabudowy wynosi minimum 40m.

11.4. Zaopatrzenie w gaz.

System gazyfikacji komunalnej

Dwie wsie gminy: Krośnice i Wierzchowice zasilane są z odgałęzienia gazociągu średniego ciśnienia Dn 100 mm od strony Milicza. Na terenie Krośnic zlokalizowano dwie stacje redukcyjno-pomiarowe gazu, a w Wierzchowicach znajduje się jedna stacja. Pozostałe wsie gminy nie posiadają przewodowego systemu gazownictwa, rozwinięta jest tu dystrybucja gazu płynnego.

Gazownictwo górnicze

Na terenie gminy Krośnice znajdują się obszary górnicze związane z przemysłową działalnością gazownictwa:

- obszar górniczy Wierzchowice w północnozachodnim rejonie gminy
- obszar górniczy Brzostowo we wschodnim rejonie gminy
- obszar górniczy Bogdaj–Uciechów lokalnie w północnowschodnim rejonie
- obszar górniczy Czeszów lokalnie w południowozachodnim rejonie

Na obszarze ~~gminy górniczym Wierzchowice~~ <usunięto> eksploatowany jest Podziemny Magazyn Gazu Wierzchowice (PMG). ~~W latach 1995 – 2015 miała miejsce rozbudowa PMG Wierzchowice (wraz z innymi inwestycjami w sektorze magazynowania gazu).~~ Celem przeprowadzonej rozbudowy było poprawienie parametrów magazynu (takich jak moc odbioru i zatłaczania). Czynną pojemność magazynu zwiększono z 575 mln m³ do 1,2 mld m³. Objęte zmianą studium obszary położone są w granicach terenu i obszaru górniczego „Wierzchowice”, a częściowo także w granicach złoża „Wierzchowice”.

Z magazynem PMG związany jest system gazociągów przesyłowych i technologicznych złożowych:

- gazociągi wysokiego ciśnienia:
  - 8,4 MPa DN 1000 mm relacji Wierzchowice – Odolanów
  - 6,4 MPa DN 400/300 mm relacji Wierzchowice – Odolanów
- gazociągi technologiczne i złożowe 6,3 MPa do 19 MPa, DN 57 mm-300 mm:
  - 6,4 MPa DN 400mm relacji Czeszów – Odolanów
  - 1,0 MPa DN 100mm relacji Milicz–Wierzchowice
  - 1,0 MPa DN 100mm relacji Wierzchowice–Krośnice
  - 6,3 MPa DN 80 mm relacji PMG Wierzchowice – stacja redukcyjno-pomiarowa I^o Czarnogodźce
- gazociągi technologiczne złożowe: Na obszarach górniczych: Czeszów, Brzostowo, Bogdaj–Uciechów prowadzona jest eksploatacja gazu ziemnego. Eksploatacja gazu wykonywana jest systemem odwiertów, gazociągów technologicznych i stacji przetłaczania gazu.

~~W granicach obszaru objętego zmianą studium, usytuowanego po północno-wschodniej stronie drogi wojewódzkiej nr 448 przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia DN 200 relacji Brzostowo-Wierzchowice (cienienie PN 6,3 MPa, rok budowy 1983), rurociągi wody złożowej DN 80/ DN 50~~

(Ø 88,9 mm / Ø 57 mm) od odwiertu Wierzchowice-11 (MOP 14 MPa, rok budowy 1979 - rurociąg należy traktować jak gazociąg wysokiego ciśnienia) oraz nieczynny gazociąg g57 od zlikwidowanego odwiertu Wierzchowice – 16 do Podziemnego Magazynu Gazu PMG „Wierzchowice”.

Wydobywanie i podziemne magazynowanie gazu prowadzone jest przez Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A. Oddział w Zielonej Górze.

Dostawa gazu do nowych rejonów użytkowania gminy możliwa jest przez wykonanie odcinka gazociągu wysokiego ciśnienia zakończonego stacją redukcyjno-pomiarową stopnia I_s. Od stacji I_s rozprowadzenie prowadzone jest gazociągami średniego ciśnienia ze stosowaniem reduktorów ciśnienia na poszczególnych budynkach.

Inwestowanie w budowę gazociągów warunkowane jest przez Dolnośląski Okręgowy Zakład Gazownictwa we Wrocławiu wykonaniem Koncepcji programowej gazyfikacji gminy z określeniem opłacalności budowy. W koncepcji uwzględnione powinny być zaopatrzenie na cele bytowo-gospodarcze, ogrzewania budynków oraz inne np. przemysłowe. Prowadzenie tras gazociągów i lokalizacja stacji redukcyjno-pomiarowych oraz urządzeń technologicznych wymaga zachowania odległości podstawowych określonych w Rozporządzeniu Ministra Przemysłu i Handlu z 14 listopada 1995r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe (Dz. U. nr 139, poz. 686). Wydobywanie gazu ziemnego i podziemne magazynowanie gazu prowadzone jest przez Polskie Gazownictwo Naftowe i Gazownictwo S.A. w Warszawie Oddział Zielonogórski Zakład Górnictwa Nafty i Gazu 65-034 Zielona Góra ul. Bohaterów Westerplatte 15.

Ponadto na terenie gminy znajduje się eksploatowany przez PGNiG S.A. Regionalny Oddział Przesyłu we Wrocławiu gazociąg przesyłowy w/c relacji PMG Wierzchowice-Czarnogodź I^o o średnicy nominalnej DN 80 oraz o ciśnieniu nominalnym PN 6.3 MPa wraz ze stacją redukcyjno-pomiarową I^o Czarnogodź.

11.5. Gospodarka odpadami.

Gmina Krośnice posiada gminne komunalne wysypisko odpadów stałych zlokalizowane na gruntach wsi Wierzchowice o powierzchni 2,02ha w granicach ogrodzenia. Wysypisko jest zorganizowane w sposób nowoczesny z pierwszą kwaterą niecki gromadzenia odpadów uszczelnioną o pojemności 14,0 tys. m³. Przewidywany czas eksploatacji docelowego wysypiska 27 lat. Aktualne wypełnienie niecki w około 10 procentach.

Obsługa wywożenia odpadów od mieszkańców i instytucji wykonywana jest przez Zakład Usług Komunalnych w Krośnicach.

Na terenie gminy nie ma obecnie niekontrolowanych wysypisk odpadów.

11.6. Energetyka cieplna.

Na terenie gminy nie występują scentralizowane systemy ogrzewania. Poszczególne budynki użyteczności publicznej (obrób szpitala), komunalne lub mieszkalnictwa zbiorowego ogrzewane są lokalnymi kotłowniami lub tradycyjnie za pomocą pieców. Budynki indywidualne mieszkańców ogrzewane są: piecami, etażowo lub instalacjami c.o. pojedynczych budynków. Jako podstawowy opał stosowany jest węgiel lub koks, sporadycznie gaz płynny.

11.7. Telekomunikacja.

Na terenie gminy sieć telekomunikacyjną tworzą linie napowietrzne, kable doziemne oraz lokalne kanalizacje kablowe. Układ telekomunikacji obsługiwany jest przez 3 centrale telefoniczne zlokalizowane w Krośnicach, Bukowicach i Kuźnicy Czeszyckiej.

Stacje telefoniczne włączone są do wrocławskiej strefy numeracyjnej.

Wskaźnik tzw. gęstości telefonizacji wynosi:

- średnio gmina 5,6/100 mieszkańców,
- Krośnice-Wierzchowice 12,4/100 mieszkańców.

12. Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych.

Zgodnie z wnioskami złożonymi do studium przez Zarząd Województwa Dolnośląskiego oraz Wojewodę Dolnośląskiego, dla terenu gminy Krośnice brak jest programów służących realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym (krajowym i wojewódzkim). <usunięto> w „Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego” przyjętym uchwałą nr XIX/482/20 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 16 czerwca 2020 r. (Dziennik Urzędowy Województwa Dolnośląskiego z dnia 30 czerwca 2020 r. poz. 4036) ujęto następujące zadania:

- K141 - Kompleksowy projekt adaptacji lasów i leśnictwa do zmian klimatu - mała retencja oraz przeciwdziałanie erozji wodnej na terenach nizinnych;

(Bezpośrednio w granicach obszarów objętych zmianą studium nie występują grunty leśne)

- K161 - Rozbudowa podziemnego magazynu gazu Wierzchowice;

(Rozbudowa PMG Wierzchowice (wraz z innymi inwestycjami w sektorze magazynowania gazu) miała miejsce w latach 1995 – 2015. Celem przeprowadzonej rozbudowy było poprawienie parametrów magazynu (takich jak moc odbioru i zatłaczania). Czynną pojemność magazynu zwiększono z 575 mln m³ do 1,2 mld m³. Rozbudowa PMG Wierzchowice należała do inwestycji strategicznych, podwyższających bezpieczeństwo energetyczne Polski i była bezpośrednio związana z budową terminala przeładunkowego i regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego (LNG) w Świnoujściu)

- W28 – Opracowanie planu ochrony Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy”;

(Zgodnie z art. 18 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 916) dla parków krajobrazowych, w terminie 5 lat od dnia ich utworzenia, sporządza się i realizuje plan ochrony. Zadanie to należy do dyrektora parku krajobrazowego lub dyrektora zespołu parków krajobrazowych. Park Krajobrazowy „Dolina Baryczy” (w którego granicach zlokalizowany jest obszar objęty zmianą studium, położony po północno-wschodniej stronie drogi wojewódzkiej nr 448) został utworzony w 1996 r. Do chwili obecnej Park nie posiada planu ochrony)

Zarząd Województwa wskazał również, że w sąsiedztwie obszaru objętego zmianą studium został w PZWD ujęty postulat :prace na liniach kolejowych nr 281, 766 odc. Oleśnica/Łukanów – Krotoszyn – Jarocin – Września – Gniezno (odc. Oleśnica/Łukanów – Grabowno Wielkie). Zadanie znajduje się na liście projektów rezerwowych CEF i POLiŚ finansowanych z Funduszu Spójności objętych Krajowym Programem Kolejowym do 2023 roku.

(Bezpośrednio w granicach obszaru objętego zmianą studium nie przebiegają linie kolejowe - obszar położony po północnej stronie drogi wojewódzkiej nr 448 przylega od strony wschodniej do linii kolejowej nr 281 relacji Oleśnica - Chojnice, która na odcinku Oleśnica – Milicz jest linią kolejową znaczenia państwowego)

Ponadto Zarząd Województwa Dolnośląskiego wniósł o uwzględnienie ograniczeń wynikających z uchwały Nr XLI/1407/17 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 8 grudnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa dolnośląskiego, z wyłączeniem Gminy Wrocław i uzdrowisk, ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw (Dz. Urz. Województwa Dolnośląskiego z 2017 r., poz. 5155) - tzw. „uchwały antysmogowej”.

Z kolei w postanowieniu Nr 34/5350/22 (znak: IRT.ZPP.5350.52.2022) z dnia 21 kwietnia 2022 r. Zarząd Województwa Dolnośląskiego wskazał dodatkowo do uwzględnienia w studium inwestycję

celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym K240 – Budowa kanalizacji sanitarnej dla obsługi nieruchomości zlokalizowanej przy ul. Sanatoryjnej, Kwiatowej i Sportowej w miejscowości Krośnice.

(Przedmiotowa inwestycja została zlokalizowana ok. 2 km na północny zachód od granic obszarów objętych zmianą studium)

Zarząd Województwa Dolnośląskiego poinformował także, że:

- obszary objęte zmianą studium położone są w granicach terenów II kategorii (wysokiego ryzyka – niebezpieczne) określonych w zaktualizowanym „Studium przestrzennych uwarunkowań rozwoju energetyki wiatrowej w województwie dolnośląskim” przyjętym Uchwałą Nr 2082/IV/12 Zarządu Województwa Dolnośląskiego z dnia 3 kwietnia 2012 r.;
- brak jest audytu krajobrazowego dla województwa dolnośląskiego, a co za tym idzie – dla obszaru Gminy Krośnice brak jest obecnie rekomendacji i wniosków oraz nie wskazano krajobrazów priorytetowych.

13. Potrzeby i możliwości rozwoju gminy.

Potrzeby rozwojowe gminy, jak w większości gmin polski, skupiają się głównie na inwestycjach infrastrukturalnych zwiększających komfort zamieszkiwania oraz umożliwiających dalsze inwestycje kubaturowe.

Z uwagi na swoje położenie i niezaprzeczalny atut w postaci dużej lesistości gminy oraz urozmaiconego krajobrazu gmina posiada duże możliwości rozwojowe w kierunku usług turystyczno-rekreacyjnych. Niewielka odległość terenów gminy od aglomeracji wrocławskiej sprawia, że ten właśnie kierunek rozwoju należy uznać priorytetowy.

Przewidując rozwój gminy należy oprzeć się na potencjale, jaki tkwi w naturalnych zasobach gminy. Dzięki temu można zaproponować bardzo szeroki wachlarz różnorodnych usług dla turystów, a także różnorodność rodzajów teje turystyki. Przede wszystkim tereny te stanowią doskonałą bazę dla jednodniowych oraz weekendowych wyjazdów. Tereny te są również bardzo atrakcyjne na dłuższe wyjazdy – nawet dwutygodniowe, jednakże mankamentem jest brak na terenie gminy kąpieliska, co może być wada szczególnie w okresie letnim. Możliwości spędzania wolnego czasu są ogromne. Przede wszystkim dogodne warunki do rozwoju ma turystyka piesza oraz rowerowa po lasach, łąkach, między stawami, a w zimie można uprawiać tu narciarstwo biegowe. W celu dodatkowego uatrakcyjnienia tych form wypoczynku można stworzyć ścieżki przyrodnicze, zdrowia, dydaktyczne oraz przystanki, wiaty, ławki dla piechurów oraz rowerzystów. Dzięki takiemu zabiegowi turyści będą mieli możliwość bliższego i dokładniejszego poznania walorów przyrodniczych gminy. Kolejną formą turystyki, jaką można realizować z powodzeniem na terenie gminy Krośnice jest turystyka wyspecjalizowana, mianowicie są to bardzo atrakcyjne tereny do wyjazdów szkolnych, tzw. „zielonych szkół”. W tym przypadku połączyć można pracę dydaktyczną z przyjemnością obcowania z przyrodą. Z zasobów lasów i stawów również korzystać mogą myśliwi oraz wędkarze, a także osoby zajmujące się zbieractwem runa leśnego.

Jeśli chodzi o inne niż turystyczne formy zagospodarowania gminy, poza dotychczasowym użytkowaniem, pojawiać się mogą i powinny wszelkie usługi towarzyszące rozwojowi turystyki – obiekty handlowe, noclegowe, gastronomiczne, itp. Jednocześnie położenie gminy w niedalekiej odległości od aglomeracji wrocławskiej warunkuje powstawanie obiektów lotniskowych – tzw. „drugi dom”, a także przeprowadzki mieszkańców Wrocławia i powstawanie nowych obszarów zabudowy mieszkaniowej, głównie jednorodzinnej.

KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.

W lipcu 2003 r. weszła w życie ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2003 r., Nr 80, poz. 717 ze zmianami), która zmieniła system planowania przestrzennego w Polsce oraz relacje między poszczególnymi dokumentami planistycznymi. Jedną z ważniejszych zmian dotyczy obligatoryjnej zgodności *miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego* ze *studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy*.

W związku z powyższym głównym celem **zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Krośnice** jest umożliwienie dalszego rozwoju gminy na nowych terenach zarezerwowanych dotychczas pod funkcje głównie rolne. Podyktowane jest to składanymi wnioskami i zapytaniami właścicieli gruntów oraz potencjalnych inwestorów, co do możliwości rozwojowych gminy.

14. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów

Z analizy uwarunkowań wynika, że główny atutem gminy są walory turystyczno-krajobrazowe. Duża lesistość gminy oraz pofałdowania terenu stanowią doskonałą podstawę do rozwoju turystyki pieszej jak i dynamicznie rozwijającej się w całym kraju turystyki rowerowej. Atrakcją weekendowych wyjazdów są też niewątpliwe stawy rybne. Dlatego też jako główny kierunek rozwoju gminy powinna należeć kreować wszelkiego rodzaju usługi związane z turystyką.

CEL STRATEGICZNY:

GMINA TURYSTYCZNA

Rozwój turystyczno-rekreacyjny gminy powinien bazować na sieci gospodarstw agroturystycznych, które już się pojawiają w gminie (np. w Wierchowicach, Kuźnicy Czeszyckiej, Bukowicach-kubryku czy w Czeszycach) oraz formy centrum rekreacyjno-sportowego (korty, boiska, basen) zlokalizowanego w Krośnicach.

Zgodnie z 9 ust. 5 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym:

„Studium nie jest aktem prawa miejscowego”

Dla tego zapisane w studium kierunki zagospodarowania przestrzennego stanowią wytyczne do określania, w planach miejscowych, funkcji terenów i parametrów zabudowy oraz innych ustaleń zgodnie z art. 15 ust. 2 ustawy *opizp*.

Studium nie rodzi bezpośrednich skutków prawnych i nie stanowi podstawy do wydawania pozwoleń na budowę.

15. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania terenów.

Określa się następujące kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania terenów:

1. obszary zieleni:

1) urzędzonej [ZP], dla których dopuszcza się lokalizację:

- a) pojedynczych, wolnostojących obiektów architektonicznych (budynki mieszkalne o cechach rezydencji, budynki usług publicznych, sportu i rekreacji),
- b) obiektów małej architektury,

- c) urządzeń rekreacyjno-sportowych takich jak: ścieżki zdrowia, ścieżki rowerowe, boiska itp.,
  - d) możliwości lokalizacji napowietrznych i podziemnych sieci i urządzeń infrastruktury technicznej oraz przystanków i pętli autobusowych komunikacji zbiorowej, zgodnie z przepisami szczególnymi i nie kolidujących z przeznaczeniem podstawowym,
- 2) leśnej [ZL], dla których obowiązują ustalenia zawarte w rozdziale 23.
- 3) cmentarnej [ZC], dla których należy zachować strefy ochrony sanitarnej wynikające z przepisów odrębnych,
- 4) działkowej [ZD],
2. obszary rolnicze, oznaczonych symbolem [R] oraz łąk i pastwisk [RZ]:
- 1) ustala się zakaz lokalizacji wszelkiej zabudowy, w tym również zabudowy związanej z produkcją rolniczą, z zastrzeżeniem pkt. 2 i 3,
  - 2) dopuszcza się możliwość:
    - a) rozwoju urbanistycznego (przeznaczenia terenów pod funkcje inne niż rolnicze) wsi w strefie do 50 m od istniejącej w dniu uchwalenia studium i projektowanej w studium zabudowy; zasadność i warunki lokalizacji zabudowy w tej strefie ustala się w procedurze miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
    - b) lokalizacji zabudowy zagrodowej i/lub obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych; jedynie w przypadku realizacji konkretnej inwestycji i spełnieniu wymogów: stwierdzenia możliwości (uzyskanie warunków przyłączenia) zapewnienia obsługi w infrastrukturę techniczną oraz dostępu do drogi publicznej,
    - c) możliwość alternatywnego przeznaczenia gruntów rolnych [R] i [RZ] pod zalesienie, z uwzględnieniem ograniczeń wynikających z obszaru ochrony „Natura 2000” oraz Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy”,
    - d) możliwości lokalizacji napowietrznych i podziemnych sieci i urządzeń infrastruktury technicznej oraz dróg i bocznic kolejowych, zgodnie z przepisami odrębnymi i nie kolidujących z przeznaczeniem podstawowym,
3. we wsi Krośnice wyznacza się obszar dla lokalizacji gminnego ośrodka sportowo –rekreacyjno-kulturalnego stanowiącego jednocześnie obszar przestrzeni publicznej. Parametry kształtowania zabudowy i urządzenie terenu oraz zakres usług towarzyszących należy określić w planie miejscowym przy czym główny nacisk należy położyć na walory rekreacyjne z wprowadzeniem jak największej ilości zieleni urządzonej i utrzymania zieleni istniejącej.
4. ilość miejsc postojowych dla poszczególnych funkcji:
- 1) mieszkaniowej – nie mniej niż 2 miejsca postojowe na 1 mieszkanie w budynkach wielorodzinnych i jednorodzinnych,
  - 2) usługowej, w tym realizowanej na terenach zabudowy mieszkaniowej nie mniej niż :
    - a) 2 miejsca postojowe dla usług prowadzonych na pow. od 6m² do 20m²,
    - b) 3 miejsca postojowe dla usług prowadzonych na pow. od 21m² do 50m²,
    - c) 1 miejsca postojowe na każde rozpoczęte 50m² powierzchni usług + 3 miejsca postojowe,
  - 3) w obiektach handlowych i usługowych o pow. przekraczającej 100 m² powierzchnia parkingów powinna być dwukrotnie większa od powierzchni przeznaczonej na prowadzenie działalności.
5. parametry i wskaźniki urbanistyczne dla funkcji realizowanych na poszczególnych obszarach określa tabela nr 23.
6. dopuszcza się alternatywne (zamienne) zagospodarowanie obszarów określonych w studium pod funkcje, oznaczone symbolami: MN, MW, MU, UC i P, funkcją zieleni w rozumieniu ustawy

o ochronie przyrody z wyłączeniem cmentarzy i ogrodów zoologicznych: [art.5 pkt.21 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, Dz. U. z 2004 r., Nr 92, poz. 880.] tereny zieleni - tereny wraz z infrastrukturą techniczną i budynkami funkcjonalnie z nimi związanymi, pokryte roślinnością, znajdujące się w granicach wsi o zwartej zabudowie, pełniące funkcje estetyczne, rekreacyjne, zdrowotne lub osłonowe, a w szczególności parki, zieleńce, promenady, bulwary, ogrody botaniczne, jordanowskie i zabytkowe, a także zieleń towarzyszącą ulicom, placom, zabytkowym fortyfikacjom, budynkom, składowiskom, lotniskom oraz obiektom kolejowym i przemysłowym.

7. w przypadku, gdy w dniu wejścia w życie niniejszego studium, na danym obszarze występuje zagospodarowanie funkcją inną niż przewidziana w studium, dopuszcza się w uzasadnianych przypadkach jej utrzymanie w sporządzanych nowych planach miejscowych bądź innych dokumentach planistycznych.

8. w sytuacji, gdy w procedurze sporządzenia planu miejscowego projektowane tereny pod nowe funkcje wyznaczone w studium nie uzyskają stosownych uzgodnień wynikających z przepisów prawa, np.:

- 1) nie uzyskają zgody na przeznaczenie gruntów rolnych na cele nie rolnicze i nie leśne zgodnie ustawą o ochronie gruntów rolnych i leśnych,
  - 2) nie uzyskają zgody wojewody w zakresie uzgodnienia w części dotyczącej parku krajobrazowego i jego otuliny (ustawa o ochronie przyrody),
  - 3) oraz innych wymaganych przepisami prawa,
- dopuszcza się utrzymanie, w planie miejscowym, dotychczasowego użytkowania.

**PARAMETRY I WSKAŹNIKI URBANISTYCZNE DLA NOWEGO
ZAGOSPODAROWANIA W PLANACH MIEJSCOWYCH - wytyczne**

Tabela nr 23.

lp	obszar [oznaczenie literowe]	opis obszaru i możliwego sposobu jego zagospodarowania [funkcja dominując]	dopuszczalne funkcje towarzyszące (szczegółowy zakres do określenia w planach miejscowych)	wysokość zabudowy	maksymalna powierzchnia zabudowy	minimalna powierzchnia nowowydziel- nych działek	minimalne nieprzekraczalne linie zabudowy [mierzone od linii rozgraniczającej]	Uwagi
1	zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej [MN]	zabudowa, w rozumieniu przepisów odrębnych, mieszkaniowa jednorodzinna oraz budynki rekreacji indywidualnej w zabudowie wolnostojącej i bliźniaczej. Uwaga: Ustala się zakaz lokalizacji zabudowy szeregowej.	usługi: 1. z wyłączeniem wymagających wielokrotnej (ponad 2 kursy w ciągu doby) obsługi transportowej i ciężkiego (ponad 3,5 tony) transportu dostawczego, 2. maksymalny udział powierzchni realizującej przeznaczenie dopuszczalne nie może przekroczyć 30% całkowitej powierzchni użytkowej obiektów zlokalizowanych na działce budowlanej 3. zakres dopuszczalnych form usług do sprecyzowania w planach miejscowych.	zabudowa niska w rozumieniu przepisów odrębnych	30%	dla zabudowy: 1. wolnostojącej – 1000 m ² , 2. bliźniaczej – 700 m ² . 3. w przypadku gdy powierzchnia działki podlegającej podziałowi uniemożliwia wydzielenie działki o wyżej określonych parametrach , dopuszcza się pomniejszenie powierzchni nie więcej niż jednej z nowo wydzielanych działek maksymalnie o 10%	1. od strony dróg klasy: „D” i „L” – 6 m, „Z” – 10 m, 2. od pozostałych dróg i terenów publicznych wg. lokalnych uwarunkowań i przepisów odrębnych lecz nie mniej niż 6 m., 3. od pozostałych terenów zgodnie z przepisami odrębnymi. 4. w odniesieniu do pkt. 1 i 2 dopuszcza się by w uzasadnionych przypadkach, po uzyskaniu zgody zarządcy drogi wyznaczyć inne linie zabudowy.	W uzasadnionych przypadkach dopuszcza się zamiennie funkcje: •usług [U], •usług publicznych [UP], •sportu i rekreacji [US], •zabudowy zagrodowej [RM] dla działek posiadający bezpośredni dojazd do pól oraz ze szczególnym uwzględnieniem segregacji funkcji konfliktogennych przy czym należy stosować parametry i wskaźniki dotyczące tych funkcji.

2	zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej [MW]	zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna w rozumieniu przepisów odrębnych; zabudowa jednorodzinna w układzie wolnostojącym, bliźniaczym i szeregowym	1. z wyłączeniem wymagających wielokrotnej (ponad 2 kursy w ciągu doby) obsługi transportowej i ciężkiego (ponad 3,5 tony) transportu dostawczego, 2. maksymalny udział powierzchni realizującej przeznaczenie dopuszczalne nie może przekroczyć 30% całkowitej powierzchni użytkowej obiektów zlokalizowanych na działce budowlanej	zalecana maksymalnie 12 m,	40%	1500 m ² w przypadku gdy powierzchnia działki podlegającej podziałowi uniemożliwia wydzielenie działki o wyżej określonych parametrach, dopuszcza się pomniejszenie powierzchni nie więcej niż jednej z nowo wydzielanych działek maksymalnie o 10%	1. od strony dróg klasy: „D”, „L” i „Z” – 10 m, 2. od pozostałych dróg i terenów publicznych wg. lokalnych uwarunkowań i przepisów odrębnych lecz nie mniej niż 10 m. 3. od pozostałych terenów zgodnie z przepisami odrębnymi 4. w odniesieniu do pkt. 1 i 2 dopuszcza się by w uzasadnionych przypadkach, po uzyskaniu zgody zarządcy drogi wyznaczyć inne linie zabudowy.	W uzasadnionych przypadkach dopuszcza się zamiennie funkcje: • zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej [MN] • usług [U], • usług publicznych [UP], • sportu i rekreacji [US], przy czym należy stosować parametry i wskaźniki dotyczące tych funkcji.
3	zabudowy mieszanej [MU]	zabudowa mieszkaniowa, usługowa oraz zagrodowa	3. zakres dopuszczalnych form usług do sprecyzowania w planach miejscowych.		40%	1000 m ²		W uzasadnionych przypadkach dopuszcza się zamiennie funkcje: • zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej [MN] • usług publicznych [UP], • sportu i rekreacji [US],
4	zabudowy letniskowa [ML]	zabudowa związana z rekreacją indywidualną		maksymalnie 9 m a dla zabudowy pensjonatowej 12 m	10%	1500 m ²	jak dla zabudowy MN, przy czym od strony lasów należy zachować strefę minimum 50 m licząc od ściany lasu wolną od zabudowy. Dla terenów węższych, dla których spełnienie wymogu 50 m strefy wolnej wiązałoby się z brakiem możliwości realizacji zabudowy dopuszcza się zmniejszenie tej strefy do szerokości 25 m.	zabudowa pensjonatowa;
5	zabudowy usług turystyki [UT]	lokalizacja obiektów i urządzeń służących turystyce i rekreacji takie jak pola biwakowe, hotele, pensjonaty, campingi	handel detaliczny i usługi gastronomiczne	12 m	20%			W uzasadnionych przypadkach dopuszcza się zamienną funkcję: • zabudowa letniskowa [ML]
6	usług [U]	usługi i rzemiosło oraz usługi publiczne z wyłączeniem stacji paliw płynnych oraz przedsięwzięć zaliczanych zgodnie z przepisami odrębnymi do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, wymagających sporządzenia raportu oddziaływania na środowisko bądź takich, dla których obowiązek sporządzenia raportu może być wymagany	Do indywidualnego określenia w planie miejscowym, przy czym w przypadku dopuszczenia funkcji mieszkaniowej, jej łączna powierzchnia nie większej niż 300 m ² dla działki budowlanej	zalecana maksymalnie 12 m,	60%	1500 m ² w przypadku gdy powierzchnia działki podlegającej podziałowi uniemożliwia wydzielenie działki o wyżej określonych parametrach, dopuszcza się pomniejszenie powierzchni nie więcej niż jednej z nowo wydzielanych działek maksymalnie o 10%	1. od strony dróg klasy: „D” i „L” – 6 m, „Z” – 10 m, 2. od pozostałych dróg i terenów publicznych wg. lokalnych uwarunkowań i przepisów odrębnych lecz nie mniej niż 6 m. 3. od pozostałych terenów zgodnie z przepisami odrębnymi, 4. w odniesieniu do pkt. 1 i 2 dopuszcza się by w uzasadnionych przypadkach, po uzyskaniu zgody zarządcy drogi wyznaczyć inne linie zabudowy.	W uzasadnionych przypadkach dopuszcza się zamiennie funkcje: • zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej [MN] • usług publicznych [UP], • sportu i rekreacji [US], • obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych [RU] przy czym należy stosować parametry i wskaźniki dotyczące tych funkcji.

7	usług publicznych [UP]	<p>obiekty i tereny administracji publicznej, wymiaru sprawiedliwości, kultury, kultu religijnego, oświaty, szkolnictwa wyższego, nauki, opieki zdrowotnej, opieki społecznej i socjalnej, rekreacji i sportu.</p> <p>W granicach obszaru nr 2, w obrębie działki nr ewid. 504 wyklucza się lokalizację zabudowy kubaturowej; na pozostałej części obszaru wyklucza się lokalizacji zabudowy wielokubaturowej. Szczegółowe zasady lokalizacji zabudowy w granicach obszaru nr 2 należy ustalić w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.</p>		<p>zalecana maksymalnie 15 m, przy czym dopuszcza się w uzasadnionych przypadkach podyktowanych funkcjonalnością obiektu zabudowę wyższą, do indywidualnego określenia w planie miejscowym</p>		<p>do ustalenia w planie miejscowym w zależności od potrzeb</p>	<p>1. od strony dróg publicznych i innych terenów publicznych - 10 m</p> <p>2. od pozostałych terenów zgodnie z przepisami odrębnymi,</p> <p>3. w odniesieniu do pkt. 1 i 2 dopuszcza się by w uzasadnionych przypadkach, po uzyskaniu zgody zarządcy drogi wyznaczyć inne linie zabudowy.</p>	<p>W uzasadnionych przypadkach dopuszcza się zamiennie funkcje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej [MN] • zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej [MW] oraz zamieszkiwanie zbiorowe • usług [U], • sportu i rekreacji [US], • zieleni urządzonej [ZP] <p>przy czym należy stosować parametry i wskaźniki dotyczące tych funkcji.</p>
8	sportu i rekreacji [US]	<p>obiekty przeznaczone do rekreacji i sportu wraz obiektami socjalnymi niezbędnymi do ich prawidłowego funkcjonowania</p>	---		<p>do indywidualnego określenia w planie miejscowym</p>			<p>W uzasadnionych przypadkach dopuszcza się zamiennie funkcje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej [MN] • usług publicznych [UP], • usług [U], <p>przy czym należy stosować parametry i wskaźniki dotyczące tych funkcji.</p>
9	obiektów produkcyjnych, składów i magazynów [P]	<p>lokalizacja obiektów produkcyjnych, magazynowych, i magazynowych,</p> <p>rozmieszczanie urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy zainstalowanej większej niż 500 kW (z wyłączeniem urządzeń wytwarzających energię z wykorzystaniem siły wiatru), a także magazynów energii elektrycznej – w granicach wskazanego na rysunku studium obszaru.</p>	<p>stacje paliw płynnych na terenach wyznaczonych w planach miejscowych</p>	<p>maksymalnie 15 m chyba, że względy technologiczne zakładu wymagają więcej wówczas maksymalna wysokość jedynie w niezbędnym zakresie należy ustalić w planie miejscowym</p>		<p>do ustalenia w planie miejscowym w zależności od potrzeb,</p>	<p>do indywidualnego określenia w planie miejscowym, lecz nie mniej niż 6 m i nie mniej niż wynika to z przepisów odrębnych</p>	<p>Na granicy z terenami mieszkaniowymi należy wyznaczyć w planach miejscowych bufor z zieleni izolacyjnej.</p> <p>W uzasadnionych przypadkach, dopuszcza się ustalenie w planie miejscowym jako alternatywnej funkcji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej [MN], • usług [U], • usług publicznych [UP], • sportu i rekreacji [US], • obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych [RU] <p>przy czym należy stosować parametry i wskaźniki tych funkcji.</p>

10	obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych [RU]	zgodnie z przepisami odrębnymi	Do indywidualnego określenia w planie miejscowym	1. zabudowa niska w rozumieniu przepisów odrębnych 2. dla budynków i obiektów technologicznych dopuszcza się wysokość zabudowy do 18 m	80%	2 000 m ² w przypadku gdy powierzchnia działki podlegającej podziałowi uniemożliwia wydzielenie działki o wyżej określonych parametrach , dopuszcza się pomniejszenie powierzchni nie więcej niż jednej z nowo wydzielanych działek maksymalnie o 10%	1. od strony dróg publicznych i innych terenów publicznych - 10 m 2. od pozostałych terenów zgodnie z przepisami odrębnymi 3. w odniesieniu do pkt. 1 dopuszcza się by w uzasadnionych przypadkach, po uzyskaniu zgody zarządcy drogi wyznaczyć inne linie zabudowy.	W uzasadnionych przypadkach, dopuszcza się ustalenie w planie miejscowym jako alternatywnej funkcji: <ul style="list-style-type: none"> • usług publicznych [UP], • sportu i rekreacji [US], • zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej [MN] oraz zamiennie [RU] i [RM] przy czym należy stosować parametry i wskaźniki tych funkcji.
11	zabudowy zagrodowej [RM]	zgodnie z przepisami odrębnymi oraz usługi związane z wypoczynkiem w tym gospodarstwa agroturystyczne a także ogrody i sady			40%			
12	obsługi komunikacji samochodowej: [KS]	tereny obsługi komunikacji samochodowej	Usługi [U]	do szczegółowego ustalenia w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego				W uzasadnionych przypadkach dopuszcza się zamiennie funkcje: <ul style="list-style-type: none"> • usług publicznych [UP], • usług [U], przy czym należy stosować parametry i wskaźniki dotyczące tych funkcji.
13	Obszary i tereny górnicze [PG]	Eksploracja złóż oraz lokalizacji niezbędnych urządzeń i obiektów						kierunek rekultywacji należy ustalić w odrębnej procedurze planistycznej; dopuszcza się prowadzenie eksploatacji złóż kopalni pospolitych poza obszarami oznaczonymi symbolem PG, po uprzednim rozpoznaniu ich lokalizacji i zasobów, sporządzeniu planu miejscowego oraz uzyskaniu stosownych pozwoleń (koncesji).

Uwaga: przy wprowadzaniu zakazu lokalizacji, na danym terenie, inwestycji zaliczanych zgodnie z przepisami odrębnymi do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, wymagających sporządzenia raportu oddziaływania na środowisko bądź takich, dla których obowiązek sporządzenia raportu może być wymagany, należy każdorazowo przeanalizować zakres ewentualnych wyłączeń z tego zakazu (np. dla infrastruktury technicznej).

16. Obszary oraz zasady ochrony:

16.1. Środowiska i jego zasobów.

1. W celu ochrony środowiska i jego zasobów należy podjąć następujące działania, minimalizujące uciążliwości poprzez:
  - 1) poprawnie poprowadzoną i rozłożoną w czasie politykę proekologiczną gminy,
  - 2) unikanie fragmentacji środowiska przez człowieka oraz umożliwianie migracji zwierząt i zachowanie nienaruszonych powiązań w ekosystemie,
  - 3) objęcie ochroną całego drzewostanu oraz podjęcie działań zmierzających do planowego rozszerzenia obszarów przeznaczonych pod zalesienie,
  - 4) ochronę ekosystemów wodno –łukowo –leśnych,

- 5) ochronę wartościowych gleb przed degradacją oraz niekontrolowanym procesem przeznaczania ich na cele nierolnicze i nieleśne,
  - 6) uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej,
  - 7) zapewnienie odpowiedniej drożności sieci melioracyjnej (urządzeń melioracji wodnych) na terenach na których ona występuje,
  - 8) pozostawienie dobrego dojazdu do wszelkiej zabudowy hydrotechnicznej w celu umożliwienia prac konserwacyjnych,
  - 9) sortowanie składowanych na wysypisku odpadów komunalnych przy jednoczesnym uwzględnieniu ich wstępnego sortowania na obszarze całej gminy,
  - 10) stosowanie technologii grzewczych minimalizujących negatywny wpływ na środowisko, w tym odnawialnych źródeł energii,
  - 11) stosowanie środków ochrony czynnej na terenach zainwestowanych, przez które przebiegają najbardziej obciążone ruchem drogi,
  - 12) ochronę zasobów surowców naturalnych oraz eliminację nieuprawnionego korzystania z ich zasobów,
  - 13) zachowanie priorytetu ochrony środowiska przyrodniczego oraz środowiska życia człowieka,
  - 14) prowadzenie edukacji ekologicznej.
2. Na obszarach położonych w strefie ekosystemów wodno-łukowych obowiązuje:
- 1) zachowania istniejącej obudowy biologicznej cieków;
  - 2) wzbogacenia i uzupełnienia istniejących nasadzeń;
  - 3) unikanie zwartych nasadzeń utrudniających przewietrzanie dolin rzecznych;
  - 4) obsadzanie głównie południowych brzegów (ochrona przed nadmiernym parowaniem i zarastaniem roślinnością wodną);
  - 5) zakazu lokalizacji inwestycji kubaturowych oraz nowych zbiorników wodnych;
  - 6) prowadzenie gospodarki zmierzającej do odtworzenia i utrzymywania wartości naturalnych, łągów, zadrzewień, łąk, cieków i zbiorników wodnych wraz z ich biologicznym obrzeżem.
3. Na obszarach położonych w strefie dolesień obowiązuje:
- 1) zakaz lokalizowania obiektów budowlanych z wyjątkiem:
    - a) obiektów i budowli związanych bezpośrednio z gospodarką leśną,
    - b) zbiorników wodnych i związanych z nimi budowli hydrotechnicznych,
    - c) dróg, mostów i sieci infrastruktury technicznej,
  - 2) dopuszcza się dokonywanie zmian przeznaczenia terenów leśnych wyłącznie na cele turystyczno-rekreacyjne, z zastrzeżeniem ustaleń w rozdziale 23 ust.3,
  - 3) prowadzenie gospodarki zmierzającej do rekultywacji terenów zdewastowanych i nieużytków w kierunku leśnym przez sukcesywne zalesianie najsłabszych gruntów rolnych.
4. Na obszarach zadrzewień obowiązuje:
- 1) pełna ochrona istniejącego drzewostanu,
  - 2) zakaz lokalizacji obiektów budowlanych z wyjątkiem lokalnych dróg i sieci infrastruktury technicznej,
  - 3) prowadzenie gospodarki zmierzającej do wzbogacenia i zwiększenia różnorodności istniejącego drzewostanu, z uwzględnieniem typów siedlisk,

- 4) oznaczone na rysunku planu zadrzewienia na terenach przewidzianych do zainwestowania oznaczają nałożenie na właściciela posesji obowiązek dokonania zadrzewienia pod kontrolą właściwego organu.
5. Na obszarach wymagających uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej obowiązuje:
  - 1) odprowadzanie wód opadowych do istniejących wód powierzchniowych (urządzeń melioracji wodnych), po uprzednim ich oczyszczeniu w stopniu zapewniającym usunięcie zawiesin ogólnych oraz substancji rozpuszczonych,
  - 2) rozbudowa kanalizacji i oczyszczalni ścieków, a do czasu realizacji kanalizacji sanitarnej – odprowadzanie nieczystości bytowych i technicznych do szczelnych, bezodpływowych zbiorników.

16.2. Przyrody.

1. Znaczna część terenu gminy znajduje się w granicach obszarów objętych formami ochrony przyrody wynikającymi z ustawy *o ochronie przyrody*:
  - 1) Park Krajobrazowy Doliny Baryczy, ustanowiony Rozporządzeniem Wojewody Kaliskiego i Wojewody Wrocławskiego z dnia 3 czerwca 1996 r. (Dz. Urz. Woj. Kaliskiego Nr 19, poz. 102 oraz Dz. Urz. Woj. Wrocławskiego Nr 6 poz. 65 z późn. zm.),
  - 2) obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 pod nazwą Dolina Baryczy (kod obszaru PLB 020001) wyznaczonego rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. (Dz. U. Nr 229, poz. 2313) obowiązują zapisy zawarte w art. 33 - 39 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *O ochronie przyrody* (Dz. U. z 2004 r. Nr 92, poz. 880),
  - 3) potencjalny specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000 pod nazwą „Ostoja nad Baryczą” (kod obszaru PLH020041).
- 1a Zgodnie z ustaleniami „Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego” przyjętego uchwałą nr XIX/482/20 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 16 czerwca 2020 r. (Dziennik Urzędowy Województwa Dolnośląskiego z dnia 30 czerwca 2020 r. poz. 4036):
  - 1) obszary objęte zmianą studium położone są w zasięgu obszaru funkcjonalnego cennego przyrodniczo (obszaru uzupełniającego) - korytarza ekologicznego o znaczeniu międzynarodowym Stawy Milickie GKPdC-17, dla którego:
    - a) szczegółowy przebieg i zasady zagospodarowania korytarza ekologicznego należy wyznaczać w oparciu o aktualne opracowania ekofizjograficzne i inwentaryzacje przyrodnicze, z uwzględnieniem lokalnych uwarunkowań przestrzennych,
    - b) szerokość korytarza ekologicznego powinna wynosić co najmniej 300 m, przy czym wskazane jest uzyskanie szerokości korytarza pomiędzy 1000 m a 5000 m, wyznaczonego poza terenami zabudowanymi i terenami zurbanizowanymi,
    - c) należy dążyć do zachowania drożności i prawidłowego funkcjonowania korytarza ekologicznego na zasadach określonych w PZPWD;
  - 2) obszar objęty zmianą studium położony po północno-wschodniej stronie drogi wojewódzkiej nr 448 (obejmujący dz. nr ewid.: 25/1, 25/2, 25/3) położony jest w całości w granicach obszarów wysokiej ochrony – Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy” oraz obszarów Natura 2000: Obszaru Specjalnej Ochrony (OSO) „Dolina Baryczy” o kodzie PLB020001 i Obszaru Specjalnej Ochrony (OSO) „Ostoja nad Baryczą” o kodzie PLH020041.
2. Ochrona przyrody na obszarze gminy powinna uwzględniać zachowanie, zrównoważone użytkowanie oraz odnawianie zasobów, tworów i składników przyrody.
3. Działania samorządu na obszarze gminy powinny zmierzać do:

- 1) utrzymania procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów,
  - 2) zachowania różnorodności biologicznej,
  - 3) zachowania dziedzictwa geologicznego i paleontologicznego,
  - 4) zapewnienia ciągłości istnienia gatunków roślin, zwierząt i grzybów, wraz z ich siedliskami, przez ich utrzymywanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony,
  - 5) ochrony walorów krajobrazowych, zieleni we wsiach oraz zadrzewień,
  - 6) utrzymywania lub przywracanie do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, a także pozostałych zasobów, tworów i składników przyrody,
  - 7) kształtowania właściwych postaw człowieka wobec przyrody przez edukację, informowanie i promocję w dziedzinie ochrony przyrody,
  - 8) obejmowania zasobów, tworów i składników przyrody formami ochrony przyrody,
  - 9) opracowywania i realizacji ustaleń planów ochrony dla obszarów podlegających ochronie prawnej, programów ochrony gatunków, siedlisk i szlaków migracji gatunków chronionych,
  - 10) realizacji krajowej strategii ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z programem działań,
  - 11) prowadzenia działalności edukacyjnej, informacyjnej i promocyjnej w dziedzinie ochrony przyrody,
  - 12) wspierania badań naukowych nad problemami związanymi z ochroną przyrody.
4. Uwzględnianie wymagań ochrony przyrody w polityce ekologicznej gminy powinno być realizowane przez:
- 1) programy ochrony środowiska,
  - 2) strategię rozwoju gminy,
  - 3) studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy,
  - 4) miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.
5. Na obszarach położonych w granicach Parku Krajobrazowego Doliny Baryczy, zgodnie z Rozporządzeniem Wojewody Kaliskiego i Wojewody Wrocławskiego z dnia 3 czerwca 1996 r. (Dz. Urz. Woj. Kaliskiego Nr 19, poz. 102 oraz Dz. Urz. Woj. Wrocławskiego Nr 6 poz. 65 z późn. zm.), obowiązuje:
- 1) zakaz:
    - a) lokalizowania obiektów i instalowania urządzeń szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzi oraz mogących pogorszyć stan środowiska,
    - b) lokalizowania obiektów i instalowania urządzeń trwale naruszających walory krajobrazu terenu,
    - c) urządzenie i utrzymywanie otwartych kanałów ściekowych,
    - d) wprowadzania zmian stosunków wodnych mogących negatywnie wpłynąć na środowisko przyrodnicze.
    - e) likwidowania oczek wodnych i przekształcania terenów podmokłych,
    - f) lokalizowania składowisk i wylewisk odpadów przemysłowych i komunalnych pochodzących spoza gmin znajdujących się w obrębie Parku,
    - g) lokalizowania ośrodków hodowlanych na skalę przemysłową posługujących się metodą bezściółową,
    - h) gnojowicowania gruntów rolnych, za wyjątkiem własnych gruntów zgodnie z zasadami agrotechnicznymi.

- 2) uzgadnianie z Wojewodą następujących czynności
  - a) decyzji w sprawie likwidacji zadrzewień i zakrzaczeń śródpolnych,
  - b) lokalizacji ośrodków hodowlanych na skalę przemysłową o wielkości powyżej 100 DJP,
  - c) lokalizacji nowych ośrodków wypoczynkowych i obiektów o charakterze hotelarskim,
  - d) budowy nowych dróg, linii energetycznych, ciągów ciepłowniczych, gazowych itp. za wyjątkiem urządzeń lokalnych,
  - e) programów i wieloletnich planów gospodarki rolnej, łowieckiej, rybackiej i turystycznej,
  - f) prowadzenia prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, a w szczególności budowy stawów rybnych i innych zbiorników wodnych,
  - g) prowadzenia nowych melioracji, dokonywania regulacji rzek i potoków,
- 3) prowadzenie gospodarki leśnej zgodnie z ogólnymi zasadami zagospodarowania lasów wchodzących w skład parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu,
- 4) prowadzenie gospodarki w zakresie eksploatacji złóż surowców mineralnych wyłącznie w oparciu o zasady określone odrębną decyzją koncesyjną,
- 5) ochrona istniejących obiektów historyczno – kulturowych,
- 6) dostosowanie nowej zabudowy w zakresie bryły, skali, materiałów i form architektonicznych - harmonizujących z walorami krajobrazowymi Parku - do lokalnej tradycji oraz, dążenie do wyeliminowania obiektów dysharmonizujących,
- 7) prowadzenie gospodarki rolnej nie powodującej degradacji gleb i innych elementów środowiska, w tym zakaz stosowania pestycydów I i II grupy – z wyjątkiem sadów,
- 8) ograniczanie lokalizacji nowych obiektów budowlanych poza granicami jednostek osadniczych.
6. Na obszarach położonych na obszarze specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 pod nazwą Dolina Baryczy (kod obszaru PLB 020001) wyznaczonego rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. (Dz. U. Nr 229, poz. 2313) obowiązują zapisy zawarte w art. 33 - 39 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. O ochronie przyrody (Dz. U. z 2004 r. Nr 92, poz. 880). Na obszarach położonych w strefie potencjalnego specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000 pod nazwą „Ostoja nad Baryczą” (kod obszaru PLH020041) obowiązują wymogi zgodnie z ustawą O ochronie przyrody.
7. Wszelkie zmiany w zakresie zakazów, nakazów oraz ograniczeń wynikających z przepisów odrębnych dotyczące sposobu użytkowania i zagospodarowania terenów wymienionych w ust. 4 i 5 są obowiązujące dla niniejszego studium.
8. Podlegające bezwzględnej ochronie pomniki przyrody oraz udokumentowane stanowiska fauny i flory chronionej, objęte są obowiązkiem uzgadniania, zgodnie z przepisami odrębnymi, wszelkich zamierzeń inwestycyjnych w ich bezpośrednim sąsiedztwie z Wojewódzkim Konserwatorem Przyrody.
9. Postuluje się o rozszerzenie form ochrony przyrody na obszarze gminy poprzez:
  - 1) ustanawianie zasługujących na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej użytkami ekologicznymi,
  - 2) ustanowienie fragmentów krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na ich walory widokowe lub estetyczne zespołami przyrodniczo-krajobrazowymi,
  - 3) ustanowienie pojedynczych tworów przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupisk o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami pomnikami przyrody.
10. Ustanawianie form ochrony przyrody na obszarze gminy dokonywane jest na zasadach określonych w przepisach o ochronie przyrody.

11. W południowej części gminy znajduje się niewielki fragment projektowanego Obszaru Ochrony Krajobrazu „Wzgórza Trzebnickie”.

16.3. Krajobrazu kulturowego.

1. Szczególnie chronionymi walorami krajobrazowymi są wartości ekologiczne, estetyczne lub kulturowe obszaru oraz związane z nim: rzeźba terenu, twory i składniki przyrody, ukształtowane przez siły przyrody lub działalność człowieka.
2. Przyrodniczymi formami wyróżniającymi się w krajobrazie gminy są:
  - 1) ukształtowanie terenu,
  - 2) stawy,
  - 3) aleje zabytkowe, drzewa i grupy drzew (w tym uznane za pomniki przyrody oraz posiadające charakter pomnikowy),
  - 4) zespoły lasów, parki i cmentarze zabytkowe,
  - 5) zakrzaczenia śródpolne,
3. Na obszarze gminy Krośnice znajduje się wiele obiektów zabytkowych posiadających walory historyczno- artystyczne, wyróżniających się w krajobrazie, które opisano w rozdziale 4.
4. Ustala się następujące kierunki ochrony krajobrazu kulturowego poprzez:
  - 1) likwidowanie elementów dysharmonizujących krajobraz,
  - 2) konserwowanie zabytkowych zespołów zieleni oraz odtwarzanie ich, zgodnie z siedliskiem,
  - 3) przeciwdziałanie fragmentacji zespołów zieleni,
  - 4) ochronę zabytkowych obiektów architektury oraz układów urbanistycznych,
  - 5) wszelką działalność inwestycyjną, prace porządkowe i renowacyjne na i w bezpośrednim sąsiedztwie obiektów i obszarów objętych ochroną należy prowadzić w porozumieniu, zgodnie z przepisami odrębnymi, z wojewódzkim konserwatorem zabytków i konserwatorem przyrody,
  - 6) ustanawianie form ochrony przyrody zgodnie z przepisami o ochronie przyrody przy szczególnym uwzględnieniu zespołów przyrodniczo-krajobrazowych i pomników przyrody,
  - 7) wyznaczanie stref ochrony konserwatorskiej w studium i miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

16.4. Uzdrowisk.

Na terenie gminy Krośnice nie występują tereny posiadające status uzdrowiska.

16.5. Dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej:

Na podstawie przeprowadzonych analiz, wniosków oraz uzyskanych opinii w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego ustala się w zależności od potrzeb strefy ochrony konserwatorskiej obejmujące obszary, na których obowiązują określone ograniczenia, zakazy i nakazy, mające na celu ochronę znajdujących się na tym obszarze zabytków.

16.5.1. Zabytki nieruchome wpisane do rejestru i ich otoczenia.

Na terenie gminy Krośnice znajduje się niewiele zabytków chronionych prawem poprzez wpisanie ich do **rejestru zabytków**. Pełną listę tych obiektów przedstawiono w Tabeli nr 3, wśród których 2 to stanowiska archeologiczne. **Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Krośnice** w pełni utrzymuje i potwierdza konieczność ochrony wszystkich tych obiektów.

- 1) Wszelkie działania inwestycyjne w obrębie zabytków wpisanych do rejestru zabytków [Tabela nr 3] każdorazowo należy uzgadniać ze służbami ochrony zabytków.
- 2) Na wszelkie działania inwestycyjne przy obiektach wpisanych do rejestru zabytków należy uzyskać pozwolenie konserwatorskie.
- 3) W przypadku zabytków nieistniejących należy dążyć do ich rekonstrukcji. Przy czym ze względu na znaczne koszty ostateczna decyzja co do formy i zakresu rekonstrukcji należy do służb ochrony zabytków.

16.5.2. Inne zabytki nieruchome, znajdujące się w gminnej ewidencji zabytków.

Na terenie gminy Krośnice zlokalizowanych jest kilkaset zabytków nie wpisanych do rejestru zabytków (Tabela nr 24) a które z uwagi na wysokie walory kulturowe i świadectwo minionej epoki objęte są ochroną poprzez wpisanie ich do Wojewódzkiej ewidencji zabytków (**Tabela nr 24**). Zgodnie z art. 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. *o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* ochronę taką można wprowadzić ustaleniami ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

- 1) Dla obiektów wymienionych w Tabeli nr 24 należy, po weryfikacji ich wartości kulturowej, sporządzić gminną ewidencję zabytków. (*Do prowadzenia gminnej ewidencji zabytków obliguje art. 22 ust 4 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.*)
- 2) Dla obiektów wpisanych do ewidencji zabytków, należy stosować następujące wymogi ich ochrony:
  - a) zachować lub odtworzyć historyczną bryłę, kształt i geometrię dachu oraz zastosować tradycyjne materiały budowlane, w tym rodzaj, typ i kolor pokrycia dachowego,
  - b) utrzymać, a w zniszczonych fragmentach odtworzyć historyczny detal architektoniczny,
  - c) zachować kształt, rozmiary i rozmieszczenie otworów zgodnie z historycznym wizerunkiem budynku,
  - d) utrzymać lub odtworzyć oryginalną stolarkę okien i drzwi,
  - e) zachować oryginalne elewacje z ich wystrojem architektonicznym,
  - f) wskazane jest stosowanie kolorystyki nawiązującej do stosowanej w przeszłości,
  - g) elementy napowierzchniowe instalacji technicznych projektować i montować z zachowaniem wartości zabytkowych obiektów,
  - h) przed podjęciem prac projektowych należy uzyskać wytyczne konserwatorskie odnośnie planowanych prac,
  - i) nowe inwestycje, podziały nieruchomości, zmiany sposobu użytkowania, remonty, przebudowy, rozbudowy, nadbudowy i rozbiórki uzgadniać z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków,
  - j) na terenie cmentarzy:
    - użytkowane, należy zachować dotychczasową funkcję,
    - nieużytkowane należy zachować jako tereny zielone, np. miejsca spacerowe, zachowane nagrobki zabezpieczyć przed dewastacją i pozostawić w miejscu ewentualnie tworzyć dla nich lapidaria lub zachować je w inny uzgodniony z wojewódzkim konserwatorem zabytków sposób,
    - należy zachować i konserwować zachowane elementy historycznych układów przestrzennych cmentarzy oraz poszczególne elementy tych układów tj. historyczne ogrodzenia, bramy, obiekty sztuki sepulkralnej, zieleń,
    - poszczególne obiekty o wartościach zabytkowych należy poddać konserwacji,

- w przypadku cmentarzy użytkowanych nowe inwestycje dopuszczalne są wyłącznie jako uzupełnienie już istniejących form zainwestowania terenu, przy założeniu maksymalnego zachowania i utrwalenia historycznych relacji oraz pod warunkiem, iż nie kolidują one z historycznym charakterem założenia,
- istniejących i miejsc pocmentarnych obowiązuje zakaz prowadzenia działalności inwestycyjnej bez uzgodnienia z wojewódzkim konserwatorem zabytków – wszelkie zamierzenia inwestycyjne należy poprzedzić uzyskaniem wytycznych konserwatorskich i uzgodnić z wojewódzkim konserwatorem zabytków.

16.5.3. Stanowiska archeologiczne.

W obrębie stanowisk archeologicznych (tabela nr 25):

- 1) przed uzyskaniem pozwolenia na budowę, na wszelkie zamierzenia inwestycyjne na terenie i bezpośrednim sąsiedztwie w/w stanowisk archeologicznych należy uzyskać pozwolenie wojewódzkiego konserwatora zabytków na prowadzenie ratowniczych, wykopaliskowych badań archeologicznych,
- 2) prowadzenie prac archeologicznych odbywa się na koszt inwestora.
- 3) ratownicze, wykopaliskowe badania archeologiczne wykonywane mogą być jedynie przez uprawnionego archeologa.

16.5.4. Strefy ochrony konserwatorskiej.

Strefa „A” – ścisłej ochrony konserwatorskiej:

Działania konserwatorskie w strefie „A”:

- 1) zakłada się bezwzględny priorytet wymagań i ustaleń konserwatorskich nad względami wynikającymi z działalności inwestycyjnej, gospodarczej i usługowej,
- 2) zmierzają do zachowania, uczynienia historycznego układu przestrzennego (ruralistycznego) i do konserwacji jego głównych elementów – zabudowy, rozplanowania, przebiegu głównych ciągów komunikacyjnych, kompozycji wnętrza urbanistycznych, historycznych linii zabudowy i układów zieleni zabytkowej,
- 3) dążyć należy do utrzymania historycznych podziałów własnościowych i sposobu użytkowania gruntów,
- 4) należy stosować materiały występujące w lokalnym budownictwie historycznym, pokrycia z dachówki ceramicznej,
- 5) wszelka działalność inwestycyjna, budowlana jak również przebudowy, remonty, adaptacje, dostosowywanie do współczesnych funkcji czy też dokonywanie podziałów nieruchomości wymaga uzgodnienia z wojewódzkim konserwatorem zabytków,
- 6) strefa „A” jest równoznaczna ze strefą ścisłej ochrony archeologicznej i na wszelkie prace ziemne w jej obszarze wymagane jest uzyskanie pozwolenia konserwatorskiego na prace archeologiczne i wykopaliskowe,
- 7) strefa „A” ochrony konserwatorskiej obejmuje swym zasięgiem, zgodnie z rysunkiem nr 1 stanowiącym załącznik nr 1 do „Studium ...”, tereny w miejscowościach: Krośnice, Dziewiętlin, Wierzchowice, Kuźnica Czeszycka, Pierstnica i Bukowice.

Strefa „B”:

Działania konserwatorskie w strefie „B”:

- 1) wymóg uzgadniania z wojewódzkim konserwatorem zabytków wszelkich działań inwestycyjnych, remontów, przebudów oraz zmiany funkcji obiektów figurujących w ewidencji zabytków jak i wznoszenia nowych budynków,

- 2) przy nowych inwestycjach oraz związanych z modernizacją, rozbudową, przebudową obiektów istniejących wymaga się nawiązania gabarytami i sposobem kształtowania bryły i użytymi materiałami do miejscowej tradycji architektonicznej, stosowania co najwyżej dwóch kondygnacji, przy czym wysokość nowej zabudowy powinna być dostosowana do wysokości budynków sąsiadujących. dachy o stromych połaciach i symetrycznym nachyleniu (30-45⁰) kryte dachówką ceramiczną lub cementową,
- 3) strefa „B” ochrony konserwatorskiej obejmuje swym zasięgiem, zgodnie z rysunkiem nr 1 stanowiącym załącznik nr 1 do „Studium ...”, tereny w miejscowościach: Wierzchowice, Krośnice, Dziewiętin, Bukowice, Pierstnica, Brzostowo, Żeleźniki, Świebodów, Grabownica-Luboradów i Kuźnica Czeszycka.

Strefa „K” – ochrony krajobrazu kulturowego:

Działania konserwatorskie w strefie „K”:

- 1) obejmuje obszar krajobrazu związanego integralnie z zespołem zabytkowym, znajdującym się w jego otoczeniu lub obszary o charakterystycznym wyglądzie, ukształtowane w wyniku działalności człowieka,
- 2) obejmują restaurację zabytkowych elementów krajobrazu urządzonego, ochronę krajobrazu naturalnego przestrzennie związanego z historycznym założeniem,
- 3) ochronę form i sposobu użytkowania terenów takich jak: rozłogi pól, układ dróg, miedz, zadrzewień śródpolnych, alei, szpalerów, grobli, stawów, przebiegu cieków wodnych z zaleceniem utrzymania wykształconego sposobu parcelacji gruntów i form użytkowania,
- 4) na obszarze strefy „K” wymagane jest uzgadnianie inwestycji z wojewódzkim konserwatorem zabytków,
- 5) strefa „K” ochrony konserwatorskiej obejmuje swym zasięgiem, zgodnie z rysunkiem nr 1 stanowiącym załącznik nr 1 do „Studium ...”, tereny w miejscowościach: Wąbnice, Bukowice, Czeszyce, Brzostowo, Brzostówko i Kuźnica Czeszycka.

Obszary zabudowy znajdujące się poza strefą konserwatorską „K” – ochrony krajobrazu kulturowego:

Działania konserwatorskie na działkach przylegających do strefy konserwatorskiej „K”:

- planowana zabudowa mieszkaniowa powinna nawiązywać do historycznej zabudowy miejscowości, pod względem formy architektonicznej i użytych materiałów wraz z zachowaniem ładu przestrzennego (równomierna linia zabudowy, wysokość i gabaryty budynków).

Strefa „W” – ochrony archeologicznej:

Obejmuje stanowiska archeologiczne wyeksponowane w terenie (np. kurhany, grodziska). Działania konserwatorskie w strefie „W”:

- 1) Obiekty objęte strefą wyłączone są z wszelkiej działalności inwestycyjnej, która mogłaby naruszać ich specyficzną formę,
- 2) Przedsięwzięcia o charakterze rewaloryzacyjnym (odtworzenie pierwotnego kształtu) czy inne prace rekultywacyjne należy uzgodnić ze służbami ochrony zabytków,
- 3) Wszelkie prace, o których mowa w pkt 2 należy prowadzić pod nadzorem służb ochrony zabytków,
- 4) Na terenie gminy Krośnice występują 2 obiekty objętych strefą „W” ochrony archeologicznej, oznaczone na rysunku nr 1 stanowiącym załącznik nr 1 do „Studium ...”, są to:
  - w Dziewiętinie: kurhan, młodsza epoka brązu – halsztat (stanowisko archeologiczne nr 2/6/73-31 AZP, wpisany do rejestru zabytków pod numerem: 280/Arch/57 z 28.04.1967,

- w Łazach Wielkich: kurhan, wczesna epoka brązu (stanowisko archeologiczne nr 7/26/73-31 AZP), wpisany do rejestru zabytków pod numerem: 279/Arch/1967 z 28.08.1967.

Strefa „OW” – obserwacji archeologicznej:

Działania konserwatorskie w strefie „OW”:

- 1) Przed uzyskaniem pozwolenia na budowę na wszelkie zamierzenia inwestycyjne należy uzyskać stanowisko służb ochrony zabytków co do konieczności prowadzenia prac ziemnych za zezwoleniem konserwatorskim,
- 2) W zakresie określonym w stanowisku należy uzyskać zezwolenie na prowadzenia prac ziemnych,
- 3) Prace ziemne określone w zezwoleniu należy prowadzić pod nadzorem archeologicznym,
- 4) strefa „OW” obserwacji archeologicznej obejmuje swym zasięgiem, zgodnie z rysunkiem nr 1 stanowiącym załącznik nr 1 do „Studium ...”, miejscowości o średniowiecznej metryce: Wąbnice, Łazy, Bukowice, Pierstnica, Brzostowo, Grabownica-Luboradów, Kotlarka i Kuźnica Czeszycka.
- 5) W przypadku wszelkich zamierzeń inwestycyjnych na obszarach nie objętych strefą „OW” oraz poza zasięgiem i bezpośrednim sąsiedztwem stanowisk archeologicznych inwestor zobowiązany jest do:
  - a) pisemnego powiadomienia wojewódzkiego konserwatora zabytków o terminie rozpoczęcia i zakończenia prac ziemnych z co najmniej 7-dniowym wyprzedzeniem,
  - b) w przypadku wystąpienia zabytków i obiektów architektonicznych podjęcia ratowniczych badań wykopaliskowych na swój koszt i za zezwoleniem służb ochrony zabytków.

17. Kierunki rozwoju systemów komunikacji.

17.1. Drogi.

Bezpieczeństwo.

W celu poprawy bezpieczeństwa w ruchu drogowym, a w szczególności bezpieczeństwa ruchu pieszego i rowerowego należy:

- 1) dążyć do maksymalnej segregacji ruchu poprzez wybudowanie chodników, ścieżek rowerowych lub ciągów pieszo-rowerowych wzdłuż dróg o najbardziej intensywnym ruchu pieszym i rowowym. Elementy te należy lokalizować w liniach rozgraniczających dróg z możliwością rurowania istniejących rowów melioracyjnych oraz rowów odwadniających drogi. W przypadku braku miejsca w liniach rozgraniczających dróg oraz w celu racjonalizacji przebiegu ciągów pieszo-rowerowych dopuszcza się ich sytuowanie poza liniami rozgraniczającymi dróg.
- 2) dążyć do realizacji zapisanych w studium obwodnic drogowych.

Sieć drogowa.

Kierunki rozwoju sieci komunikacji drogowej oparty jest na rozwoju dróg wszystkich klas dostępności:

1. droga krajowa nr 15 ustala się:
  - 1) klasa drogi „G” – główna, docelowo GP” – główna ruchu przyspieszonego,
  - 2) minimalną szerokość w liniach rozgraniczających 25 m,
2. droga wojewódzka nr 448 - ustala się:
  - 1) klasę drogi „G” główna,
  - 2) minimalną szerokość w liniach rozgraniczających 25 m,

- 3) projektuje się obejścia drogowe miejscowości Krośnice i Wierzchowice o przebiegu oznaczonym na rysunku studium jako „wariant I” (zgodnie z *Planem zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego* – uchwała nr XLVIII/873/2002). Dodatkowo proponuje się: wariantowy przebieg obwodnicy na południe od miejscowości Krośnice („wariant II” na rysunku studium) wraz z obejściem północnym wsi Czarnogodzice.
3. Drogi powiatowe - ustala się:
  - 1) w celu zwiększenia przepustowości i bezpieczeństwa należy dążyć do podnoszenia klas tych dróg z uwzględnieniem możliwości obsługi terenu zainwestowanych położonych wzdłuż tych dróg,
  - 2) wyznacza się obwodnice i nowe przebiegi dla:
    - a) miejscowości Bukowice po stronie południowej (droga powiatowa nr 1450D); dla obwodnicy ustala się parametry technicznego jak dla drogi klasy „G” Główna,
    - b) drogi powiatowej nr 1441D na odcinku pomiędzy Dąbrową a Wąbnicami,
  - 3) docelową zmianę kategorii dróg powiatowych na drogi gminne:
    - a) 1445 D przez wieś Krośnice,
    - b) 1452 D przez wieś Łazy Małe,
    - c) 1444 D relacji Wierzchowice – Dziewiętlin – Świebodów,
    - d) 1450 D odcinek przebiegający przez wieś Bukowice (po wybudowaniu obwodnicy),
    - e) 1441 D na odcinku od drogi wojewódzkiej nr 448 do skrzyżowania z drogą powiatową nr 1440 D (po wybudowaniu nowego przebiegu),
  - 4) minimalną szerokość w liniach rozgraniczających dla dróg:
    - a) klasy „G” główne
    - b) klasy „Z” zbiorcze 20 m,
    - c) klasy „L” lokalne 15 m na terenach niezabudowanych i 12 m na terenach zabudowanych,
    - d) przy ustalaniu w planach miejscowych szerokości w liniach rozgraniczających należy także brać pod uwagę istniejące zainwestowanie,
4. Drogi gminne - ustala się:
  - 1) klasę dróg należy dostosować indywidualnie do lokalnych potrzeb,
  - 2) projektuje się połączenie miejscowości Brzostowo i Pierstnica drogą gminą klasy co najmniej „L” lokalna i szerokościach w liniach rozgraniczających 15 m,
5. Drogi wewnętrzne służące obsłudze m.in. osiedli mieszkaniowych bądź wyznaczane dla obsługi terenów w przypadku wykonywania nowego podziału geodezyjnego – ustala się:
  - 1) szerokość w liniach rozgraniczających dla dróg realizowanych jako:
    - a) drogi dojazdowe min. 10 m,
    - b) ciągi pieszo/jezdne min. 6,
  - 2) ciągi pieszo-jezdne zaleca się wyposażać w progi lub inne urządzenia spowalniające ruch pojazdów samochodowych.
6. Dopuszcza się mniejsze szerokości dróg w liniach rozgraniczających, z wyjątkiem dróg wewnętrznych, w przypadku istniejącego zainwestowania.
7. Projektowane przebiegi nowych bądź modernizowanych dróg oraz węzły drogowe przedstawione są na rysunku studium – kierunki rozwoju w sposób orientacyjny. Ich ostateczny przebieg ustalony zostanie w odrębnych procedurach planistycznych.

8. Dopuszcza się przebudowę i modernizację istniejących oraz wykonywanie nowych dróg w zależności od potrzeb.
9. W uzasadnionych przypadkach dopuszcza się zmianę kategorii oraz parametrów poszczególnych dróg.

Ścieżki rowerowe.

1. W celu koordynacji inwestycji w zakresie realizacji i urządzania ścieżek rowerowych oraz turystycznych szlaków rowerowych:
  - 1) zaleca się wykonanie opracowania określającego przebieg i standardy wyposażenia ścieżek rowerowych oraz tras turystycznych na obszarze gminy.
  - 2) za realizację postulatu pkt 1. uważa się również uwzględnienie problematyki tras rowerowych w innych kompleksowych opracowaniach dotyczących układu komunikacyjnego bądź turystyki na obszarze gminy.
2. W ciągach komunikacyjnych (wzdłuż dróg łączących miejscowości, szczególnie na terenie zabudowanym) należy uwzględniać ścieżki rowerowe.
3. Należy lokalizować urządzenia umożliwiające bezpieczne pozostawianie rowerów (ze szczególnym uwzględnieniem terenów usług publicznych).

17.2. Kolej.

Z uwagi na turystyczno-rekreacyjny charakter należy dążyć do utrzymania linii kolejowej stanowiącej jeden z środków komunikacji umożliwiających napływ turystów.

18. Kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej.

18.1. Zaopatrzenie w wodę.

W celu zapewnienia możliwości zaopatrzenia w wodę należy:

1. poszukiwać nowych zasobów wodonośnych, w celu zabezpieczenia przyszłych potencjalnych potrzeb w zakresie zapotrzebowania wody,
2. na istniejących ujęciach wody, prowadzić okresowe kontrolne pompowania, przeprowadzić prace renowacyjne istniejących studni oraz w zależności od potrzeb wykonać nowe odwierty.
3. nieczynne studnie, które uległy awarii powinny być jak najszybciej likwidowane, aby nie było możliwości skażenia warstwy wodonośnej.
4. rozbudowę istniejących lub budowę nowych: ujęć wód podziemnych, stacji uzdatniania wody wraz z obiektami towarzyszącymi – zbiornikami wyrównawczymi, pompowniami sieciowymi oraz budowę sieci rozdzielczej w oparciu o wprowadzenie jednolitego systemu współpracy poszczególnych ujęć, co pozwoli na zwiększenie pewności dostaw wody oraz na skierowanie nadwyżek wody do systemu wodociągowego w północnej części gminy.
5. W miarę pojawiania się nowych odbiorców wody należy rozbudowywać system wodociągowy.

18.2. Gospodarka ściekowa.

1. W gospodarce ściekowej gmina posiada największe braki. Niewielka część gospodarstw podłączonych jest do sieci kanalizacyjnej.
2. Kierunki rozwoju gospodarki ściekowej Gminy Krośnice uzależnione są od:
  - 1) możliwości odprowadzenia ścieków do wód (wprowadzenia ścieków oczyszczonych do odbiornika) wyrażonego w ŚNQ średnim niskim przepływie. Lokalizacja oczyszczalni ścieków wymaga dostosowania do warunków odbiornika,

- 2) układu topograficznego gminy (układu sytuacyjnego i wysokościowego),
- 3) dotychczasowego zaawansowania prac w dziedzinie gospodarki ściekowej.
3. Rozbudowę sieci kanalizacyjnej należy prowadzić przede wszystkim w oparciu o koncepcje systemu kanalizacji dla gminy (aktualna koncepcja opracowana została w 2003 r.).
4. Podstawowymi założeniami realizacji systemu kanalizacji jest proponowany podział terenu gminy na 5 autonomicznych obszarów z oczyszczalniami w Krośnicach, Kotlarce, Łazach Małych, Bukowicach i Brzostowie.
5. Porządkując Kanalizację na terenie Krośnic należy rozdzielić kanalizację sanitarną od kanalizacji deszczowej. W przypadku braku możliwości rozdzielenia kanalizacji oczyszczalnię ścieków należy zaprojektować jak dla ścieków ogólnospławnych z odpowiednimi zbiornikami buforowymi.
6. Układ odprowadzania ścieków powinno się zaprojektować przy uwzględnieniu uwarunkowań wysokościowych posadowienia pompowni i urządzeń kanalizacyjnych, z ominięciem przewyższeń terenu, grupując trasy rurociągów we wspólne ciągi.
7. W okresie budowy gminnego systemu kanalizacji dopuszcza się na terenach nie posiadających jeszcze gminnej kanalizacji zorganizowanie dowozu ścieków sprzętem asenizacyjnym do punktów zlewnych ścieków.
8. Punkty zlewne ścieków przewiduje się zorganizować na terenie oczyszczalni ścieków lecz o ograniczonej możliwości przyjęcia ścieków przywożonych: tylko przy stanach wyższych w odbiorniku.
9. Przewiduje się wykonanie gminnego systemu kanalizacyjnego dla potrzeb obecnych miejscowości i potrzeb perspektywicznej rozbudowy terenów inwestowania mieszkalnego i gospodarczego.
10. Lokalizacja ostateczna urządzeń gospodarki ściekowej ustalona zostanie na etapie miejscowych planów zagospodarowania.

18.3. Wody opadowe.

1. W ramach porządkowania własności komunalnej (samorządowej) należałoby uporządkować stan prawny i kompetencyjny dotyczący urządzeń wodnych dróg.
2. W pierwszym etapie porządkowania gospodarki wodnej powinna być opracowana Koncepcja programowa ochrony wód powierzchniowych, w której określić należy sposoby ograniczenia niebezpieczeństw i zagrożeń.
3. Przewiduje się następujące kierunki ograniczenia wpływu wód opadowych prowadzących zanieczyszczenia organiczne i mineralne na wody powierzchniowe:
  - 1) Wykonanie gminnego systemu kanalizacji sanitarnej.
  - 2) Wyeliminowanie wszystkich odpływów ścieków sanitarnych do wód powierzchniowych. Odłączenie wszystkich przykanalików włączonych do kanałów deszczowych i rowów melioracyjnych.
  - 3) Wykonanie kanalizacji deszczowej w miejscowościach o intensywnej zabudowie w tym uporządkowanie istniejących a nadających się do renowacji kanalizacji deszczowych.
  - 4) W miejscach zainwestowania zabudową mniej intensywną uporządkowanie lub wykonanie rowów melioracji.
  - 5) Na ujściach i wylotach kanałów deszczowych do rowów melioracyjnych wykonanie osadników wód opadowych w formie osadników ziemnych lub umocnionych z zastosowaniem stref buforowych roślinnych lub podobnych.
4. Dopuszcza się możliwość budowy sieci kanalizacji deszczowej z odprowadzeniem wód deszczowych do naturalnych cieków wodnych po ich podczyszczeniu. Odbiornikiem wód opadowych, odprowadzanych grawitacyjnie, będzie istniejący układ naturalnych cieków wodnych.

Cieki te powinny być systematycznie konserwowane i modernizowane poprzez ich oczyszczanie i wzmocnienie skarp. W ramach potrzeb istniejący układ cieków wodnych powinien być rozbudowywany.

5. Jako odbiorniki wód deszczowych z terenów sąsiednich i sąsiadujących o innych funkcjach, nie mogą być wykorzystywane:
  - 1) rowy odwadniające drogi kołowe,
  - 2) rowy odwadniające tereny kolejowe, wzdłuż linii kolejowych.
6. Tereny, na których istnieje prawdopodobieństwo zanieczyszczenia powierzchni substancjami ropopochodnymi lub chemicznymi, należy utwardzić i skanalizować, a zanieczyszczenia powinny być odpowiednio zneutralizowane zgodnie z obowiązującymi przepisami. Szczególnie dotyczy to miejsc obsługi podróżnych, lokalizowanych przy drogach publicznych oraz terenów obiektów produkcyjnych, składowych i magazynowych [P].
7. Wszystkie wloty do kanalizacji deszczowej należy wyposażyć w wpusty uliczne z osadnikami, natomiast wyloty do rowów i cieków otwartych – w odpowiednie piaskowniki.
8. Na odprowadzenie ścieków deszczowych do urządzeń melioracji wodnych oraz rzek i potoków należy uzyskać wymagane przepisami odrębnymi pozwolenie wodno-prawne.
9. W przypadku wystąpienia na terenie realizacji inwestycji urządzeń melioracji wodnych, należy je bezwzględnie odtworzyć w zakresie niezbędnym do jej prawidłowego funkcjonowania na terenach przyległych.
10. Nowe zagospodarowanie terenów należy kształtować w sposób, który umożliwi maksymalne utrzymanie ciągów wodno-łąkowych.
11. Dopuszcza się przebudowę, zarurowanie lub wykonywanie nowych odcinków urządzeń melioracji wodnych.
12. Wzdłuż górnej krawędzi skarp urządzeń melioracji wodnych (rowów melioracyjnych), należy pozostawić wolny od wszelkiej zabudowy pas terenu o szerokości min. 4 m (w obu kierunkach), niezbędny dla wykonywania prac konserwacyjnych, przy czym dla ciągów wodno-łąkowych (wodno-łąkowo-leśnych) zaleca się min 8 m (w obu kierunkach).

18.4. Zaopatrzenie w energię elektryczną.

1. W zakresie linii elektroenergetycznych średniego napięcia 20kV eksploatowanych przez Zakład Energetyczny we Wrocławiu Rejon Energetyczny Oleśnica nie przewiduje się zasadniczych zmian. Możliwe są natomiast korekty tras obecnych linii związane z zasilaniem terenów nowourbanizowanych lub rozbudowywanych.
2. Rozbudowa sieci na wniosek nowych inwestorów obejmować może:
  - 1) budowę dodatkowych stacji transformatorowych
  - 2) budowę linii zasilających SN 20kV
  - 3) przełożenie lub skablowanie linii SN kolidujących z istniejącą lub projektowaną zabudową bądź infrastrukturą podziemną.
3. W rejonie Kopalni Gazu Wierzchowice obok linii 110 kV (nr S-133) planowana jest budowa GPZ „Wierzchowice” 110/20 kV. Przewidywana jest jego współpraca z projektowanym GPZ „PMG Wierzchowice”, który przeznaczony będzie głównie do zasilania tłoczni gazu do podziemnego magazynu o raz wyprowadzania energii elektrycznej z projektowanej elektrowni gazowej.
4. Pomiędzy GPZ „Wierzchowice” a GPZ „PMG Wierzchowice” wybudowane zostaną linie kablowe 110 kV.
5. Ponadto planuje się wyprowadzenie nowych linii kablowych 20 Kv w kierunku linii napowietrznych SN zasilanych z GPZ „Milicz”.

18.5. Zaopatrzenie w gaz.

1. System gazyfikacji komunalnej
  - 1) Dla potrzeb gazyfikacji Gminy Krośnice wykonać należy Koncepcję programową z określeniem bilansu gazu, kierunków zasilania i oszacowaniem opłacalności budowy. Dla potrzeb gminy przewiduje się wykonanie 4 do 5 stacji redukcyjno-pomiarowych stopnia I_s z włączeniem do gazociągów wysokiego ciśnienia określonych przez Dolnośląski Okręgowy Zakład Gazownictwa we Wrocławiu.
  - 2) W miejscowościach gazyfikowanych przewiduje się wykonanie sieci gazowej średniego ciśnienia, przyłączy domowych z reduktorami ciśnienia zlokalizowanymi na budynkach.
  - 3) Dla miejscowości trudnodostępnych dla przeprowadzenia sieci gazowej dopuszczalne jest stosowanie gazu płynnego dowożonego (butle, cysterny).
2. Gazownictwo górnicze
  - 1) Dla potrzeb rozbudowy Podziemnego Magazynu Gazu Wierzchowice (PMG) planuje się budowę:
    - a) gazociągów wysokiego ciśnienia
      - 17 8,4 MPa DN 500mm relacji Krobia–Wierzchowice
      - 17 8,4 MPa DN 500mm relacji PMG–Czeszów
    - b) gazociągi technologiczne
      - 17 gazociągi technologiczne złożowe
    - c) obiektu technologicznego podziemnego magazynu gazu
    - d) dróg dojazdowych
    - e) linii elektrycznych i stacji transformatorowych.
  - 2) Szczegółowe przebiegi tras gazociągów, dróg, linii elektrycznych i obiektów przestrzennych określone zostaną w odpowiednich procedurach i decyzjach administracyjnych.
  - 3) Ponadto w dalszej perspektywie planuje się budowę w rejonie górniczym Brzostowo budowę podziemnego magazynu gazu.

18.6. Zaopatrzenie w ciepło.

- 1 Nie przewiduje się realizacji scentralizowanego systemu zaopatrzenia w energię ciepłą.
- 2 Istniejący układ oparty na lokalnych źródłach ciepła powinien zostać zmodernizowany poprzez przejście na paliwa ekologiczne.
- 3 W miarę możliwości technicznych i finansowych należy realizować grupowe systemy zaopatrzenia w ciepło.
- 4 Powstające nowe kotłownie należy realizować w oparciu o paliwa i technologie spalania przyjazne środowisku naturalnemu, o wysokiej sprawności grzewczej i niskiej emisji zanieczyszczeń do atmosfery.
- 5 Preferować należy kotłownie zasilane gzem, olejem opałowym bądź energią elektryczną.

18.7. Gospodarka odpadami.

Zasadniczą kwestią dotyczącą gospodarki odpadami na terenie gminy jest zgodnie z art. 14 ustawy *o odpadach* „Gminny Plan Gospodarki Odpadami” regulujący zasady gospodarki odpadami.

- 1 Odpady z Gminy Krośnice należy wywozić na gminne komunalne wysypisko śmieci w Wierchowicach.
- 2 Dopuszcza się budowę nowego składowiska odpadów, dla którego lokalizację należy wyznaczyć na podstawie analizy uwzględniającej w szczególności ochronę środowiska oraz interes osób trzecich, przy czym optymalnym rozwiązaniem jest budowa składowiska odpadów wspólnie z gminami sąsiednimi.
- 3 Odpady należy zbierać w sposób selektywny, w tym celu należy zapewnić w każdej miejscowości miejsce na ustawienie odpowiednich pojemników i zapewnić ich stały odbiór przez firmy specjalistyczne.
- 4 Odpady komunalne:
  - 1) należy zapewnić miejsca na place pod ustawienie pojemników na odpady komunalne,
  - 2) wywóz odpadów komunalnych odbywa się będzie na zorganizowane składowisko odpadów,
- 5 Wytwórca odpadów niebezpiecznych zobowiązany jest do uzyskania stosownych zezwoleń na gospodarowanie tymi odpadami, zgodnie z przepisami szczególnymi,
- 6 Wytwórcy odpadów zobowiązani są do stosowania technologii minimalizujących powstawanie odpadów i ograniczających ich uciążliwość dla środowiska.
- 7 W celu zabezpieczenia sytuacji związanych z potencjalną możliwością wystąpienia epidemii chorób zakaźnych wśród zwierząt należy wyznaczyć w planie miejscowym tereny grzebalisk zwierząt.

18.8. Telekomunikacja.

- 1 Rozwój sieci telekomunikacyjnej przewiduje się w miarę istniejącego zapotrzebowania poprzez rozbudowę istniejącej sieci kablowej i radiolinii wraz z urządzeniami towarzyszącymi.
- 2 Lokalizację stacji bazowych telefonii komórkowej dopuszcza się w odległości nie mniejszej niż 800 m od istniejących i projektowanych terenów zabudowy mieszkaniowej, terenów zabudowy związanej ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży oraz terenów zabudowy szpitalnej i domów opieki społecznej.

19. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym.

- 1 Szczegółowy zakres zadań inwestycyjnych planowanych do realizacji przez gminę określone zostaną w Wieloletnim Planie Inwestycyjnym, przyjętym uchwałą Rady Gminy Krośnice.
- 2 Podstawowymi inwestycjami celu publicznego przewidzianymi do realizacji w najbliższych latach są m.in.:
  - 1) realizacja rozbudowy systemu kanalizacji,
  - 2) budowa Centrum edukacyjno-turystyczno -sportowego wraz ze schroniskiem młodzieżowym w miejscowości Krośnice,
  - 3) bieżące remonty oraz przebudowy i budowy dróg gminnych, chodników oraz oświetlenia ulicznego.

20. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym.

~~Zgodnie z Planem zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego opublikowanym w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego z 20 stycznia 2003 r. Nr 4 poz. 100 oraz wnioskami złożonymi do studium przez Zarząd Województwa Dolnośląskiego oraz~~

~~Wojewódę Dolnośląskiego, dla terenu gminy Krośnice brak jest programów służących realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym (krajowym i wojewódzkim). <usunięto>~~

We wnioskach do zmiany studium Zarząd Województwa wniósł o uwzględnienie zadań zapisanych w „Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego” przyjętym uchwałą nr XIX/482/20 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 16 czerwca 2020 r. (Dziennik Urzędowy Województwa Dolnośląskiego z dnia 30 czerwca 2020 r. poz. 4036):

- K141 - Kompleksowy projekt adaptacji lasów i leśnictwa do zmian klimatu - mała retencja oraz przeciwdziałanie erozji wodnej na terenach nizinnych,
- K161 - Rozbudowa podziemnego magazynu gazu „Wierzchowice”,
- W28 - Opracowanie planu ochrony Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy”.

Jak to opisano w rozdziale 12. studium „Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych”, bezpośrednio w granicach obszarów objętych zmianą studium nie występują grunty leśne, rozbudowa PMG Wierzchowice miała miejsce w latach 1995 – 2015, natomiast opracowanie planu ochrony Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy” pozostaje we właściwościach Dyrektora Dolnośląskiego Zespołu Parków Krajobrazowych (dotychczas takiej dokumentacji nie opracowano).

Także wymienione przez Zarząd Województwa prace na liniach kolejowych nr 281 i 766 oraz inwestycja celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym K240 – *Budowa kanalizacji sanitarnej dla obsługi nieruchomości zlokalizowanej przy ul. Sanatoryjnej, Kwiatowej i Sportowej w miejscowości Krośnice* realizowane były na terenach Gminy Krośnice położonych poza obszarem objętym zmianą studium.

Obszar objęty zmianą studium podlega ograniczeniom wynikającym z uchwały Nr XLI/1407/17 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 8 grudnia 2017 r. w sprawie *wprowadzenia na obszarze województwa dolnośląskiego, z wyłączeniem Gminy Wrocław i uzdrowisk, ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw* (Dz. Urz. Województwa Dolnośląskiego z 2017 r., poz. 5155) - tzw. „uchwały antysmogowej”.

Ponadto obszary objęte zmianą studium położone są w granicach terenów II kategorii (wysokiego ryzyka – niebezpieczne) określonych w zaktualizowanym „Studium przestrzennych uwarunkowań rozwoju energetyki wiatrowej w województwie dolnośląskim” przyjętym Uchwałą Nr 2082/IV/12 Zarządu Województwa Dolnośląskiego z dnia 3 kwietnia 2012 r. – z tego względu nie dopuszcza się w ich granicach realizacji inwestycji z zakresu energetyki wiatrowej (elektrowni wiatrowych).

21. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości.

Nie przewiduje się obszarów wymagających przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości.

Obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m².

W studium nie wyznacza się obszarów rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedażowej powyżej 2000 m², dla których istnieje obowiązek sporządzenia planu miejscowego.

Obszary przestrzeni publicznej.

- 1 Obszary przestrzeni publicznej o szczególnym znaczeniu dla zaspokajania potrzeb, poprawy jakości życia i integracji mieszkańców gminy powinny być rozpatrywane w następujących kategoriach:

- 1) walorów funkcjonalno-przestrzennych,
- 2) położenia,

- 3) dostępności,
- 4) własności.
- 2 Obszarami spełniającymi powyższe postulaty w granicach gminy Krośnice są:
  - 1) tereny gminne (place, parki, skwery, szkoły i ośrodki kultury z przyległymi terenami zielonymi oraz urządzenia i tereny sportu i rekreacji),
  - 2) drogi publiczne,
  - 3) tereny zabytkowe o zróżnicowanych formach własności (zespoły pałacowo-dworskie wraz z przyległymi zespołami zieleni zabytkowej),
  - 4) tereny będące we własności bądź zarządzie wspólnot wyznaniowych (Kościoły, sale parafialne),
  - 5) tereny prywatne udostępniane publicznie na określonych zasadach (ośrodki rekreacyjno-sportowe i kulturalno-rozrywkowe).
- 3 Obszary te posiadają zróżnicowany stopień dostępności w znacznej mierze zdeterminowany formą własności, sprawowaną funkcją oraz wielkością i wyposażeniem terenu (obiektu).
- 4 Wyznacza się, po za wymienionymi w ust. 2, obszary przestrzeni publicznych:
  - 1) w miejscowości Krośnice przeznaczony dla lokalizacji gminnego ośrodka sportowo-rekreacyjno-kulturalnego,
  - 2) zgodnie z oznaczeniami na rysunku studium, ze szczególnym uwzględnieniem terenów przyległych do skrzyżowań dróg powiatowych i drogi wojewódzkiej, stanowiących naturalne miejsca integracji społeczności lokalnych. Granice tych terenów należy doprecyzować w planach miejscowych na podstawie złożonych wniosków, potrzeb społeczności lokalnych oraz możliwości inwestycyjnych gminy,
  - 3) obszary nowych terenów publicznych (UP i US) oznaczonych do sporządzenia planów miejscowych zgodnie z ust. 4 niniejszego rozdziału.
- 5 Dla pozostałych terenów, mających charakter obszarów przestrzeni publicznej, sporządzono już miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, w związku z czym odstępuje się od określenia tego obowiązku w studium.

22. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne.

- 1 Wyznacza się obszary dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy planu zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze i nieleśne:
  - 1) dla obrębów Krośnice oraz Wierzchowice w celu aktualizacji polityki przestrzennej,
  - 2) dla nowych obszarów przestrzeni publicznej oznaczonych na rysunku studium ze szczególnym uwzględnieniem obszarów w granicach obrębów:
    - a) Krośnice:
      - przy drodze powiatowej nr 1441D w rejonie ogrodów działkowych,
      - przylegających do linii kolejowej i rozciągającego się w kierunku zachodnim,
    - b) Wierzchowice przy drodze powiatowej nr 1440D oraz 1444D,
  - 3) dla pozostałych terenów oznaczonych na rysunku studium.

- 2 Plany określone w ust 1 mogą być opracowywane oddzielnie, np. osobno dla obszaru obrębu i osobno dla terenów przestrzeni publicznej lub łącznie, w zależności od możliwości i potrzeb gminy.
- 3 Granice obszarów do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, należy doprecyzować po przeprowadzeniu analizy, o której mowa w art. 14 ust 5 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów niezbędnych do określenia w tych planach zasad obsługi komunikacyjnej i zaopatrzenia w infrastrukturę techniczną.
- 4 Z uwagi na zapewnienie pełnej kontroli i zabezpieczenie interesów gminy, dopuszcza się etapowe sporządzanie wyżej określonych planów miejscowych.
- 5 Na obszarach objętych zmianą studium nr 1 do nr 10, zakazuje się lokalizacji obiektów handlowych o powierzchni powyżej 400m².

23. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej.

- 1 Z uwagi na:
  - 1) średnio korzystne warunki dla rolnictwa, należy dążyć do ochrony wartościowych bonitacyjnych gleb,
  - 2) położenie znacznej części obszaru gminy w granicach obszaru specjalnej ochrony ptaków Natura 2000,należy:
  - a) dążyć do uzupełnienia drzewostanu i zalesiania obszarów przeznaczonych w studium pod funkcję leśną,
  - b) wyłączyć z zalesiania i zadrzewiania tereny w bezpośrednim sąsiedztwie cieków wodnych,
  - c) chronić starorzecza, oczka wodne oraz łąki i pastwiska przed zmianami sposobu użytkowania,
  - d) ograniczyć do niezbędnego minimum przeznaczanie gruntów leśnych i rolnych na cele nierolnicze i nieleśne,
- 2 Obszary, na których planuje się zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze:
  - 1) tereny rolne przeznaczone w studium, w szczególności, pod lokalizację:
    - a) usług o charakterze publicznym,
    - b) zabudowy mieszkaniowej,
    - c) urządzenia infrastruktury technicznej, drogowej i kolejowej,
    - d) pozostałe tereny przeznaczone pod inne funkcje niż rolne i leśne.
  - 2) inne tereny rolne, które z uwagi na ważny interes społeczny wymagają zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze i nieleśne.
- 3 Na obszarach leśnych i dolesień dopuszcza się lokalizację urządzeń i obiektów związanych z gospodarką leśną, dróg mostów i sieci infrastruktury technicznej, oraz dokonywanie zmian przeznaczenia terenów leśnych wyłącznie na cele turystyczno-rekreacyjne [UT, ML] (w trybie określonym w przepisach odrębnych), przy zastrzeżeniu, że priorytetem będzie ochrona istniejącego drzewostanu (wykorzystanie przestrzeni leśnych nie zadrzewionych).
- 4 Dopuszcza się przeznaczanie pod zalesienie obszarów rolniczych, oznaczonych symbolem [R] oraz łąk i pastwisk oznaczonych symbolem [RZ] przy czym należy przestrzegać ograniczeń wynikających w tym zakresie z przepisów odrębnych (m.in. ustawy prawo wodne) oraz

ustanowionych form ochrony przyrody (m. in. „Park Krajobrazowy Doliny Baryczy” oraz „Obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000”).

24. Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemnych.

- 1 Dolina Baryczy ma charakter nizinny, małe spadki terenu i dużą szerokość. W dolinie znajduje się duża ilość stawów rybnych, użytków zielonych i lasów. Barycz i jej dopływy są obwałowane na zagrożonych wylewem odcinkach. Na obszarze gminy potencjalnie zagrożonymi lokalnymi wezbraniami wód i zalewaniem są tereny bezpośrednio sąsiadujące z korytami cieków wodnych (w pasie szerokości ok. 10 m, w zależności od ukształtowania terenu). W celu minimalizacji skutków zagrożenia powodzią, należy:
  - 1) objąć zakazem spiętrzania wód (stawy nadpoziomowe) należy tereny w bezpośrednim sąsiedztwie istniejącej zabudowy, o rzędnej terenu wyższej niż najwyższy punkt wzniesienia terenu zainwestowanego,
  - 2) zakazuje się lokalizowania nowej zabudowy, zalesień i zadrzewień wzdłuż wszystkich cieków w sposób utrudniający spływ wezbranych wód powierzchniowych,
  - 3) istniejącą zabudowę zlokalizowaną wzdłuż cieków należy zabezpieczyć przed przenikaniem wód.
- 2 Na obszarze gminy nie stwierdzono występowania obszarów narażonych na niebezpieczeństwo osuwania się mas ziemnych.

25. Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu filar ochronny.

Na terenie gminy Krośnice nie występują obszary, dla których wyznacza się w złożu filar ochronny.

26. Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej.

Na terenie gminy Krośnice nie występują pomniki zagłady.

27. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji.

Na terenie gminy Krośnice brak jest szczególnych obszarów wymagających przekształceń, rehabilitacji bądź rekultywacji. Jedynie tereny związane eksploatacją surowców mineralnych po zakończeniu ich eksploatacji wymagać będą rekultywacji.

28. Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych.

Zgodnie z ustawą prawo geodezyjne i kartograficzne *tereny zamknięte są to tereny o charakterze zastrzeżonym ze względu na obronność i bezpieczeństwo państwa, określone przez właściwych ministrów i kierowników urzędów centralnych.*

W granicach gminy Krośnice, zgodnie z decyzją Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej *w sprawie ustalenia terenów, przez które przebiegają linie kolejowe, jako terenów zamkniętych* Nr 42 z dnia 28.12.2000 r. (Dz. Urz. MTiGM Nr 7, poz. 49) znajduje się 11 działek stanowiących tereny zamknięte:

- 1) dz. nr 384 obręb Bukowice – pow. 12,7500 ha,
- 2) dz. nr 180/1 obręb Dąbrowa – pow. 0,4700 ha,

3) dz. nr 181/1 obręb Dąbrowa	– pow. 1,8500 ha,
4) dz. nr 413 obręb Krośnice	- pow. 3,2700 ha,
5) dz. nr 414 obręb Krośnice	- pow. 1,6300 ha,
6) dz. nr 415 obręb Krośnice	- pow. 6,5200 ha,
7) dz. nr 574 obręb Pierstnica	- pow. 6,9200 ha,
8) dz. nr 597 obręb Pierstnica	- pow. 4,0700 ha,
9) dz. nr 119 obręb Police	- pow. 3,1100 ha.
10) dz. nr 161 obręb Wąbnice	- pow. 0,7600 ha,
11) dz. nr 162 obręb Wąbnice	- pow. 0,8000 ha,

29. Obszary, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy zainstalowanej większej niż 500 kW, a także ich strefy ochronne.

1. Wyznacza się obszar, na którym dopuszcza się rozmieszczenie urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy zainstalowanej większej niż 500 kW, obejmujący swoimi granicami działki o nr ewid.: 712/6, 712/7, 712/8, 712/10, 712/11, 712/12, 813/1, 813/2, 813/3 i 813/4, obręb Krośnice – zgodnie z oznaczeniem na rysunku studium, w granicach którego:
  - 1) preferowane jest stosowanie urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii bazujących na wykorzystaniu energii słońca;
  - 2) w przypadku lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z energii słońca obowiązuje stosowanie powłok antyrefleksyjnych;
  - 3) dopuszcza się rozmieszczanie urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii wyłącznie w zakresie, w którym ich realizacja nie spowoduje wystąpienia niekorzystnego oddziaływania przyrodę i krajobraz położonego w bezpośrednim sąsiedztwie Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy” oraz nie będzie znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony przyległych obszarów Natura 2000, ze szczególnym uwzględnieniem wymogów ochrony gatunkowej zwierząt i ich naturalnych siedlisk, stanowiących przedmiot ochrony na obszarze specjalnej ochrony ptaków „Dolina Baryczy” (PLB020001);
  - 4) zakazuje się rozmieszczania urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii z wykorzystaniem siły wiatru (urządzeń energetyki wiatrowej).
2. Na obszarach, o których mowa w ust. 1 dopuszcza się, na zasadach określonych w przepisach odrębnych, wyłącznie rodzaje urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii:
  - 1) niewymagające ustanowienia dla nich stref ochronnych;
  - 2) dla których wyznaczone strefy ochronne mieszczą się w granicach wyznaczonego w studium obszaru rozmieszczenia tych urządzeń.

UZASADNIENIE.

Zgodnie z art. 6, ust. 6 ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym (j.t. Dz. U. z 1999 r. Nr 15, poz. 139 ze zmianami) Rada Gminy Krośnice w celu określenia polityki przestrzennej uchwałą nr XIV/94/2000 z dnia 28 kwietnia 2000 roku przyjęła „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Krośnice”.

~~Na podstawie dotychczasowych doświadczeń oraz zmian zachodzących w rzeczywistości społecznej i gospodarczej gminy, a przede wszystkim w jej zagospodarowaniu, Rada Gminy Krośnice uznała za konieczne dokonania aktualizacji „Studium ...” i na podstawie art. 27 ustawy o planowaniu~~

~~i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2003 r., Nr 80, poz. 717 ze zmianami) w związku, z czym podjęła uchwałę Nr XVI/99/04 z dnia 9 czerwca 2004 roku, w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Krośnice, zwanej dalej „studium”. Celem opracowania zmiany studium jest dostosowanie polityki przestrzennej gminy do aktualnych realiów, na które w dużym stopniu rzutuje m. in. fakt przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej, z czym związane są nadzieje na poprawę sytuacji społeczno-gospodarczej i dalszy dynamiczny rozwój gminy. Ustalenia „Studium..” zapewniają zabezpieczenie terenów pod rozwój mieszkalnictwa, przy jednoczesnym uwzględnieniu ich docelowego uzbrojenia. Za priorytetowe uznano również zapewnienie równowagi pomiędzy postępującym zainwestowaniem terenów a ochroną wartości ekologicznych i kulturowych. W celu ich zapewnienia ustalono zasady ochrony dóbr kultury, wprowadzono ustalenia pozwalające na kontrolę nad zainwestowaniem terenów i ochronę gruntów rolnych i leśnych. Kierunki zagospodarowania przestrzennego posiadają charakter ustaleń, zbliżony do techniki prawodawczej stosowanej w planowaniu miejscowym. Ponadto wprowadzono tabele zawierającą parametry i wskaźniki urbanistyczne dla nowego zagospodarowania w planach miejscowych. Tabela stanowi szczegółowe wytyczne dla sporządzanych planów miejscowych.~~

~~Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym podnosi rangę studium poprzez wymuszenie obligatoryjnej zgodności sporządzanych planów miejscowych ze studium. Jednocześnie zapisy studium jako dokumentu kierunkowego (nie stanowiącego prawa miejscowego a jedynie wyrażenie polityki przestrzennej gminy) powinny być formułowane w sposób w miarę elastyczny pozwalającym tam gdzie jest na to miejsce na wariantowość i ustalanie ostatecznej decyzji przestrzennej na poziomie np. planu miejscowego. W zmianie studium gminy Krośnice elastyczność osiągnięta została stosownymi zapisami w tekście studium, a przede wszystkim zapisami zawartymi w kolumnie „Uwagi” tabeli „parametry i wskaźniki urbanistyczne dla nowego zagospodarowania w planach miejscowych.”. <usunięto>~~

Studium było dotychczas aktualizowane dwukrotnie:

- w roku 2005 – Nr XXX/197/05 Rady Gminy Krośnice z dnia 23 listopada 2005 r. z dnia 27 marca 2003 r. (zmiana miała charakter generalny, dostosowujący dokument do przepisów ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym);
- w roku 2008 – uchwałą Nr XIII/98/08 Rady Gminy Krośnice z dnia 23 kwietnia 2008 r. (zmiana obejmowała łącznie 10 obszarów).

Niniejsza zmiana studium jest trzecią z kolei. Zmiana ma charakter punktowy – dotyczy dwóch obszarów, położonych w obrębie Krośnice, po północnej i południowej stronie drogi wojewódzkiej nr 448, łączącej Krośnice z Policami. Celem zmiany studium jest dopuszczenie (wyłącznie w granicach obszaru oznaczonego na rysunku zmiany studium) rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy zainstalowanej większej niż 500 kW (z wyłączeniem urządzeń wytwarzających energię z wykorzystaniem siły wiatru), a także ich stref ochronnych. Pozostałe ustalenia dotychczas obowiązującego „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Krośnice”, przyjętego uchwałą Nr XIII/98/08 z dnia 23 kwietnia 2008 r. nie podlegają aktualizacji w ramach przeprowadzonej zmiany tego dokumentu. Ze względu na bardzo ograniczony charakter zmiany (pozostający bez bezpośredniego związku z procesami demograficznymi, możliwościami finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy, jak również nie powodujący zmian w zasięgu i sposobie przeznaczenia terenów wyznaczonych pod zabudowę), procedura została zrealizowana z pominięciem wymogu przeprowadzenia bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę, o którym mowa w art. 10 ust. 1 pkt 7 lit. d oraz w art. 10 ust. 5 ustawy.

SPIS RYSUNKÓW.

Rysunek Studium   skala 1 : 10 000.

TABELE.

WOJEWÓDZKA EWIDENCJA ZABYTEKÓW	Tabela nr 24.
--------------------------------	---------------

L.p	Miejscowość	Obiekt	Adres	Wiek	Rejestr Zabytków	Karta ewid.
-----	-------------	--------	-------	------	------------------	-------------

1.	BRZOSTOWO	Kościół fil. Dobrego Pasterza		p. XX		
2.		Cmentarz poewang.	na pd. od wsi	poł. XIX		Karta
3.		Cmentarz rodowy rodziny Stolberg	na pd. od wsi	ok. 1900		Karta
4.		Park pałacowy		ok. 1870		
5.		Szkoła podst., d. przytułek św. Marcina	Nr 1	1893		
6.		Bud. gosp.	obok szkoły	1893		
7.		Dom mieszk.	Nr 3	ok. 1860		
8.		Dom mieszk.	Nr 5	ok. 1910		
9.		Dom Ludowy	Nr 16	XIX/XX		
10.		Dom mieszk.	Nr 31	ok. 1900		
11.		Obora	teren d. PGR	k. XIX		

12.	BUKOWICE	Zespół kościelny:				
a)		Kościół par. Wniebowzięcia NMP		1803-06		
b)		Cmentarz par.		ok. 1803		Karta
c)		Plebania		ok. 1915		
d)		Stara plebania		ok. 1810		
e)		Stodoła, ob. garaże	przy starej plebanii	ok. 1810		
13.		Cmentarz kat. par.	300 m na pd. od kościoła	ok. 1920		Karta
14.		Cmentarz poewang.	pośród zabudowy, przy szosie	poł. XIX, ok. 1900		Karta
15.		Szkoła Podstawowa		ok. 1909		
16.		Bud. dworca PKP		ok. 1880		
17.		Dom mieszk.	Nr 3	ok. 1910		
18.		Dom mieszk.	Nr 10	ok. 1910		
19.		Zagroda:	<i>przeniesiona do skansenu w Lubiężu</i>	XIX	1991 z dn. 28.03.72	Zielona
a)		Dom mieszk.	Nr 14			
b)		2 bud. gosp.	Nr 14			
20.		Dom mieszk.	Nr 28	ok. 1910		
21.		Stodoła	Nr 33	k. XIX		
22.		Dom mieszk.-gosp.	Nr 34	ok. 1910		
23.		Dom mieszk.	Nr 39	ok. 1915		
24.		Dom mieszk., ob. poczta	Nr 48	1911		
25.		Dom mieszk.	Nr 58	ok. 1905		
26.		Dom mieszk.	Nr 89	1911		
27.		Dom mieszk.	Nr 144	ok. 1880		
28.		Dom mieszk.	Nr 147	ok. 1880		
29.		Stodoła	Nr 168	ok. 1910		
30.		Dom mieszk.	Nr 187	ok. 1890		
31.		Dom mieszk.	Nr 206	1912		
32.		Dom mieszk., ob. Wiejski Dom Towarowy	Nr 207	ok. 1915		

33.		Stodoła	Nr 217	poł. XIX		
34.		Dom mieszk., bar „Pod Jeleniem”	Nr 222	ok. 1900		
35.		Dom mieszk.	Nr 226	ok. 1895		
36.		Dom mieszk.	Nr 231	1911		
37.		Dom mieszk.	Nr 232	ok. 1910		
38.		Dom mieszk.	Nr 250	ok. 1915		
39.		Bud. gosp.	Nr 255	ok. 1910		
40.		Dom mieszk.	Nr 257	ok. 1900		

41.	CZARNOGOŹDZICE	Cmentarz rodowy	na zach. od wsi	p. XX		Karta
42.		Cmentarz poewang.	na zach. od wsi	1 poł. XIX		Karta
43.		Zespół dworsko-folwarczny:		poł. XVIII, p. XIX		Biała
a)		Dwór, ob. mieszkania	Nr 22	p. XIX		
b)		Park dworski wraz z aleją kasztanową		k. XIX		
c)		Folwark:				
d)		Stajnia, ob. chlewnia i mieszkania				
e)		Stodoła, ob. magazyn		ok. 1905		
f)		Bud. gosp., ob. chlewnia		2 poł. XVIII, ok. 1830		
g)		Obora, ob. chlewnia		poł. XVIII, ok. 1830		
h)		Bud. mieszk.	Nr 24	ok. 1900		
i)		Bud. gosp., ob. warsztaty		poł. XIX		

44.	DĄBROWA	Cmentarz poewang.	pośrodku wsi	2 poł. XIX		Karta
45.		Dom mieszk.	Nr 2	1910-15		
46.		Dom mieszk.	Nr 7	ok. 1905		
47.		Dom mieszk.	Nr 10	poł. XIX		
a)		Stodoła	Nr 10	poł. XIX		Biała

48.	DZIEWIĘTLIN	Cmentarz poewang.	na zach. od wsi	XVIII		Karta
49.		Zespół dworsko-folwarczny:		2 poł. XIX		Biała
a)		Dwór (ruina)				
b)		Czworak	Nr 20	ok. 1880		
c)		Dom mieszk.-gosp.	Nr 21	ok. 1880		
d)		Oficyna mieszk.	Nr 24	ok. 1860		
e)		Spichlerz	Nr 24	ok. 1840		
f)		Stodoła I		ok. 1920		
g)		Stodoła II		ok. 1880		
h)		Brama parkowa				
i)		Park dworski		XIX		
50.		Dom mieszk.	Nr 4	ok. 1910		
51.		Dom mieszk.-gosp.	Nr 9	p. XX		
52.		Dom mieszk.	Nr 14	k. XIX, XX		
53.		Dom mieszk.	Nr 16	k. XIX, XX		

54.	GRABOWNICA	Cmentarz poewang.	na pd. od wsi	poł. XIX		Karta
-----	-------------------	-------------------	---------------	----------	--	-------

55.	KOTLARKA	Cmentarz poewang.	na pd. od wsi	ok. 1850		Karta
-----	-----------------	-------------------	---------------	----------	--	-------

56.	KROŚNICE	D. cmentarz przy-szpitalny (miejsce pocmentarne)	na skraju zespołu Sanatorium	1860		Karta
-----	-----------------	--	------------------------------	------	--	-------

57.		Zespół pałacowo- folwarczny:	ul. Parkowa, Lipowa, Sportowa			Biała
a)		Pałac	ul. Sportowa 4 (San. 19)	1785, 1864, 1910		Biała
b)		Bud. mieszk.-gosp. (spichlerz)	ul. Lipowa 5 c	ok. 1880		
c)		Dom zarządcy dóbr	ul. Parkowa 26 a (San. 42)	ok. 1900		
d)		Oficyna mieszk.	ul. Lipowa 2 (San. 39)	1898		
e)		Chlewnia		ok. 1920		
f)		Stodoła		ok. 1930		
g)		Obora		ok. 1920		
h)		Park pałacowy		1 poł. XIX		
58.		D. zakład dla upośledzonych dzieci, ob. Sanatorium Neuropsychiatryczne:				
a)		Zamek, ob. bud. adm.- hotelowy	ul. Kwiatowa 2 a, 2 b	1890		
b)		Pawilon dziecięcy VII	(San. 7)	1915-20		
c)		Pawilon dziecięcy VIII	(San. 8)	1910-15		
d)		Izolatka, ob. warsztat szewski	(San. 25)	ok. 1910		
e)		Pawilon dziecięcy	(San. 4)	ok. 1895		
f)		Laboratorium	(San. 6)	ok. 1915		
g)		Pralnia	(San. 22)	1895		
h)		Masarnia	(San. 21)	k. XIX		
i)		Bud. adm.-mieszk.	ul. Kwiatowa 4 (San. 10)	ok. 1895		
j)		Garaże	ul. Kwiatowa 8 (San. 18)	ok. 1895		
k)		Bud. mieszk.	ul. Sportowa 5 (San. 11)	p. XX		
l)		Bud. mieszk.	ul. Sanatoryjna 16 (San. 13)	1900		
m)		Bud. mieszk.	ul. Sanatoryjna 18 (San. 14)	ok. 1910		
n)		Dom mieszk.	ul. Parkowa 24 (San. 40)	ok. 1890		
o)		Spichlerz	ul. Sportowa (San. 15)	ok. 1880, p. XX		
59.		Zespół dworca PKP:				
a)		Bud. stacyjny	ul. Dębowa 10	1880-90		
b)		Bud. WC		1880-90		
c)		Bud. gosp.		1880-90		
d)		Dom mieszk.	ul. Kolejowa 40	1880-90		
e)		Budka dróżnika		1880-90		
60.		Dom mieszk.	ul. Kasztanowa 3	ok. 1920		
61.		Dom mieszk.	ul. Kasztanowa 5	1900-10		
62.		Dom mieszk.	ul. Kasztanowa 15	ok. 1870		
63.		Dom mieszk.	ul. Kolejowa 1	ok. 1890		
64.		Dom mieszk.	ul. Kolejowa 3	1912		
65.		Dom mieszk.	ul. Kolejowa 44	ok. 1880		
66.		Dom mieszk.	ul. Kolejowa 59	1876		
67.		Restauracja „Ustronie”	ul. Parkowa 1	1892		
68.		Dom mieszk.	ul. Parkowa 2 a	ok. 1890		
69.		Dom mieszk.	ul. Szkolna 3	ok. 1860		
70.		Dom mieszk.	ul. Szkolna 4	ok. 1900		
71.		Dom mieszk.	ul. Szkolna 9	1890-1900		
72.		Bud. szkolny	ul. Szkolna 13	ok. 1910, p. XX		
73.		Leśniczówka	Nr 138	ok. 1910		

74.	KUŹNICA CZESZYCKA	Zespół kościelny:				
a)		Kościół par. św. Jana Chrzyciela		1789-90	154/1541 z dn. 25.02.66	Zielona
b)		Mur wokół kościoła				
c)		Cmentarz par.		ok. 1700, ok. 1850		Karta
75.		Cmentarz ewang., ob. kat. par.	wśród pól	ok. 1850		Karta
76.		Zespół pałacowo-folwarczny:		XIX		Biała
a)		Pałac, ob. mieszkania	Nr 51	XVIII/XIX, XX		
b)		Oficyna mieszk. I	Nr 51 a	ok. 1880		
c)		Oficyna mieszk. II	Nr 51 b	ok. 1890		
d)		Spichlerz		ok. 1880		
e)		Stajnia		ok. 1880		
f)		Obora		ok. 1880		
g)		Stodoła I		ok. 1880		
h)		Stodoła II		ok. 1880, XX		
77.		Szkoła parafialna, ob. podstawowa		ok. 1900		
78.		Plebania	Nr 2	ok. 1920		
79.		Dom mieszk.	Nr 3	p. XX		
80.		Dom mieszk.	Nr 4	1913		
81.		Dom mieszk.	Nr 5	ok. 1920		
82.		Dom mieszk.	Nr 7	ok. 1915		
83.		Dom mieszk.	Nr 11	1921		
84.		Szkoła Podstawowa	Nr 45	ok. 1915		

85.	LĘDZINA	Cmentarz poewang.	przy szosie	ok. 1850		Karta
86.		Dom mieszk.	Nr 1	1870		
87.		Dom mieszk.	Nr 2	ok. 1905		
88.		Dom mieszk.	Nr 4	ok. 1880		
89.		Dom mieszk.	Nr 14	ok. 1880		
90.		Dom mieszk.	Nr 17	ok. 1910		
91.		Dom mieszk.	Nr 19	ok. 1890		

92.	LUBORADÓW	Cmentarz poewang.	na zach. od wsi	2 poł. XIX		Karta
93.		Szkoła (opuszczona)	Nr 2	ok. 1905		
94.		Szkoła, ob. dom mieszk.	Nr 10	ok. 1920		

95.	ŁAZY MAŁE	D. cmentarz ewang., ob. miejsce pocmentarne	pośrodku wsi	2 poł. XIX		Karta
96.		Dom mieszk.	Nr 3	ok. 1905		
97.		Dom mieszk.	Nr 8	ok. 1905		
98.		Dom mieszk.	Nr 17	ok. 1860		
99.		Dom mieszk.	Nr 18	1926		

100.	ŁAZY WIELKIE	Cmentarz poewang.	pośrodku wsi	ok. 1850		Karta
101.		Dom mieszk.	Nr 12	1834,		
a)		Stodoła	Nr 12	ok. 1911		
102.		Dom mieszk.	Nr 14	ok. 1860		
103.		Stodoła	Nr 26	ok. 1880		
104.		Stodoła	Nr 36	ok. 1880		
105.		Dom mieszk.	Nr 39	ok. 1910		

106.	PIERSTNICA	Cmentarz poewang.	na pd. od wsi	2 poł. XIX		Karta
------	-------------------	-------------------	---------------	------------	--	-------

107.		Zespół pałacowo-folwarczny:		ok. 1900		Biała
a)		Bud. mieszk.	Nr 2 b	ok. 1910		
b)		Bud. mieszk.	Nr 2 c	ok. 1910		
c)		Bud. mieszk.	Nr 2 d	ok. 1910		
d)		D. owczarnia		ok. 1909		
e)		D. obora		ok. 1909		
f)		Stodoła, ob. magazyn		ok. 1910		
g)		Bud. gosp., tzw. drewnutnia		ok. 1910		
h)		Park		ok. 1900	150/650/W z dn. 21.09.90	
108.		Dom mieszk., d. szkoła	Nr 1	1933		
109.		Dom mieszk.	Nr 6	ok. 1905		
110.		Dom mieszk.	Nr 14	ok. 1910		
111.		Dom mieszk.	Nr 15	2 poł. XIX		
112.		Dom mieszk.	Nr 20	ok. 1890		
113.		Dom mieszk.	Nr 23	ok. 1910		
a)		Obora	Nr 23	ok. 1910		
114.		Zespół mieszk.-gosp.:				
a)		Dom mieszk.	Nr 26	ok. 1870		
b)		Obora	Nr 26	ok. 1900		
c)		Stodoła	Nr 26	2 poł. XIX		
d)		Chlew	Nr 26	ok. 1880		
115.		Zespół mieszk.-gosp.:				
a)		Dom mieszk.	Nr 27 a	1880		
b)		Bud. gosp.	Nr 27 a	ok. 1870		
c)		Dom mieszk.	Nr 27 b	ok. 1880		
d)		Bud. gosp.	Nr 27 b	ok. 1880		
116.		Zespół mieszk.-gosp.:				
a)		Dom mieszk.	Nr 28	ok. 1880		
b)		Obora	Nr 28	ok. 1890		
c)		Stodoła	Nr 28	ok. 1900		
117.		Stodoła	Nr 30	ok. 1910		
118.		Dom mieszk.	Nr 33	ok. 1890		
119.		Dom mieszk.	Nr 37	ok. 1870		
120.		Dom mieszk., ob. gosp.	Nr 38	ok. 1870		
a)		Stodoła	Nr 38	ok. 1910		

121.	PIERSTNICA MAŁA	Stodoła	Nr 5	ok. 1890		
122.		Dom mieszk.	Nr 13	ok. 1870		

123.	POLICE	Dom dróżnika	Nr 14	ok. 1910		
------	---------------	--------------	-------	----------	--	--

124.	STARA HUTA	Cmentarz poewnag.	na wsch. skraju wsi	ok. 1850, ok. 1920		Karta
125.		Dom mieszk. pracowników leśnych	Nr 31	ok. 1920		
126.		Dom mieszk. pracowników leśnych	Nr 32	ok. 1920		

127.	SULIRADZICE	Dom mieszk.-gosp.	Nr 14	ok. 1860, 1910		
------	--------------------	-------------------	-------	----------------	--	--

128.	ŚWIEBODÓW	Park dworski		XIX		
129.		Dom mieszk.	Nr 11	ok. 1870		
130.		Stodoła	Nr 15	ok. 1890		

131.		Dom mieszk.-gosp.	Nr 19	ok. 1915		
132.		Dom mieszk.	Nr 43	ok. 1905		

133.	WĄBNICE	Cmentarz poewang.	na pn.-zach. od wsi	poł. XIX		Karta
134.		Kaplica grobowa Hochbergów	na pd. od wsi	ok. 1930		Biała Karta

	WIERZCHOWICE	Układ urbanistyczny			151/400/W z dn. 30.09.78	
135.		Zespół kościelny:				
a)		Kościół ewang., ob. Narodzenia NMP	Nr 111	1770-73, 1781, 1819	152/1170 z dn. 2.12.64	Biała Zielona
b)		Kaplica grobowa		k. XIX		
c)		Kostnica		k. XIX		
d)		Cmentarz ewang., ob. par. kat.		ok. 1770		Karta
136.		Cmentarz poewang.	na pd. od wsi, za cegielnią	2 poł. XIX		Karta
a)		Kaplica grobowa	przy drodze do Wąbnic	ok. 1840		Biała
137.		Zespół plebani:				
a)		Plebania	Nr 4	XIX/XX		
b)		Dom komornika		poł. XIX		
c)		Dom mieszk., tzw. służbówka		poł. XIX		
d)		Bud. gosp.		k. XIX		
138.		Zespół dworsko-folwarczny:		XVII, 2 poł. XVIII, XIX		Biała
a)		Dwór (ruina)	Nr 118	XVII, 1731, ok. 1920	153/1552 z dn. 25.02.66	Biała Zielona
b)		Oficyna mieszk. I	Nr 118	1920-25		Biała
c)		Oficyna mieszk. II	Nr 115	ok. 1830		Biała
d)		Oficyna mieszk. III		1840		
e)		Dom ogrodnika		1905-10		
f)		Bud. bramny		poł. XVIII		
g)		Spichlerz		p. XIX		Biała
h)		Obora I, ob. stolarnia		1865		Biała
i)		Obora II, ob. stolarnia		1863		Biała
j)		Bud. mieszk.-gosp.		1869		Biała
k)		Stodoła I		k. XIX		
l)		Stodoła II		1865		
m)		Park pałacowy		XVIII		
139.		Zespół dworca PKP:				
a)		Bud. stacji		1880-90		
b)		Bud. WC		1880-90		
140.		Dom mieszk.	Nr 3	ok. 1915		
141.		Dom mieszk.	Nr 5	p. XX		
142.		Dom mieszk.	Nr 7, 7 a	XIX/XX		
a)		Stodoła		XIX/XX		
143.		Dom mieszk.	Nr 8	ok. 1910		
144.		Dom mieszk.	Nr 9	ok. 1909, 1850		
145.		Dom mieszk.	Nr 15	p. XX		
146.		Dom mieszk.	Nr 16	ok. 1860, XIX/XX		
147.		Dom mieszk.	Nr 17	XIX/XX		
148.		Dom mieszk.	Nr 19	1861		
149.		Dom mieszk.	Nr 20	poł. XIX		
150.		Dom mieszk.	Nr 21	ok. 1915		
151.		Dom mieszk.	Nr 23			

152.		Dom mieszk.	Nr 24	k. XIX		
153.		Dom mieszk.	Nr 26, 26 a	p. XX		
154.		Dom mieszk.	Nr 27	ok. 1880-90		
155.		Dom mieszk.	Nr 31	k. XIX		
156.		Dom mieszk.	Nr 32	k. XIX		
157.		Dom mieszk.	Nr 33	XIX		
158.		Dom mieszk.	Nr 35/36	1870-80		
159.		Dom mieszk., ob. biblioteka	Nr 37	ok. 1870		
160.		Dom mieszk.	Nr 38	k. XIX		
161.		Dom mieszk.	Nr 43	1915-20		
162.		Dom mieszk.	Nr 49	poł. XIX		
163.		Zespół cegielni:	Nr 53			
a)		Dom zarządcy		188?		
b)		Bud. produkcyjny		ok. 1880		
c)		Komin		ok. 1880		
164.		Dom mieszk.	Nr 54	1905-10		
165.		Dom mieszk.	Nr 55	1938		
166.		Dom mieszk.	Nr 59	k. XIX		
167.		Przedszkole	Nr 60	1923		
168.		Dom mieszk.	Nr 63	1910-15		
169.		Dom mieszk.	Nr 65	ok. 1920		
170.		Dom mieszk.	Nr 68	ok. 1870		
a)		Bud. gosp.	Nr 68	p. XX		
171.		Dom mieszk.	Nr 80	ok. 1900		
a)		Stodoła	Nr 80	ok. 1900		
172.		Stodoła	Nr 86	k. XIX		
173.		Dom mieszk.	Nr 88	ok. 1905		
174.		Dom mieszk.	Nr 96	XIX/XX		
175.		Dom mieszk.	Nr 101	ok. 1920		
176.		Dom mieszk.	Nr 103	XIX		
177.		Dom mieszk.	Nr 104	XIX		
178.		Dom mieszk.	Nr 106	poł. XIX		
179.		Dom mieszk.	Nr 107	XIX		
180.		D. bud. szkoły	Nr 108	ok. 1880		
181.		Dom mieszk.	Nr 110	k. XIX		

182.	ŻELEŹNIKI	Cmentarz poewang.	na skraju wsi, przy szosie	XIX		Karta
183.		Dom mieszk.	Nr 10	p. XX		
184.		Dom mieszk.-gosp.	Nr 16	poł. XIX		
		Osiedle robotników leśnych:				
185.		Dom mieszk.	Nr 23	ok. 1915		
a)		Bud. gosp.	Nr 23	ok. 1915		
186.		Dom mieszk.	Nr 24	ok. 1915		
a)		Bud. gosp.	Nr 24	ok. 1915		
b)		Stodoła	Nr 24	ok. 1920		

WYKAZ STANOWISK ARCHEOLOGICZNYCH

Tabela nr 25.

L.p.	Miejscowość	Nr obszaru arch.	Nr stanowiska na obszarze	Rodzaj stanowiska	Chronologia
1.	BRZOSTOWO	MA mapa nr 2638	1	Cmentarzysko ciałopalne	
2.		AZP 73-32	2/6	Znalezisko luźne	

3.		AZP 73-32	17/7	Ślad osadnictwa	
4.		AZP 73-32	3/8	Kurhan	Epoka brązu?
5.		AZP 73-32	2/9	Cmentarzysko ciałopalne Cmentarzysko ciałopalne	Kultura łużycka V okres epoka brązu - halsztat kultura pomorska - halsztat
6.		AZP 73-32	1/10	Cmentarzysko ciałopalne	
7.		AZP 73-32	1/11	Skarb?	kultura łużycka V okres epoka brązu - halsztat
8.		AZP 73-32	5/14	Cmentarzysko ciałopalne	Okres wpływów rzymskich
9.		AZP 73-32	27/16	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	Pradzieje Późne średniowiecze
10.		AZP 73-32	5/17	Luźne znalezisko stanowisko archiwalne o nieokreślonej lokalizacji	Epoka kamienia
11.		AZP 73-32	6/18	Luźne znalezisko stanowisko archiwalne o nieokreślonej lokalizacji	Neolit
12.		AZP 73-32	7/19	Luźne znalezisko stanowisko archiwalne o nieokreślonej lokalizacji	Neolit
13.		AZP 73-32	8/20	Kurhan stanowisko archiwalne o nieokreślonej lokalizacji	Nieokreślone
14.		AZP 73-32	9/21	Luźne znalezisko stanowisko archiwalne o nieokreślonej lokalizacji	Epoka brązu
15.		AZP 73-32	10/22	Nieokreślone stanowisko archiwalne o nieokreślonej lokalizacji	Okres wpływów rzymskich
16.		AZP 73-32	11/23	Nieokreślone stanowisko archiwalne o nieokreślonej lokalizacji	II-III w. n.e.
17.		AZP 73-32	12/24	Osada? stanowisko archiwalne o nieokreślonej lokalizacji	Wczesne średniowiecze
18.		AZP 73-32	13/25	Osada? stanowisko archiwalne o nieokreślonej lokalizacji	Wczesne średniowiecze
19.		AZP 73-32	14/26	Osada obronna stanowisko archiwalne o nieokreślonej lokalizacji	Epoka brązu – halsztat?
20.		AZP 73-32	22/43	Osada?	Późne średniowiecze
21.		AZP 73-32	1/43	Cmentarzysko ciałopalne	I-II w. n.e.
22.		AZP 73-32	3/44	Ślad osadnictwa	
23.		AZP 73-32	15/45	Grób ciałopalny	
24.		AZP 73-32	4/46	Osada	

25.	BUKOWICE	AZP 74-31	1/1	Cmentarzysko ciałopalne	Kultura łużycka V okres epoki brązu
26.		AZP 74-31	2/2	Cmentarzysko szkieletowe	Kultura przeworska IV w. n. e.

				Osada Ślad osadnictwa	Kultura przeworska późny okres wczesnorzymski Pradzieje
27.		AZP 74-31	3/3	Ślad osadnictwa Cmentarzysko ciałopalne Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	Neolit Kultura łużycka Późne średniowiecze Pradzieje
28.		AZP 74-31	4/4	Cmentarzysko szkieletowe	Kultura przeworska III-IV w. n.e.
29.		AZP 74-31	5/5	Osada	Kultura łużycka - halsztat
30.		AZP 74-31	8/6	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	Pradzieje Późne średniowiecze
31.		AZP 74-31	9/7	Osada Ślad osadnictwa	Kultura łużycka – epoka brązu Późne średniowiecze
32.		AZP 74-31	12/8	Ślad osadnictwa	Neolit
33.		AZP 74-31	21/17	Ślad osadnictwa	Późne średniowiecze
34.		AZP 74-31	22/18	Osada Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	Kultura łużycka Pradzieje Późne średniowiecze
35.		AZP 74-31	23/19	Osada Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	Kultura łużycka Pradzieje Późne średniowiecze
36.		AZP 74-31	24/20	Ślad osadnictwa	Późne średniowiecze
37.		AZP 74-31	25/21	Ślad osadnictwa	Późne średniowiecze
38.		AZP 74-31	26/22	Ślad osadnictwa	Późne średniowiecze
39.		AZP 74-31	27/23	Ślad osadnictwa	Późne średniowiecze
40.		AZP 74-31	28/24	Ślad osadnictwa	Późne średniowiecze
41.		AZP 74-31	29/25	Osada Ślad osadnictwa Osada	Kultura łużycka Pradzieje Średniowiecze faza młodsza
42.		AZP 74-31	30/26	Ślad osadnictwa Osada Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	Neolit ? Kultura łużycka Kultura przeworska okres wczesnorzymski, faza D Pradzieje
43.		AZP 74-31	32/28	Ślad osadnictwa	Okres wpływów rzymskich
44.		AZP 74-31	33/29	Ślad osadnictwa	Pradzieje
45.		AZP 74-31	34/30	Ślad osadnictwa	późne średniowiecze
46.		AZP 74-31	35/31	Ślad osadnictwa	późne średniowiecze
47.		AZP 74-32	6/1	Znalezisko luźne	Neolit
48.				Osada ?	Epoka brązu - halsztat
49.				Osada ?	Wczesne średniowiecze/późne średniowiecze
50.		AZP 74-32	7/2	Grób szkieletowy	Okres wpływów rzymskich V w.n.e.

51.		AZP 74-31	15/11	Ślad osadnictwa	III w.n.e.
52.		AZP 74-31	16/12	Ślad osadnictwa	V okres EB-HaCD
53.		AZP 74-31	17/13	Ślad osadnictwa	wczesne średniowiecze
54.		AZP 74-31	18/14	Ślad osadnictwa	Nieokreślony
55.		AZP 74-31	19/15	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	wczesne średniowiecze średniowiecze
56.		AZP 74-31	20/16	Ślad osadnictwa	Neolit

57.	CZARNOGOŹDZICE	Aktab WSPŚ1 syg.733,s.528-529	-	Znalezisko luźne popielnice	Nieokreślone
58.		AZP 72-31	2/43	Grodzisko Grodzisko – materiału na powierzchni brak	Późne średniowiecze
59.		AZP 72-31	13/54	Punkt osadnictwa Punkt osadnictwa	Kultura Łużycka Wczesne średniowiecze VIII- Xw.
60.		AZP 72-31	1/64	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia
61.		AZP 72-31	2/65	Ślad osadnictwa Punkt osadnictwa Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa Punkt osadnictwa Ślad osadnictwa	Epoka kamienia Kultura łużycka Kultura przeworska? - okres lateński? Kultura przeworska? - okres wczesnorzymski? Pradzieje Średniowiecze
62.		AZP 72-31	3/66	Punkt osadnictwa	Pradzieje
63.		AZP 72-31	5/68	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	Pradzieje Średniowiecze
64.		AZP 72-31	6/69	Ślad osadnictwa Punkt osadnictwa Punkt osadnictwa Ślad osadnictwa	Kultura przeworska – okres przedrzymski Pradzieje Wczesne średniowiecze X- XIIIw. Średniowiecze
65.		AZP 72-31	7/70	Ślad osadnictwa	Pradzieje
66.		AZP 72-31	8/71	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	Kultura łużycka Wczesne średniowiecze VIII- Xw.
67.		AZP 72-31	9/72	Cmentarzysko ciałopalne stanowisko archiwalne o nieokreślonej lokalizacji	Kultura łużycka
68.		AZP 72-31	7/79	Ślad osadnictwa	Pradzieje

69.	DĄBROWA	MA mapa nr 2638 AB, 1934, z.1,s. 11 Alt.,1940, t.9, s. 187 Akta WSPŚ1,syg.732, s.444-448	1	Osada Osada	Kultura łużycka Wczesne średniowiecze
-----	----------------	--	---	--------------------	--

70.		Schl. Vorzeit. I s.80 Akta WSPŚ1, syg. 732, s. 446-447		Cmentarzysko ciałopalne	Nieokreślone
71.		Schlesische Provinzialblätter, N.F., t. I s. 171 Akta WSPŚ1, syg. 732, s. 446-447	-	Skarb złotych monet	Okres wpływów rzymskich
72.		Akta WSPŚ1, syg. 732, s. 447	-	Osada hutnicza	Nieokreślona
73.		Schl. Vorzeit t. 3, s. 20 Akta WSPŚ1, syg. 732, s. 446-447	-	Znalezisko luźne (toporek)	-
74.		AZP 72-31	2/88	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia
75.		AZP 72-31	3/89	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	Epoka kamienia Kultura łżycka
76.		AZP 72-31	4/90	Ślad osadnictwa stanowisko archiwalne o nieokreślonej lokalizacji	Kultura łżycka
77.		AZP 72-31	5/91	Cmentarzysko ciałopalne stanowisko archiwalne o nieokreślonej lokalizacji	?
78.		AZP 72-31	6/92	Ślad osadnictwa stanowisko archiwalne o nieokreślonej lokalizacji	Wczesne średniowiecze
79.		AZP 72-31	7/93	Ślad osadnictwa stanowisko archiwalne o nieokreślonej lokalizacji	?
80.		AZP 72-31	3/96	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	Kultura łżycka Wczesne średniowiecze X- XIII w. Średniowiecze
81.		AZP 72-31	6/99	Ślad osadnictwa	Paleolit
82.		AZP 72-32	8/38	Punkt osadnictwa Ślad osadnictwa	Pradzieje Średniowiecze
83.		AZP 72-32	9/39	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa Osada	Pradzieje Wczesne średniowiecze X- XIII w. Średniowiecze
84.		AZP 72-32	10/40	Osada	Średniowiecze

85.	DZIEWIĘTLIN	AZP 73-31	2/6	Cmentarzysko kurhanowe Decyzja konserwatorska o wpisie do rejestru zabytków nr 280/Arch./67	Nieokreślone
86.		AZP 73-31	3/3	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	Wczesne średniowiecze-późne fazy Nowożytnie

87.		AZP 73-31	4/4	Ślad osadnictwa	Kultura łużycka epoka brązu - halsztat
88.		AZP 73-31	5/5	Ślad osadnictwa	Średniowiecze
89.		AZP 72-31	1/125	Cmentarzysko ciałopalne Ślad osadnictwa Cmentarzysko Ślad osadnictwa	Kultura łużycka Epoka kamienia Kultura łużycka Wczesne średniowiecze X- XIIIw.
90.		AZP 72-31	6/126	Punkt osadnictwa Punkt osadnictwa Osada	Kultura łużycka Wczesne średniowiecze X- XIIIw. Średniowiecze
91.		AZP 72-31	7/127	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	Kultura łużycka Pradzieje Średniowiecze
92.		AZP 72-31	8/128	Ślad osadnictwa Punkt osadnictwa	Epoka kamienia Wczesne średniowiecze X- XIIIw.
93.		AZP 72-31	9/129	Punkt osadnictwa Punkt osadnictwa Ślad osadnictwa	Pradzieje Wczesne średniowiecze X- XIIIw. Średniowiecze
94.		-	-	Cmentarzysko ciałopalne	Kultura łużycka
95.		MA mapa nr 2637	-	Kurhan	Nieokreślony

96.	GRABOWNICA	AZP 73-32	2/3	Bryły żużla	Nieokreślone
97.		AZP 72-32	1/70	Osada Punkt osadnictwa Osada Ślad osadnictwa	Pradzieje Kultura łużycka Pradzieje Średniowiecze
98.		AZP 72-32	2/71	Ślad osadnictwa Punkt osadnictwa Punkt osadnictwa	Kultura łużycka Kultura łużycka Średniowiecze
99.		AZP 72-32	3/72	Punkt osadnictwa Punkt osadnictwa Ślad osadnictwa	Kultura łużycka Kultura przeworska Średniowiecze
100.		AZP 72-32	4/73	Osada Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	Kultura łużycka Kultura przeworska Średniowiecze
101.		AZP 72-32	3/74	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	Epoka kamienia Średniowiecze
102.		AZP 72-32	4/75	Punkt osadnictwa	Kultura przeworska

				Punkt osadnictwa Punkt osadnictwa Osada	Pradzieje Wczesne średniowiecze X-XIIIw. Średniowiecze
103.		AZP 72-32	5/76	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	Kultura łużycka Pradzieje Średniowiecze
104.		AZP 72-32	6/77	Punkt osadnictwa Punkt osadnictwa Punkt osadnictwa Ślad osadnictwa	Kultura łużycka Kultura przeworska Pradzieje Średniowiecze
105.		AZP 72-32	7/78	Punkt osadnictwa Punkt osadnictwa Punkt osadnictwa Punkt osadnictwa	Kultura łużycka Kultura przeworska Pradzieje Średniowiecze
106.		AZP 72-32	8/79	Osada? Osada	Kultura łużycka Pradzieje
107.		AZP 72-32	9/80	Ślad osadnictwa	Średniowiecze
108.		AZP 72-32	10/81	Ślad osadnictwa stanowisko archiwalne o nieokreślonej lokalizacji	Neolit
109.		AZP 72-32	11/82	Ślad osadnictwa stanowisko archiwalne o nieokreślonej lokalizacji	Neolit
110.		AZP 72-32	12/83	Ślad osadnictwa stanowisko archiwalne o nieokreślonej lokalizacji	Epoka kamienia
111.		AZP 72-32	13/84	Ślad osadnictwa stanowisko archiwalne o nieokreślonej lokalizacji	Epoka kamienia
112.		AZP 72-32	14/85	Ślad osadnictwa stanowisko archiwalne o nieokreślonej lokalizacji	I okres brązu
113.		AZP 73-33	1/1	Nieokreślone	starsze okresy epoki brązu

114.	KOTLARKA	-	-	Znalezisko luźne, narzędzie z rogu	Epoka kamienia AB
115.		-	-	Znalezisko luźne, wyroby z kamienia i krzemienia	-
116.		AZP 72-32	1/59	Punkt osadnictwa Ślad osadnictwa	Kultura przeworska Pradzieje
117.		AZP 72-32	2/60	Ślad osadnictwa stanowisko archiwalne o nieokreślonej lokalizacji	Mezolit
118.		AZP 72-32	3/61	Ślad osadnictwa stanowisko archiwalne o nieokreślonej lokalizacji	Mezolit

119.		AZP 72-32	4/62	Ślad osadnictwa stanowisko archiwalne o nieokreślonej lokalizacji	Mezolit
120.		AZP 72-32	5/63	Ślad osadnictwa stanowisko archiwalne o nieokreślonej lokalizacji	Neolit
121.		AZP 72-32	6/64	Ślad osadnictwa stanowisko archiwalne o nieokreślonej lokalizacji	Neolit
122.		AZP 72-32	7/65	Ślad osadnictwa stanowisko archiwalne o nieokreślonej lokalizacji	Neolit
123.		AZP 72-32	8/66	Ślad osadnictwa stanowisko archiwalne o nieokreślonej lokalizacji	Neolit
124.		AZP 72-32	9/67	Ślad osadnictwa stanowisko archiwalne o nieokreślonej lokalizacji	Epoka kamienia
125.		AZP 72-32	10/68	Ślad osadnictwa stanowisko archiwalne o nieokreślonej lokalizacji	Epoka kamienia
126.		AZP 72-32	11/69	Ślad osadnictwa stanowisko archiwalne o nieokreślonej lokalizacji	Epoka kamienia

127.	KROŚNICE	MA mapa nr 2638	-	Obóz wojskowy	XVII w.
128.		MA mapa nr 2638	1	Osada Osada Osada	mezolit Epoka brązu Okres lateński (późny)
129.		-	-	Grób ciałopalny	Nieokreślony
130.		-	-	Znaleziska luźne	Epoka kamienia
131.		-	-	Grodzisko	Późne średniowiecze
132.		AZP 72-31	2/74	Osada Ślad osadnictwa Osada Punkt osadnictwa Punkt osadnictwa	Kultura łużycka - epoka brązu Epoka kamienia Kultura łużycka Kultura przeworska - okres wczesnorzymski Pradzieje
133.		AZP 72-31	12/84	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia
134.		AZP 72-31	13/85	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia
135.		AZP 72-31	1/94	Obozowisko Osada Osada Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	Mezolit Kultura przeworska – okres przedlateński Kultura przeworska – okres wczesnorzymski Epoka kamienia Kultura łużycka
136.		AZP 72-31	2/95	Grodzisko stożkowate	Wczesne średniowiecze
137.		AZP 72-31	7/100	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia

				Punkt osadnictwa Ślad osadnictwa	Wczesne średniowiecze X- XIIIw. Średniowiecze
138.		AZP 72-31	8/101	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	Kultura łużycka Pradzieje
139.		AZP 72-31	9/102	Osada	Średniowiecze
140.		AZP 72-31	10/103	Ślad osadnictwa Osada	Epoka kamienia Średniowiecze
141.		AZP 72-31	11/104	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia
142.		AZP 72-31	12/105	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia
143.		AZP 72-31	13/106	Ślad osadnictwa stanowisko archiwalne o nieokreślonej lokalizacji	Epoka kamienia
144.		AZP 72-31	14/107	Ślad osadnictwa stanowisko archiwalne o nieokreślonej lokalizacji	Epoka brązu
145.		AZP 72-31	15/108	Ślad osadnictwa stanowisko archiwalne o nieokreślonej lokalizacji	Pradzieje
146.		AZP 72-31	16/109	Grodzisko stożkowate stanowisko archiwalne o nieokreślonej lokalizacji	Średniowiecze
147.		AZP 72-31	17/110	Ślad osadnictwa stanowisko archiwalne o nieokreślonej lokalizacji	?
148.		AZP 72-32	18/41	Ślad osadnictwa Punkt osadnictwa	Epoka kamienia Średniowiecze
149.		AZP 72-32	19/42	Ślad osadnictwa	Pradzieje
150.		AZP 72-32	20/43	Ślad osadnictwa Punkt osadnictwa Ślad osadnictwa	Epoka kamienia Kultura łużycka Średniowiecze
151.		AZP 72-32	21/44	Ślad osadnictwa	Średniowiecze
152.		AZP 72-32	22/45	Punkt osadnictwa Ślad osadnictwa	Kultura przeworska Wczesne średniowiecze
153.		AZP 72-32	23/46	Ślad osadnictwa Osada? Osada Osada Ślad osadnictwa	Kultura łużycka Kultura przeworska – okres wczesnorzymski Pradzieje Wczesne średniowiecze Średniowiecze
154.		AZP 72-32	24/47	Punkt osadnictwa Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	Neolit Kultura przeworska – okres lateński Średniowiecze
155.		AZP 72-32	25/48	Osada? Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	Kultura łużycka Pradzieje Wczesne średniowiecze X- XIIIw.

				Osada	Średniowiecze
156.		AZP 72-32	26/49	Punkt osadnictwa Punkt osadnictwa Punkt osadnictwa Ślad osadnictwa	Kultura łużycka Pradzieje Wczesne średniowiecze X-XIIIw. Średniowiecze
157.		AZP 72-32	27/50	Ślad osadnictwa Punkt osadnictwa Ślad osadnictwa	Kultura łużycka Pradzieje Średniowiecze
158.		AZP 72-32	28/51	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa Osada	Pradzieje Średniowiecze
159.		AZP 72-32	29/52	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	Pradzieje Wczesne średniowiecze X-XIIIw. Średniowiecze
160.		AZP 72-32	30/53	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	Epoka kamienia Wczesne średniowiecze X-XIIIw. ? Średniowiecze
161.		AZP 72-32	31/54	Osada	Średniowiecze
162.		AZP 72-32	32/55	Ślad osadnictwa Punkt osadnictwa Ślad osadnictwa	Epoka kamienia Kultura łużycka Średniowiecze
163.		AZP 72-32	33/56	Ślad osadnictwa Osada	Pradzieje Średniowiecze
164.		AZP 72-32	34/57	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	Kultura łużycka Średniowiecze
165.		AZP 72-32	35/58	Ślad osadnictwa Punkt osadnictwa	Epoka kamienia Kultura łużycka

166.	KUŹNICA CZESZYCKA	-	-	Osada	Neolit
167.		-	-	Osada	Kultura przeworska
168.		-	-	Znaleziska luźne	Epoka kamienia / epoka brązu
169.		-	-	Smolarnia	XVIII-XIX w.
170.		-	-	Znalezisko luźne (toporek)	-
171.		-	-	Cmentarzysko ciałopalne	Nieokreślone
172.		-	-	Naczynia	Nieokreślone

173.	LUBARDÓW	-	2	Stanowisko nieokreślone	-
174.		-	1	Osada	Okres wpływów rzymskich
175.		-	-	Osada KPL	Neolit

176.	ŁAZY WIELKIE	AZP 74-31	1/38	Cmentarzysko ciałopalne	Kultura łużycka V okres epoki brązu - halsztat
------	---------------------	-----------	------	-------------------------	---

177.		AZP 74-31	2/39	Ślad osadnictwa	Neolit
178.		AZP 74-31	3/40	Osada	Kultura łużycka
179.		AZP 74-31	4/41	Cmentarzysko	Kultura łużycka
180.		AZP 74-31	5/42	Cmentarzysko kurhanowe	
181.		AZP 74-31	6/43	Osada	Epoka brązu
182.		AZP 74-31	18/50	Ślad osadnictwa	Późne średniowiecze
183.		AZP 74-31	13/51		
184.		AZP 74-31	20/52		
185.		AZP 74-31	21/53		
186.		AZP 74-31	22/54		
187.		AZP 73-31	9/22	Osada ?	EB
188.		AZP 73-31	10/23	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	Wczesne średniowiecze , późne fazy Późne średniowiecze
189.		AZP 73-31	8/24	Osada ?	KPL neolit
190.		AZP 73-31	11/25	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	Pradzieje Późne średniowiecze

191.	PIERSTNICA	AZP 73-32	26/4	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	Kultura łużycka - epoka brązu - halsztat Pradzieje Wczesne średniowiecze – późne fazy Późne średniowiecze
192.		AZP 73-32	1/5	Cmentarzysko ciałopalne	Epoka brązu – halsztat
193.		AZP 73-32	8/12	Cmentarzysko ciałopalne	II-III w.
194.		AZP 73-32	3/13	Cmentarzysko szkieletowe	Okres wpływów rzymskich
195.		AZP 73-32	12/15	Ślad osadnictwa Osada Ślad osadnictwa Nieokreślona	Kultura łużycka – epoka brązu - halsztat Okres wpływów rzymskich Pradzieje Nieokreślona
196.		AZP 73-31	20/7	Osada?	Nowożytnie XVI-XVIII w.
197.		AZP 73-31	21/8	Ślad osadnictwa	Wczesne średniowiecze
198.		AZP 73-31	22/9	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	Pradzieje Późne średniowiecze
199.		AZP 73-31	6/10	Cmentarzysko szkieletowe	Okres wpływów rzymskich
200.		AZP 73-31	25/11	Osada?	Kultura łużycka - epoka brązu - halsztat
201.		AZP 73-31	9/12	Osada? Osada Ślad osadnictwa	Okres wpływów rzymskich Wczesne średniowiecze Nieokreślona
202.		AZP 73-31	16/13	Nieokreślona stanowisko archiwalne o nieokreślonej lokalizacji	Wczesne średniowiecze

203.		AZP 73-31	17/14	Osada? stanowisko archiwalne o nieokreślonej lokalizacji	Wczesne średniowiecze
204.		AZP 73-31	18/15	Osada stanowisko archiwalne o nieokreślonej lokalizacji	Okres wpływów rzymskich
205.		AZP 73-31	19/16	Nieokreślona stanowisko archiwalne o nieokreślonej lokalizacji	Halsztat
206.		AZP 73-31	23/17	Ślad osadnictwa Osada? Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	Pradzieje Wczesne średniowiecze – późna faza Późne średniowiecze Nieokreślona
207.		AZP 73-31	24/18	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	Pradzieje Wczesne średniowiecze – późne fazy Późne średniowiecze
208.		AZP 73-31	7/19	Osada? Osada Osada	Epoka brązu – halsztat Okres wpływów rzymskich Wczesne średniowiecze
209.		AZP 73-31	10/20		
210.		AZP 73-31	11/21		

211.	STARA HUTA	AZP 71-33	1/33	Ślad osadnictwa	Średniowiecze
212.		AZP 71-33	2/32	Ślad osadnictwa	Pradzieje
213.		AZP 71-33	3/33	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	Kultura przeworska – okres wpływów rzymskich średniowiecze
214.		AZP 71-33	4/34	Ślad osadnictwa	Pradzieje
215.		AZP 71-33	5/35	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	Epoka kamienia Pradzieje
216.		AZP 71-33	6/36	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	Pradzieje Kultura łużycka

217.	SULIRADZICE	MA mapa nr 2639	1	Znaleziska luźne	Epoka kamienia /I okres epoki brązu
218.		MA mapa nr 2639	2	Znaleziska luźne	Kultura łużycka
219.		-	-	Osada?	Nowożytna

220.	ŚWIEBODÓW	AZP 72-31	1/111	Punkt osadnictwa	Pradzieje
221.		AZP 72-31	2/112	Osada? Osada? Ślad osadnictwa	Kultura łużycka Wczesne średniowiecze X- XIIIw. Epoka kamienia
222.		AZP 72-31	3/113	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	Epoka kamienia Kultura łużycka Pradzieje

				Ślad osadnictwa	Nowożytność
223.		AZP 72-31	4/114	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia
224.		AZP 72-31	5/115	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia
225.		AZP 72-31	6/116	Ślad osadnictwa Osada	Pradzieje Średniowiecze
226.		AZP 72-31	7/117	Ślad osadnictwa Punkt osadnictwa Osada	Epoka kamienia Wczesne średniowiecze X-XIIIw. Średniowiecze
227.		AZP 72-31	8/118	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia
228.		AZP 72-31	9/119	Ślad osadnictwa	Kultura przeworska – okres przedrzymski
229.		AZP 72-31	10/120	Ślad osadnictwa	Kultura łużycka
230.		AZP 72-31	11/121	Punkt osadnictwa Ślad osadnictwa	Pradzieje Średniowiecze
231.		AZP 72-31	12/122	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	Wczesne średniowiecze X-XIIIw. Średniowiecze
232.		AZP 72-31	13/123	Punkt osadnictwa	Kultura przeworska – okres przedrzymski
233.		AZP 72-31	14/124	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	Pradzieje Średniowiecze
234.		AZP 73-31	2/2		

235.	WĄBNICE	MA mapa nr 2638	-	Cmentarzysko ciałopalne	Epoka kamienia I okres epoki brązu
236.		MA mapa nr 2565	1	Osada	Kultura łużycka
237.		AZP 72-31	9/16	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia
238.		AZP 72-31	1/18	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	Kultura łużycka – epoka brązu Kultura łużycka Wczesne średniowiecze X-XIIIw.
239.		AZP 72-31	2/19	Cmentarzysko ciałopalne Punkt osadnictwa	Wczesne średniowiecze X-XIIIw.
240.		AZP 72-31	3/20	Cmentarzysko ciałopalne Punkt osadnictwa Ślad osadnictwa	Pradzieje Wczesne średniowiecze X-XIIIw.
241.		AZP 72-31	4/21	Ślad osadnictwa Punkt osadnictwa	Neolit Pradzieje
242.		AZP 72-31	5/22	Ślad osadnictwa Punkt osadnictwa Ślad osadnictwa	Pradzieje Wczesne średniowiecze X-XIIIw. Średniowiecze
243.		AZP 72-31	6/23	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia
244.		AZP 72-31	7/24	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	Epoka kamienia Pradzieje?

245.		AZP 72-31	8/25	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	Pradzieje Wczesne średniowiecze X-XIIIw. Średniowiecze
246.		AZP 72-31	9/26	Ślad osadnictwa Osada	Wczesny brąz Średniowiecze
247.		AZP 72-31	10/27	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	Wczesne średniowiecze X-XIIIw. Średniowiecze
248.		AZP 72-31	11/28	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia
249.		AZP 72-31	12/29	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	Kultura łżycka Średniowiecze
250.		AZP 72-31	13/30	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	Epoka kamienia Wczesne średniowiecze? X-XIIIw.? Średniowiecze
251.		AZP 72-31	14/31	Ślad osadnictwa Punkt osadnictwa Ślad osadnictwa	Epoka kamienia Kultura łżycka – halsztat Średniowiecze
252.		AZP 72-31	15/32	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia
253.		AZP 72-31	4/67	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia
254.		AZP 72-31	3/75	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia

255.	WIERZCHOWICE	MA mapa nr 2638	1	Osada	Kultura łżycka
256.		MA mapa nr 2638	2	Osada	Kultura łżycka
257.		-		Znaleziska luźne	Pradzieje
258.		AZP 72-31	1/73	Osada	Kultura łżycka – epoka brązu
259.		AZP 72-31	4/76	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	Wczesny brąz Kultura łżycka Pradzieje
260.		AZP 72-31	5/77	Ślad osadnictwa Osada	Wczesne średniowiecze X-XIIIw. Średniowiecze
261.		AZP 72-31	6/78	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	Epoka kamienia Wczesne średniowiecze X-XIIIw.
262.		AZP 72-31	8/80	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	Wczesne średniowiecze X-XIIIw. Średniowiecze
263.		AZP 72-31	9/81	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	Epoka kamienia Średniowiecze - nowożytność
264.		AZP 72-31	10/82	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	Epoka kamienia Pradzieje Średniowiecze
265.		AZP 72-31	11/83	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	Epoka kamienia Pradzieje?

				Ślad osadnictwa	Średniowiecze
266.		AZP 72-31	14/86	Ślad osadnictwa stanowisko archiwalne o nieokreślonej lokalizacji	Epoka kamienia
267.		AZP 72-31	15/87	Ślad osadnictwa stanowisko archiwalne o nieokreślonej lokalizacji	Średniowiecze?
268.		AZP 72-31	4/97	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	Epoka kamienia Pradzieje
269.		AZP 72-31	5/98	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	Kultura łużycka Wczesne średniowiecze X-XIIIw.

270.	ŻELEŻNIKI	AZP 73-32	1/1	Kurhan stanowisko archiwalne o nieokreślonej lokalizacji	Nieokreślony
271.		AZP 73-32	2/2	Znaleziska luźne stanowisko archiwalne o nieokreślonej lokalizacji	Neolit

BIBLIOGRAFIA.

1. *Opracowanie ekofizjograficzne dla obszaru gminy Krośnic - opracowanie wykonane przez mgr Joannę Skamrę, SKANA s.c., Wrocław 2005 r.*
2. *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Krośnice - opracowanie wykonane na zlecenie Zarządu Gminy Krośnice przez Pracownię Urbanistyczną Jerzy Ulanicki, 50 – 369 Wrocław, ul. Skłodowskiej - Curie 55/61, pod kierunkiem mgr inż. arch. J. Ulanickiego, w roku 2000 r.*
3. *Opracowanie „Park Krajobrazowy Doliny Baryczy” (woj. wrocławskie) – Wojciech Jankowski, Wrocław 1994r.*
4. *Zmiany do planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Krośnice, Pracownia Urbanistyczna J. Ulanicki, 1993r.*
5. *Bilans zasobów kopalin i wód podziemnych w Polsce wg stanu na 31.12.2003r. Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa 2004 r.*
6. *Raport o stanie środowiska w województwie dolnośląskim w roku 1999, WIOŚ, Biblioteka Monitoringu Środowiska, Wrocław 2000 r.*
7. *Koncepcja systemu kanalizacji sanitarnej gminie Krośnic. Gazoprojekt SA we Wrocławiu, październik 2003 r.*
8. *Koncepcja programowa gospodarki wodno-ściekowej na terenie Stowarzyszenia Gmin i Powiatów na zlecenie Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Doliny Baryczy ul. Wojska Polskiego 40, 56-300 Milicz wykonane przez CITEC S.A ul. Duleby 5, 40-833 Katowice.*
9. *Raport o stanie środowiska w województwie dolnośląskim w roku 2001, WIOŚ, Biblioteka Monitoringu Środowiska, Wrocław 2002 r.*
10. *Kleczkowski A.S, 1990: Mapa obszarów głównych zbiorników wód podziemnych (GZWP) w Polsce wymagających szczególnej ochrony, AGH, Kraków.*
11. *Pawlak W, 1997: Atlas Śląska Dolnego i Opolskiego, W. Wr., PAN, Wrocław.*
12. *Kondradzki J., 1994: Geografia Polski – Mezoregiony fizyczno-geograficzne, PWN, Warszawa.*
13. *Stupnicka E., 1989: Geologia Regionalna, Wyd. Geolog., Warszawa.*
14. *Schumuck A., 1960: Regiony pluwiotermiczne Dolnego Śląska, Zesz. Nauk. WSR we Wrocławiu, Melioracja V, nr 27, Wrocław.*
15. *Malinowski J., 199,: Budowa geologiczna Polski, Wyd. Geologiczne, Warszawa.*
16. *Mapa sozologiczna w skali 1:50000, arkusz M-33-23-D Twardogóra oraz arkusz M-33-23-B Milicz, opracowana przez zespół w składzie: Leszek Baraniecki, Jerzy Bieroński, Eugeniusz Kuźniewski, Władysław Pawlak,*
17. *Mapa sozologiczna Polski, arkusz. M-33-22-D Łapczyce. Główny Urząd Geodezji i Kartografii – Druk Druk OPGK Białystok 1998 r.*
18. *Mapa hydrograficzna w skali 1:50000, arkusz M-33-23-D Twardogóra, opracowana przez zespół w składzie: Jerzy Bieroński, Władysław Pawlak, Jan Tomaszewski,*
19. *Mapa hydrograficzna Polski, arkusz M-33-22-D Łapczyce. Główny Urząd Geodezji i Kartografii –Druk Geokart – Internatinal Rzeszów 2002r.*
20. *Strona internetowa Urzędu Gminy Krośnice: www.krosnice.pl*
21. *Strona internetowa Starostwa Powiatowego w Miliczu: www.bip.milicz-powiat.pl*
22. *Strona internetowa urzędu statystycznego: www.stat.gov.pl*